דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

יום חמישי, כ"ג בחשון תשמ"ט, 3 בנובמבר 1988 ● גליון 19560

● המחיר 1.40 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.25 ש"ח

היום בדבר

- האדונים החדשים/יצחק בן־נר
- לא אסון, אבל קצת גרוע מזה/טדי פרויס
- מסמר אחרון/טובה צימוקי
- מיניראיון עם טדי קולק/דניאל בן־סימון
- הצד המיסטי של ההצבעה/שבח וייס
- בורסה וכלכלה (עמ' 4־5), עכשיו (10), ספורט (11) בידור (12)

מזג האויר

(ע). – התחזית להיום: מעונן חלקית. אפשרות לגשם מקומי בעיקר בצפון הארץ.

הטמפרטורות: ירושלים 8 עד 19, תל אביב 14 עד 26, חיפה 14 עד 24, רמת הגולן 9 עד 19, צפת 9 עד 16, טבריה 14 עד 27, עפולה 9 עד 25, השומרון 10 עד 19, נתב"ג 13 עד 24, יריחו 14 עד 27, עזה 16 עד 24, באר שבע 16 עד 24, אילת 18 עד 29 מעלות.

הדתיים לפגישות עם צוותי המערך והליכוד: „התיקון לחוק מיהו יהודי – תנאי בל יעבור"

חוגים ב„עבודה", וכן רצ ו„שינוי" קוראים לפרס להפסיק המגעים עם המפלגות הדתיות וללכת לאופוזיציה ● מפ"ם תומכת בממשלה צרה עם הדתיים ● המערך נועד עם רפול

חלוקת המנדטים *

מפלגה	מנדטים	באחוזים
ליכוד	39	30.7
מערך	38	29.4
ש"ס	6	4.8
מפד"ל	5	4.1
אגו"י	5	4.6
חד"ש	5	4.1
ר"צ	5	4.2
מפ"ם	3	2.6
התחיה	3	2.8
מתקדמת	2	1.7
דגל התורה	2	1.5
מולדת	2	1.9
שינוי־המרכז	2	1.7
צומת	2	1.8
הדמוקרטית	1	1.1

★ הטבלה מבוססת על ספירת 99.9 אחוז מקולות המצביעים, אתמול בשעות אחר הצהריים בוועדת הבחירות המרכזית, ואינה כוללת את קולות החיילים. [illegible]

נמסר כי קולות החיילים ישנו את יחסי הכוחות שבין המפלגות [illegible]

מגעים: סיבוב ראשון

פרץ עם פרס, פרץ עם שמיר (משמאל); נציגי ה'אגודה' בדרך לפרס, שאקי מתחבק עם פרוש – יש להם סיבה לשמוח (מימין) צילומים: יצחק הררי

מאת יקיר צור, סופר המדיני של „דבר"

נציגי המפלגות הדתיות ישובו וייפגשו היום עם צוות המשא ומתן הקואליציוני של הליכוד, בראשותו של השר דוד לוי, ויציגו בפניהם את דרישותיהם לתפקידים ותיקים ותביעותיהם מההסכם הקואליציוני.

אתמול קיימו נציגי ארבע המפלגות הדתיות סיבוב שיחות ראשון עם יצחק שמיר וצוות המשא ומתן של הליכוד, ועם שמעון פרס וצוות המשא ומתן של המערך. במהלך הפגישות הציגו עמדות ותביעות ראשוניות. בתום סידרת השיחות הדגישו נציגי כל המפלגות הדתיות שהמשא ומתן עדיין פתוח ואין להם, בשלב זה, כל מחויבות למפלגה זו או אחרת. כולם הדגישו את חשיבותו של התיקון לחוק „מיהו יהודי", כתנאי בל יעבור לשותפות בקואליציה.

נציגי המפד"ל היו הראשונים שהגיעו לפגישה עם יצחק שמיר במשרד ראש הממשלה בירושלים. נציגי המפד"ל, ובראשם פרופ' אבנר שאקי, דיברו על חידוש תנופת ההתנחלות ביהודה, שומרון וחבל עזה, ודרשו נסיגה מתוכנית האוטונומיה, שפירושה, לטענתם, תקן הישובים היהודים ביו"ש. שמיר אמר כי הליכוד לא יסוג מתמיכתו לתוכנית האוטונומיה. נציגי המפד"ל הביעו את רצונם לקבל לידיהם את תיק החינוך ותיק הדתות.

הבאים בתור היו נציגי ש"ס ובראשם הרב יצחק פרץ, הרב אריה דרעי. נציגי ש"ס הציגו דרישות לחקיקה דתית נרחבת, בין היתר חוק ההמרה, חוק בתי הדין הרבניים, והחזרת הסטאטוס קוו הדתי, שלטענתם כורסם בשנים האחרונות, לקדמותו. בפגישה עם שמיר לא הועלתה שאלת התיקים שמבקשת ש"ס לקבל, אולם נודע כי ש"ס מבקשת לעצמה שלושה תיקים: תיק הפנים, תיק הבינוי והשיכון ותיק החינוך או עבודה ורווחה. בתום פגישותיה עם יצחק שמיר ושמעון פרס, הדגיש הרב יצחק פרץ כי כל האפשרויות עדיין פתוחות, וכי „לא רק הליכוד יכול, גם המערך יכול להרכיב את הקואליציה". פרץ הדגיש כי מרבית הישגים של הציבור הדתי הושגו דווקא בזמן ממשלות המערך ולפיכך אין לשלול על הסף שותפות קואליציונית עם המערך.

נציגי אגודת ישראל הציגו בפני שמיר דרישות לחקיקה דתית, בראש ובראשונה חוק „מיהו יהודי", השבת הסטאטוס קוו הדתי בנושא השבת וסילוק הקיפוח התקציבי כלפי הישיבות, בתי הספר וגני הילדים של אגודת ישראל. נציגי אגודת ישראל לא הציגו בשלב זה דרישות לתיקים בממשלה, מאחר ונושא זה חייב להידון תחילה במועצת גדולי התורה. בתום הפגישה עם יצחק שמיר אמר הרב מנחם פרוש כי אחד הנושאים שהועלו בפגישה היה ביצור להבטיח שהפעם, שלא כפי שאירע בקדנציה שעברה, יקויימו ההבטחות עליהן הוסכם בהסכם הקואליציוני.

את המפלגה החרדית החדשה, „דגל התורה", ייצגו במפגש עם שמיר ארבעת חברי ההנהלה הרוחנית שנבחרה על ידי הרב שך. נציגי המפלגה, הרב אברהם רביץ והרב משה גפני, המתינו בחוץ. בפגישה הועלה בעיקר נושא הצביון היהודי של מדינת ישראל. נציגי „דגל התורה" לא העלו, בשלב זה, דרישה לתיק בממשלה, אולם רמזו על האפשרות שיהיו מעוניינים בתיק החינוך.

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

חוגים במפלגת העבודה, ובראשם מזכיר המפלגה, עוזי ברעם, וכן השותפות הטבעיות למפלגת העבודה, רצ ו„שינוי" קוראים לשמעון פרס להפסיק את מגעיו עם המפלגות החרדיות־דתיות וללכת לאופוזיציה לוחמת. מפ"ם, לעומת זאת, תומכת בממשלה צרה עם הדתיים.

אתמול קיים הצוות בראשות פרס מגעים עם נציגי כל המפלגות החרדיות־דתיות בניסיון לבחון את האפשרויות להקמת ממשלה צרה בראשות המערך.

„האופציה של מפלגת העבודה היא להגיע לאופוזיציה בצורה מכובדת או בצורה מבוזה", אמר אתמול מזכ"ל „העבודה" ל„דבר", שהדגיש, כי הוא לא היה מנהל משא ומתן עם המפלגות החרדיות־דתיות ולכן גם איננו משתתף במגעים איתן. „האסונה שלי שהמו"מ עם המפלגות הדתיות יסתיים בקואליציה שואפת לאפס", אמר ח"כ ברעם.

צוות המו"מ של המערך, פרס, שחל, ארדי ובייליו נפגש אתמול עם משלחת של 'צומת', שהשתתפו בה רפאל איתן, יואש צידון (צ'אטו), יעקב טוביה ויעל מיכאלי. השיחה הוגדרה 'שיחת הבהרה'. לא נמסרו פרטים. ל'דבר' נודע כי השיחה עם צוות המו"מ של הליכוד היום תהיה גם היא שיחת הבהרה בלבד, ו'צומת' תקיים בימים הקרובים דיון על אפשרות השתתפותה בממשלה עם 18 ח"כים חרדיים ודתיים.

רצ קראה אתמול לשמעון פרס להודיע על הליכה לאופוזיציה גדולה ולוחמת להצלת הדמוקרטיה בישראל, לאחר שהתברר סופית

(המשך בעמוד 2)

התק"ם ימליץ למערך: עדיפה ישיבה באופוזיציה על אחדות

אווירת אכזבה וחשש לעתידה הכלכלי של התנועה הקיבוצית בצד עידוד מתוצאות הצבעת הקיבוצים

מאת שמעון וייס, סופר „דבר"

התנועה הקיבוצית המאוחדת תתכנס ביום א' לישיבה כדי לדון בתוצאות הבחירות ובמסקנות שיש להסיק במפלגת העבודה ובתנועה הקיבוצית בעקבות תוצאות הבחירות.

אווירה של אכזבה מעורבת בחששות לעתיד הכלכלי של התנועה הקיבוצית וההתיישבות בכלל שוררת בתק"מ בעקבות התוצאות, ונוכח האפשרות הריאלית שהליכוד והדתיים ירכיבו את הממשלה הבאה.

באחדה לא רשמי נמסר אתמול מצמרת התק"ם כי זו תתנגד לממשלת אחדות לאומית, אם זו תוצע למערך, או שהוא עצמו יציע. התנגדות זו תובא לידיעת שמעון פרס וצמרת המערך לאחר שתתקבל כהחלטה רשמית של התק"ם.

למרות האכזבה הרבה מתוצאות הבחירות שאבו אתמול בתק"ם מעט עידוד מההצבעה של קיבוצי התנועה. מתברר, כי למרות החששות לא איבד המערך סכוהו בתק"ם ומספר תומכיו בתק"ם הגיעו ל־81.3 אחוז, בדומה מאוד לבחירות הקודמות, אף כי נציגת התק"ם, ח"כ עדנה סולודר, מוצבת במקום ה־39, ולפיכך לא תיכנס. רצ, שאיימה לנגוס נתח גדול ממצביעי המערך בתק"ם ירדה במעט ורשמה לעצמה 7.8 אחוזים ממצביעי התק"ם, לעומת 8.5 אחוזים בבחירות הקודמות. מפ"ם השיגה בקיבוצי התק"ם ארבעה אחוזים, מפלגות הימין השיגו קצת פחות מארבעה אחוזים. שאר המפלגות, בהן גם הדתיות, צברו בתק"ם כ־5 אחוזים.

באופן לא רשמי הובעה בתק"ם הדעה כי על המערך ללכת לאופוזיציה ולשרת משם את המדינה, שכן זוהי החלטת הבוחר, ובמקביל יש לעשות בדק בית רציני במפלגה לקראת הבחירות הבאות. בכל מקרה ימליצו ראשי התק"ם בפני צמרת המפלגה להימנע מכניעה לסחטנות הדתית.

מיידה אבנים בן עשרים נורה ונהרג בפתח ביתו בקלקיליה; אמו נפצעה

17 נפצעו בשטחים ביום השביתה הכללית לציון הכרזת בלפור

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

צעיר נהרג אתמול בקלקיליה ו־17 נפצעו בגדה וברצועה ביום של שביתה כללית לציון יום השנה להכרזת בלפור.

הצעיר ההרוג הוא ג'לאל פיומי, בן 20, שלקה, ככל הנראה, חלק ביידוי האבנים ברחובות קלקיליה. מקורות ערבים מסרו כי חיילים רדפו אחריו עד לפתח ביתו ושם ניסתה אימו לגונן עליו בשעה שהוא נאבק עם החיילים. הוא נורה במספר קליעים ומת במקום. אימו נורתה בידה ואושפזה בבית־החולים 'מאיר' בכפר־סבא. מקורות צבאיים מסרו כי פיומי ניסה לחטוף נשק מאחד החיילים.

בעוד תקריות בקלקיליה נפצעו אתמול שלושה צעירים מירי.

בשכם נפצעו אתמול חמישה צעירים, ביניהם צעירה אחת. התקריות היו בעיקר במחנות הפליטים בלאטה ועין בית־אלמא והוטל עליהם עוצר. גם על קלקיליה הוטל עוצר.

בשכם נפצע גם חייל צה"ל באורח בינוני והובהל לבית־חולים.

עוד תקריות היו בחברון, שם נפצע צעיר מירי, ביאטה, בטול כרם וברמאללה.

מעזה נמסר על תשעה פצועים ועל עוצר שהוטל על מחנות שאטי, ג'באליה, נוצייראת, אל־בריג', מע'אזי, מחנה דיר אל־בלח ומחנה הפליטים של האן־יונס ועל העיירה רפיח.

תקריות במזרח ירושלים

(ע).– גם במזרח ירושלים אירעו מספר תקריות. בתקרית אחת שארעה אתמול אחר הצהריים התקפו שוטרים בכפר ג'אבל מוכבר במזרח העיר. הדבר היה במהלך פעילות שוטרים, שניסו לעצור חשוד לחקירה. צעירים מהכפר ניסו לחטוף נשק משוטר משמר הגבול. במהלך פיזור ההפגנה נורו מספר יריות באוויר ושמונה ערבים נעצרו לחקירה.

סמוך לשעה 20.30 הושלכה אבן על אוטובוס אגד שנסע בקו מספר 1 סמוך לאולמי 'שולחן דוד' במערב העיר. איש לא נפגע.

בצה"ל מבררים שמועה, כאילו היכו שלושה חיילים תיירת מצרית מאלכסנדריה המתאכסנת בחאן־יונס. מקורות ערבים מסרו כי סועאד אבו גאצר, בת 43 מאלכסנדריה, המתארחת אצל בנה בחאן־יונס, הוכתה בידי חיילים, כאשר נקלעה להפרות סדר בשוק חאן־יונס. התיירת נחבלה ברגלה וטופלה בידי ד"ר מוחמד האשם אבו אל עג'ין בבית־החולים 'נאצר' בעיר.

מקורות ערבים ציינו, שהמוכיר השני בשגרירות מצרים בישראל התעניין בבית החולים במצבה של התיירת ושיגר מכתב מחאה על הבאותה לשר החוץ שמעון פרס.

נציג דובר צה"ל בעזה מסר בתגובה, שהמקרה לא סובב לשלטונות הצבא ועתה נערכת בדיקה בעניין.

התנדבו בקלקיליה

כת מילואים אשר סיים אתמול, יום הצהרת בלפור, את שירותו הפעיל בקלקיליה, החליט להתנדב על כל חייליו ליממה נוספת של שירות נוכח העומס הרב המוטל על יחידות צה"ל בקלקיליה ובכלל.

קציני צה"ל מביעים סיפוק והערכה רבה למעשה ההתנדבות יוצא הדופן הזה.

אבנים לעבר מכונית ברחוב פרויד בחיפה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

מכוניתו של מנהל נמל חיפה אילן אור נפגעה אתמול בשעה 23.10 ממטר אבנים בעת שנסע ברחוב פרויד בחיפה.

בתלונה שהגיש למשטרה סיפר מנהל הנמל כי האבנים פגעו בחלק הקדמי של מכוניתו וגרמו לה נזקים. מפאת החשיכה לא הבחין באיש.

כוחות משטרה גדולים החלו מייד בסריקות במיוחד באתרי הבנייה הסמוכים, שם מתגוררים, באורח בלתי חוקי, בני מיעוטים.

שר ההגנה האמריקאי עם רבין בנתב"ג (צילום: שאול רחמים)

קארלוצ'י בישראל לשיחות על שיתוף פעולה אסטרטגי

(ע). – שני מטוסי אף־16 של חיל האוויר ליוו אתמול אחרי הצהריים את מטוסו של פראנק קארלוצ'י, שר ההגנה של ארה"ב, בעת שנחת בנמל בן־גוריון, שם המתינו לו שר הבטחון יצחק רבין, שגריר ארה"ב, מנכ"ל משרד הבטחון דוד עברי וקציני מטה בכירים מהמטכ"ל.

האורח שבא מקאהיר אמר לרבין שהוא עיתוני מרגש לבקר בישראל: שנינו משרתים בממשלה בתהליך של מעבר, ואנחנו נציע הצעות לממשלות המשך שיקומו בשתי הארצות. שר ההגנה האמריקאי הזכיר שהוא היה שותף למאמצים ב־1981 לבנות מערכת יחסים חדשה בין מערכות ההגנה של ישראל ושל ארה"ב. כעת אני שב לכאן למערכת יחסים המלאה עד אפס מקום בהובניות, בשמדובר בכל התחומים, בולל תרגילים משותפים, אספקת ציוד צבאי הדדי, מחקר ופיתוח, ועוד. הכל גדל ושגשג בדיוק כמו הקשרים האיסטרטגיים בינינו, אמר

(המשך בעמוד 2)

עיקרן תחילה

- 120 החייבים של הכנסת הי"ב/עמ' 2
- קארלוצ'י בישראל – לשיחות על שיתוף פעולה אסטרטגי/עמ' 2
- מנחם סבידור, יו"ר הכנסת לשעבר, מת מדום לב לאחר 7 שבועות בטיפול נמרץ/עמ' 3
- בחירות 88: תגובות בארה"ב – פרשנים מביעים חשש מפגיעה ביחסים; מדינות ערב – אכזבה וחשש להתלקחות; ברה"מ – שמיר יתעקש על הקמת יישובים בעלי אופי צבאי
- הרב פרץ מרגיע: לא תהיה הרדיוציה
- רופאי המדינה מאיימים בשביתת אזהרה ביום א'/עמ' 6
- חייל דרוזי הדג תושב במדד ותלה עצמו/עמ' 6

הנשיא הרצוג פותח בהתייעצויות ביום א'

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

נשיא המדינה חיים הרצוג יפתח בראשית השבוע בהתייעצויות עם הסיעות השונות במגמה להתחיל במלאכת הרכבת הממשלה.

לסופרת 'דבר' נודע כי כמו בפעם הקודמת, בה החל הרצוג בהתייעצויות לפני שהתוצאות פורסמו ברשומות, מתכוון הרצוג גם הפעם לזמן אליו את הסיעות, ולהבהיר להן כי בשלב זה ההתייעצויות הן על תנאי.

ההנחה היא שהרצוג יזמן חלק מנציגי הסיעות כבר ביום א' אחר הצהריים.

אתמול שוחח הרצוג עם ראש הממשלה יצחק שמיר ועם יו"ר מפלגת העבודה שמעון פרס. נודע כי השניים חיזקו את ידי הרצוג בהחלטתו להתחיל בהתייעצויות מיד בראשית השבוע הבא.

אווירת מבוכה בבורסה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שוק המניות הגיב אתמול בשלילה לתוצאות הבחירות. שערי המניות נטו לרדת, תוך אווירה של מבוכה וחוסר נכונות להשקיע במניות. תגובתו של השוק מוסברת בחוסר אמונם של המשקיעים באפשרותו של הליכוד לארגן את הכלכלה הישראלית.

לפני הבחירות ניכרה בשוק המניות אווירה אופטימית. המשקיעים הניחו, כי מייד לאחר הבחירות תוקם ממשלה שתאמץ תוכנית כלכלית, אשר תעצור את ההידרדרות במשק. נראה שהאפשרות להרכבת ממשלת ליכוד, יחד עם הדתיים, משאירה סימני שאלה לגבי ממשה של תוכנית זו. ההערכה הרווחת כרגע היא שהרכבת הממשלה תקח זמן רב, והליכוד לא יתן עדיפות ראשונה לנושא הכלכלי.

ב־4 חודשים משך הסקטור הפרטי 1.5 מיליארד דולר

מאת אמנון אמיר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

בארבעת החודשים האחרונים משך הסקטור הפרטי מבנק ישראל יותר מ־1.5 מיליארד דולר. משיכות מוגברות אלו, הנובעות מהתגברות החששות מפני פיחות, גדלו באחרונה ובחודש החולף הן הסתכמו בכ־380 מיליון דולר.

בספרי בנק־ישראל נרשמה בחודש שעבר עליה של 818 מיליון דולר ביתרות מטבע חוץ, הנובעת מקבלת הסיוע האמריקאי בסך 1.2 מיליארד דולר. בסוף אוקטובר הסתכמו היתרות בחמישה מיליארד ו־12 מיליון דולר.

בפעילותה בשקלים הזרימה הממשלה בחודש שעבר 563 מיליון ש"ח, למרות שבפעילותה הדיאלית הצליחה הממשלה לספוג 111 מיליון ש"ח.

ההזרמה הגדולה נובעת ברובה ממיחזור מניות הבנקים שבהסדר.

2־3 ימי גשם – משבת

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

שניים־שלושה ימי גשם צפויים החל בשבת, אמר אמש החזאי אורי בין לסופר „דבר". בעמק יזרעאל כבר נראו אמש ברקים מעל הצפון הרחוק.

הגשם יחל כבר לקראת הבוקר בצפון, אולם ספק אם יתפשט למרכז. מחר תחול כנראה הפוגה. הגשם יתחדש מחרתיים ואז יתפשט למרכז ולדרום עד פאתי באר־שבע. ביום א' יגבר הגשם והוא עשוי להימשך גם ביום ב'. אמש עדיין לא היה ברור מתי ייפסק.

מגה־האויר הגשום נגרם מאפיק ברום עמוק, המביא אוויר קר מרוסיה. השבוע כבר החלו השלגים במזרח־אירופה, למשל במוסקבה ובבוקארשט.

ביאטה קלרספלד והרב וייס נעצרו בתורכיה

ניסו להפגין נגד ביקור ואלדהיים

איסטנבול (רויטר).– משטרת איסטנבול עצרה אתמול את שני ציידי הנאצים ביאטה קלרספלד והרב אבי וייס מניו־יורק, כאשר ניסו להפגין נגד ביקורו בתורכיה של נשיא אוסטריה קורט ואלדהיים.

ביאטה קלרספלד, ילידת גרמניה, והרב וייס מניו־יורק נעצרו כאשר ניסו להציג ברזות ליד בית־ספר בעיר במהלך טכס חנוכת הבנין על־ידי הנשיא קנאן אורן. מן המשטרה נמסר, כי השניים ישארו במעצר עד תום ביקורו של ואלדהיים בתורכיה.

השניים מסרו, כי הם מבקשים להגיש לנשיא אורן מסמכים, שלפיהם היה ואלדהיים מעורב בפשעי מלחמה, כאשר שירת בצבא הגרמני במלחמת העולם השניה.

בטרם יצא אתמול מבווינה ברכבו לתורכיה גינה ואלדהיים את מדיניות ישראל בשטחים בראיון ששודר על־ידי סוכנות הידיעות של בווינה. „אוסטריה דוחה בתוקף את המדיניות הישראלית הנוכחית נגד התושבים הפלשתינים בשטחים הערבים הכבושים וקוראת לישראל לחדול מפגיעה בזכויות האדם שלהם", אמר.

ואלדהיים התקבל בכוויית בחמימות רבה. הוא שהה בה שלושה ימים, שבמהלכם קיים עם מארחיו שיחות, שהתמקדו בעיקר בנושאי כלכלה.

120 הח"כים של הכנסת ה־12

הרשימה מבוססת על תוצאות לא סופיות, לפני מניין קולות החיילים

המערך
1. פרס שמעון
2. רבין יצחק
3. נבון יצחק
4. קיסר ישראל
5. ויצמן עזר
6. הלל שלמה
7. ברעם עוזי
8. שחל משה
9. נמיר אורה
10. ארבלי־אלמוזלינו שושנה
11. יעקבי גד
12. צור יעקב
13. גור מרדכי
14. רמון חיים
15. כ"ץ־עוז אברהם
16. ליבאי דוד
17. בר־לב חיים
18. פרץ עמיר
19. אדרי רפאל
20. אליאב אריה־לובה
21. בורג אברהם
22. שוחט אברהם
25. שטרית שמעון
24. חריש מיכאל
25. בן־אליעזר בנימין
26. דיין אלי
27. אורד נאוה
28. ביילין יוסי
29. גל גדליה
30. וייס שבח
31. בן־מנחם אלי
32. בר־זהר מיכאל
33. ויסמן עמנואל
34. גור אפרים
35. מגאלחה נואף
36. מירום חגי
37. כהן רענן
58. גולדמן מיכה

גבוליים:
39. סולודר עדנה
40. טריף סאלח

המפד"ל
1. שאקי אבנר־חי
2. המר זבולון
3. פורת חנן
4. ביבי יגאל
5. לוי יצחק

אגודת ישראל
1. פלדמן משה זאב
2. פרוש מנחם
3. ורדיגר אברהם
4. הלפרט שמואל
5. מזרחי אליעזר

שינוי – המרכז
1. רובינשטיין אמנון
2. פורז אברהם

חדש
1. וילנר מאיר
2. טובי תופיק
3. ביטון שלום
4. זיאד תופיק
5. מתאמיד האשם

רשימת מולדת
1. זאבי רחבעם
2. שפרינצק יאיר

הליכוד
1. שמיר יצחק
2. לוי דוד
3. מודעי יצחק
4. שרון אריאל
5. ארנס משה
6. הורביץ יגאל
7. נסים משה
8. קצב משה
9. נתניהו בנימין
10. שריר אברהם
11. מגן דוד
12. אבוחצירא אהרן
13. בגין זאב בנימין
14. תיכון דן
15. מרידור דן
16. בן־אלישר אליהו
17. פת גדעון
18. שמאי יעקב
19. מילוא רוני
20. גולדשטיין פנחס
21. קורפו חיים
22. אולמרט אהוד
23. לין אוריאל
24. עלי עובדיה
25. ויינשטיין אריאל
26. ריבלין ראובן
27. כהן יגאל
28. פרח יהודה
29. איתן מיכאל
30. מצא יהושע
31. גולדפרב יוסף
32. גרות גדעון
35. שילנסקי דב
34. גרופר פסח
35. לנדאו עוזי
36. הנגבי צחי
57. עמור שאול
38. דורון שרה
39. שובל זלמן

גבוליים:
40. שגיא יהושע
41. קליינר מיכאל

מפ"ם
1. צבן יאיר
2. אורון חיים
3. פארס חסיין

הדמוקרטית ערבית
1. דראושה עבד אלוהב

דגל התורה
1. רביץ אברהם
2. גפני משה

המתקדמת
1. מיעארי מוחמד
2. פלד מתתיהו

צומת
1. איתן רפאל
2. צידון יואש

ר"צ
1. אלוני שולמית
2. שריד יוסי
5. כהן רן
4. צוקר דדי
5. וירשובסקי מרדכי

ש"ס
1. פרץ יצחק
2. פנחסי רפאל
3. עזרן יוסף
4. גמליאל אריה
5. לוי יאיר
6. דיין שלמה

התחיה
1. נאמן יובל
2. כהן גאולה
3. ולדמן אליעזר

5000 מפגעי הבחירות בעיקר של מפלגות דתיות

רוב התלונות על מפגעי בחירות והדבקה פרועה של מודעות במערכת הבחירות לכנסת ה־12 הופנו נגד המפלגות הדתיות.

כך מסרה „המועצה לישראל יפה", העוסקת מאז הקמתה בטיפול במפגעי בחירות.

הפילוג בקרב הציבור הדתי, המאבק על קולו של הבוחר גרמו לריבוי פרסומים, מודעות וכרזות, שרבים מהם הודבקו שלא כחוק וכיערו את חוצות הערים והישובים.

בסך הכל הגיעו אל משרדי „המועצה לישראל יפה" כ־5000 תלונות של אזרחים מכל הארץ. המועצה הפנתה את התלונות למשטרה שהסירה את המפגעים באמצעות מע"צ והרשויות המקומיות.

סאלח טריף, מקום 40 ברשימה

הדרוזים הכפילו תמיכתם במערך אך נציגם לא עבר

(ע). – אכזבה רבה שוררת בקרב בני העדה הדרוזית על כך שנציגם היחיד סאלח טריף, שהיה אמור להיות במקום ריאלי לאחר שהוצב במקום ה־40 ברשימת המערך לכנסת, לא נבחר.

זו הפעם הראשונה מזה 40 שנה, אמרו נכבדים דרוזים, שלעדה אין נציג בכנסת ישראל.

יצויין, שעל אף המחלוקות בין הדרוזים לבין עצמם לפני הבחירות הצביעו רבים מאלה שהיו מזוהים כאנשי ליכוד עבור המערך, ובלבד שנציגם ייכנס לכנסת. המערך קיבל הפעם למעלה מ־10,000 קולות במגזר הדרוזי – כמעט כפליים ממספר הקולות שקיבל לפני ארבע שנים.

טריף אמר כי למעט אכזבתו האישית על שלא נבחר, ניתן לומר שהאווירה במגזר הדרוזי קשה מאד. „זוהי טרגדי שאין לה אף נציג אחד בכנסת". הוא הדגיש, כי העדה מצויה עתה באחת התקופות הקשות שלה והיה דרוש מישהו שיפנץ עבורה את השערים הנעולים וירים קול למען צעירי העדה הדרוזית המשוחררים מצה"ל וזקוקים למקומות עבודה ושיכון. הוא הוסיף כי הכפרים הדרוזים זקוקים לפיתוח ולתיעוש – ועכשיו אין מי שידאג להם.

„לא הליכוד, לא ש"ס ולא יתר המפלגות היהודיות המצויות יכולות לשמש לנו פה ולסייע לנו, ואילו המערך, שקיבל למעלה מ־10,000 קולות מבני העדה, שלא באו לידי ביטוי, לא יוכל במצבו ביום לעשות הרבה למען הדרוזים, שכרתו ברית דמים עם ישראל, וחבל".

„אלה ימי הגלות האחרונים" חגגו החסידים בברוקלין

מאת מרים מקס, סופרת „דבר" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל„דבר").– מאות חסידים חגגו אתמול בברוקלין את הצלחת המפלגות הדתיות בבחירות בישראל, ואת הישגו של הרב מנחם מנדל שניאורסון, הרבי מלובאביץ', שיוכל להשפיע עתה על הרכב הממשלה הבאה בישראל.

לאחר ההילולה התכנסו החסידים בבית הכנסת וסיכמו לעצמם את תוצאות הבחירות. „מה שאנו רואים אלו דברי הרמב"ם", אמר אחד החסידים. „ימי הגלות האחרונים ובואו של המשיח, כוחה של התורה יגבר וכולנו נתאחד".

חסיד אחר אמר: „בנצחון זה מאשר שרק התורה מתווה את הדרך, נצחון זה מאשר כי כל דתם של ישראל שייך ליהודים ודבר לא יוחזר, בנצחון זה פירושו גם, שבקרוב נראה תיקון לחוק השבות אשר יחייב גיור כהלכה".

בחצר לובאביץ' אימצו מייד את ההצלחה, וזקפו אותה לזכותם. לדברי עוזרי הרבי מלובאביץ' היתה זו החלטתו חסרת התקדים של הרב, אשר החליט לפני שלושה שבועות לתמוך ב„אגודת ישראל" ולעזור לה במסע הבחירות בכספי חב"ד, וכך הביא להם את ההצלחה.

„יש הבנה בישראל שהצלחת המפלגות הדתיות היא הודות לתמיכת הרבי", אמר דובר חסידי חב"ד, יהודה קריניצקי לכתב ה„ג'רוזלם פוסט". „התוצאות משקפות את הכבוד וההערצה מהם נהנה הרבי", הוסיף.

מנהל תנועת הנוער של חב"ד, שמואל גוטמן, טוען ש„אגודת ישראל" לא תוכל עתה להחליט אם להצטרף לקואליציה מבלי להתחשב בדעת חב"ד. דוברו של הרב אמר שלרב נודעו אומנם תוצאות הבחירות אך עדיין לא הגיב עליהן. „איני יודע מה החליט הרב לעשות, אך ידוע לי שאין לרב כוונות להפוך להיות פוליטי".

קלרספלד והרב וייס נעצרים באיסטנבול (צילום: אי.פי.)

הדתיים לפגישות

(המשך מעמוד 1)

שאין סיכוי להקים ממשלה בראשות המערך. „המשך המשא־ומתן עם הדתיות רק יעלה את כוח המיקוח שלהן ואת כושר הסחיטה, והאינטרס הציבורי ייפגע פגיעה גומפת מיותר", נאמר בהודעת רצ. „מוטב לשרת את העם באופוזיציה מאשר להתבזות ולהתלבלך במשא־ומתן עם ש"ס ו'האגודה', שבלאו הכי יעלה הרס".

גם יו"ר תנועת „המרכז־שינוי", ח"כ אמנון רובינשטיין, סבור שהמחשבה על ממשלת מערך־שמאל־חרדית היא „חלומות באספמיה" ולכן אמר אתמול, כי „על שמעון פרס להפסיק את מגעיו עם הדתיים, שכן הדבר רק מעלה את המחיר שלהם". ח"כ רובינשטיין קרא גם ליצחק שמיר „למנוע קואליציה שחורה, לאומנית־חרדית־דתית עם אלמנטים גזעניים".

הנהלת תנועת „המרכז־שינוי" תקיים הבוקר, בשעה 11, הפגנה מול משרד ראש הממשלה בירושלים בתביעה להקים ממשלת מעבר, למשך שנה, שישתתפו בה רק הליכוד והמערך. ממשלה זו, על־פי קריאת „המרכז־שינוי" תיזום חוק לשינוי שיטת הבחירות ותכריז על בחירות חדשות על־פי השיטה החדשה.

לעומת זאת, הביע אתמול ריכוז מפ"ם תמיכה במאמצי פרס לכונן ממשלה צרה עם הדתיים, בלי ויתורים מפליגים. כן קרא ריכוז מפ"ם למערך להכריז במפורש שלא ישתתף בממשלת אחדות עם הליכוד, ואם ייכשלו מאמציו להקים קואליציה עם המפלגות הדתיות, יתייצב לאופוזיציה לוחמת נגד הממשלה.

גיבוי משרי „העבודה" להמשך המגעים

שרי מפלגת העבודה, שהתכנסו אמש בתל־אביב, העניקו לשמעון פרס גיבוי להמשיך במגעיו עם המפלגות החרדיות ולבחון אפשרות של הקמת קואליציה צרה בראשותו. בכוונתם בכך לנסות למנוע את תמיכתן של כל המפלגות החרדיות־דתיות, באוזני הנשיא, בהטלת זכות הראשונים להרכבת הממשלה על שמיר.

אתמול קיים צוות המשא־ומתן של „העבודה" – שמעון פרס, יצחק רבין, משה שחל ורפי אדרי – מגעים ראשונים עם נציגי ארבע המפלגות הדתיות־חרדיות. בניגוד להודעות מקורבי פרס שלשום, לא הוזמנו כמה מנציגי החרדיות לפגישות ראשונות מיד אחרי היוודע התוצאות, אלא להיום, ללשכת שר החוץ.

נציגי כל המפלגות החרדיות־דתיות הדגישו ש„הכל פתוח למשא־ומתן" וקידשו את מצוות פיקוח נפש. פרס ורבין, מצידם, הדגישו, כי מטרתם היא לכונן ממשלה שתקדם את המשא־ומתן המדיני ותפעל לקירוב יחסי חילונים־דתיים ולהבטחת הרוב היהודי במדינה.

ראשונים התייצבו נציגי „אגודת ישראל". הללו ביקשו למשש את הדופק בנושא עמדת מפלגת העבודה לגבי חוק „מיהו יהודי" בנסיבות שנוצרו. פרס הציע להשאיר את הסוגיה הזאת לסוף המשא־ומתן. מנחם פורוש לא הסתיר את אכזבתו האישית מהבטחות הליכוד שלא כובדו בעבר וציין את יחסו המיוחד למפלגת העבודה.

אחרי משלחת אגו"י התייצבו בלשכת שר החוץ נציגי ש"ס. יצחק פרץ, מנהיג ש"ס, ציין בחיוב, שכל ההישגים בנושאי דת ומדינה הושגו בזמנן של ממשלות המערך, ואילו יצחק עזרן, מספר 5 ברשימת ש"ס, הדגיש שבש"ס „יש לחיי אדם ערך עליון והוא הגשר היחיד בין השמאל ובינינו".

נציגי „דגל תורה" קבלו בפגישתם על כך שהם מוצגים כמי שכופים את תביעותיהם בשעה שבעצם הם מבקשים מינימום שישווה את זכויותיהם לזכויות הציבור החילוני.

אחרי־הצהריים נועדו מנהלי המו"מ של „העבודה" עם נציגי המפד"ל בתל־אביב, ומפגישה זו יצאו בהרגשה שהמפד"ל אינה פרטנר לממשלה צרה עם המערך. יצויין, עם זאת, שחוגים במפד"ל מעריכים, שאם תודיע מפלגה חרדית כלשהי על נכונותה להצטרף לממשלה צרה בראשות המערך, עשויה המפד"ל להצטרף אף היא, אך לא תהיה ראשונה. עוד מעריכים חוגים אלה, שאם יילך הליכוד לקראת המפלגות החרדיות כברת־דרך ארוכה, עשויה המפד"ל ליזום פעם נוספת מהלך של ממשלת אחדות לאומית.

שבח וייס מציע חזית שמאל בכנסת

ח"כ שבח וייס אמר אמש ל„דבר", כי הוא מגלגל יוזמה לאיחוד פרלמנטארי של השמאל, שיכלול את המערך, רצ, מפ"ם, „המרכז־שינוי" ומפלגתו של דראושה. מטרת הקמת החזית המשותפת לעשות חלוקת עבודה אפקטיבית של כל הגורמים האלה בעבודת המליאה ובוועדותיה מול הצירוף של הימין והחרדים.

יצויין, כי כיוון שחד"ש קיבלה חמישה מנדטים, המונד להשתתפות סיעה בוועדת חוץ וביטחון של הכנסת יהיה מינימום של שישה מנדטים. במצב זה לא יהיה לאף אחת ממפלגות השמאל הקטנות נציג בוועדת החוץ והביטחון, אלא אם תקצה מפלגת העבודה מקום לאחד הח"כים שלה ממכסתה.

קארלוצ'י

(המשך מעמוד 1)

האורח, והוסיף, "אני סבור שהקשר האיסטרטגי בינינו סייע לתהליך השלום".

קארלוצ'י העלה על נס את חלקו של רבין בבניין היחסים האיסטרטגיים בין ארה"ב וישראל וציין, ששתי הארצות פועלות מתוך אינטרס משותף: "אנחנו תמיד מצליחים להתגבר על חילוקי הדעות בינינו בהרמוניה ובידידות". הוא הביע תקוותו שהשיחות שינהל פה יוכתרו בהצלחה.

רבין אמר שאין לו ספק כי תרומתו של האורח לפיתוח ולחיזוק שיתוף הפעולה בין מערכות ההגנה של שתי הארצות פעל לחיזוק כוחות השלום באיזור. "אני מקווה שזה יסייע להביא את השלום מעמדת כח", אמר רבין.

נמשכים השיבושים בבנק לאומי ו„דיסקונט"; שביתת פתע ב„מגדל"

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

עובדי בנק לאומי ובנק דיסקונט ממשיכים לנקוט עיצומים ואילו עובדי חברת הביטוח „מגדל" החליטו לקיים היום שביתת פתע.

בבנק לאומי השביתו העובדים את מרכזיית הטלפון ב„בית ליף", המשרתת את ההנהלה הראשית ואת „מרכז העצבים" של הבנק בתל אביב. נותק גם קשר הטלקס לסניף הראשי של בל"ל בת"א.

גם היום יהיו שיבושים בעבודה בבל"ל. ועד העובדים אינו מודיע מראש על סוג העיצומים, אך מדובר בעיצומים שאינם פוגעים ישירות בלקוחות.

עובדי בנק דיסקונט השביתו גם אתמול את החטיבה הבינלאומית בסניף הראשי ובסניפי ת"א, על רקע הנתק במגעים עם הנהלת הבנק על הסכם שכר חדש לשנת 88.

600 העובדים בחברת הביטוח „מגדל", השייכת לקבוצת בל"ל, ייעדרו היום מעבודתם וישובו רק ביום ראשון, על רקע תביעות שכר שלא נענו על ידי הנהלת החברה. עם זאת יתייצבו לעבודה כ־80 המנהלים והללו ישתדלו להעניק שירות ללקוחות.

דוקאקיס טרם התייאש: אנצח למרות הסקרים

(עיר). – מייקל דוקאקיס, מועמד המפלגה הדמוקרטית לנשיאות ארה"ב, הבהיר אתמול, שישה ימים לפני הבחירות לנשיאות ארה"ב, כי מערכת הבחירות שלו קיבלה תנופה חדשה והוא ינצח בבחירות, למרות הסקרים, המצביעים על יתרון רב לעוצמת המועמד הרפובליקאי ג'ורג' בוש.

"אתם יודעים שאנו חיים קיימה. אתם יכולים להרגיש זאת, לחוש זאת", אמר בכינוס של פעילי מערכת הבחירות, בעיר מיניאפוליס, שם ביקר אצל אשתו קיטי, שאושפזה בבית־חולים בשל זיהום ויראלי.

בוש אמר מצידו בעצרת בשיקאגו, כי "העניינים חיים בכיוון שלנו" וקרא לתומכיו ללכת להצביע בהמוניהם ב־8 בנובמבר.

הבשורה הרעה היחידה לבוש היתה ידיעה כי ההזמנות לבתי־חרושת בארה"ב ירדו בספטמבר ב־1.9 אחוז, סימן לכך שהצמיחה הכלכלית איננה מתקדמת כפי שהיה רוצה.

דוקאקיס, שניהל מערכת בחירות במדינת מאסאצ'וסטס יחד עם הסנטור אדוארד קנדי והמועמד לסנאט יוברט האמפרי, בנו של סגן הנשיא הדמוקראטי לשעבר, דחה את הסקרים המצביעים על כך שהוא עצמו והאמפרי, עומדים להפסיד בבחירות.

סקר של רשת הטלויזיה א.ב.סי. מסר ביום ג' כי בוש מוביל ב־36 מדינות עם 364 קולות ממועצת הבוחרים, ואילו רק שמונה מדינות ומחוז קולומביה עם 91 קולות נוטים לדוקאקיס. בשש מדינות אחרות, ובהן 83 חברים במועצת הבוחרים, יהיה כנראה מאבק צמוד מאד.

נדחה המשך משפט רצח הדיפלומאטים בקאהיר

קאהיר (א.פ.). – בית־משפט לענייני בטחון המדינה דחה אתמול את המשך משפטם של רוצחי הדיפלומאטים הישראלים אלברט אטרקצ'י ואטי טל־אור ל־1 בינואר 1989. חבר השופטים נתן ארכה של חודשיים לסניגוריהם של 20 הנאשמים כדי לעיין בתיקי התביעה ולגבש את עמדת ההגנה.

דחיית המשפט נועדה גם, לדברי השופטים, לאפשר לשניים מראשי הנאשמים – חאלד עבד אל־נאצר, בנו של הנשיא המנוח גמאל עבד אל־נאצר, ובן דודו, השוהים בחו"ל – לחזור לקאהיר ולעמוד לדין.

גפן: אם לא תיפתר בעייתנו ארוץ שוב

מאשים את המערך „שקלקל לנו ובזבז לעצמו 16,000 קולות"

מאת יורם לוי סופר „דבר" בירושלים

אבא גפן, ראש רשימת הגמלאים, לא רק שאינו מצטער על כך שהשתתף בבחירות, אלא גם נחוש בדעתו לרוץ גם בבחירות הבאות, אם בעיית הגמלאים לא תפותר.

לדבריו, ערב הבחירות של 1984 הוא ניסח ביחד עם שלמה הלל את איגרת ההבטחות של המערך, בחתימתו של שמעון פרס, שהופצה לפני הבחירות ל־400,000 איש והתוצאה היתה ש־40 אחוז ממצביעי המערך היו גמלאים. „אחרי הבחירות באתי למפלגה ותבעתי שיקיימו את ההבטחות אבל לעגו לי. אמרו לי: אתה, שהיית שגריר ברומניה, איך אתה יכול להיות כל־כך נאיבי ולהאמין שיקיימו את ההבטחות?". גפן טוען, כי לאחר שהמפלגה דחתה את הבקשה לקיים תביעותיו הוא החליט להקים את רשימת הגמלאים. הוא משוכנע שעצם השתתפות הרשימה בבחירות העלתה את נושא הגמלאים על סדר היום הלאומי. „אנו לא מפרים את המסגרת. אם נראה שהכנסת הזו מקיימת את ההבטחות הרי תעלם העילה לקיומנו ונתפרק. אם נראה שלא מקיימים – נרוץ גם בבחירות הבאות".

על־פי המניין הכמעט־סופי, זכתה רשימת הגמלאים ביותר מ־16,000 קולות (0.7 אחוז). „האשמה כולה במערך, הזהרנו שלא יחזרו על השגיאה של לובה אליאב מ־84" קובע גפן, „המערך ניהל נגדנו מבצע הסתה והשמצה כאילו אנחנו היריב העיקרי שלו". לדבריו, השפיע הדבר על הגמלאים, שחלקם נמנעו מהצבעה לרשימתו שמטבע הדברים היתה מצטרפת למערך.

„המערך יכול להתגאות בכך שהצליח לקלקל לנו ולא להכניס אותנו לכנסת ולבזבז לו עצמו 16 אלף קולות", אמר גפן.

הצעת רכש מטעם החברה לישראל בע"מ

בעניין אלומית אריזות בע"מ (להלן "אלומית") ובעניין רכישת כמות מסויימת של מניות באלומית

בעקבות רכישת כ־37% ממניות אלומית, נבונה החברה לישראל בע"מ (להלן הרוכש) להגדיל את החזקותיה באלומית על ידי רכישת כמות של עד 3,240 ש"ח ע.נ. מניות בנות 1 ש"ח ע.נ. למניה ועד 6,040 ש"ח ע.נ. מניות בנות 5 ש"ח ע.נ. למניה.

הרוכש מזמין בעלי מניות שבבעלותם מצויות מניות אלומית הרשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל־אביב בע"מ (להלן – "הבורסה"), להגיש לרוכש את הצעותיהם, הכל לפי התנאים המפורטים בהזמנה זו כדלהלן:–

1. המחיר שישלם הרוכש עבור כל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. יהיה סך של 81 ש"ח (8,100) ועבור כל מניה רגילה בת 5 ש"ח ע.נ. יהיה סך של 353 ש"ח (7,060).
2. הזמנה זו תעמוד בתוקפה עד ליום 20 בנובמבר 1988 שעה 12.30 (להלן – "מועד הפקיעה"). הרוכש רשאי להאריך את מועד הפקיעה, אולם הרוכש לא יהיה רשאי להקדים את מועד הפקיעה.
3. על המניות שתוצענה להיות עם הצעתן חופשיות מכל התחייבות, שעבוד, עיקול, חוב או זכויות כלשהן לטובת צד שלישי.
4. כל בעל מניות המציע למכור לרוכש את מניותיו בהתאם לתנאי הזמנה זו, חייב לקיים את כל התנאים המצטברים להלן:–
(א) להעביר לרוכש את מניותיו, כשהמניות חופשיות מכל התחייבות, שעבוד, עיקול, חוב או זכויות כלשהן לטובת צד שלישי.
(ב) ליתן לרוכש באמצעות נשואה סחר והשקעה בניירות ערך בע"מ (להלן – "נשואה") בכל יום עסקים החל מיום 6.11.88 עד למועד הפקיעה הצעה בכתב למכירת מניותיו (להלן – "ההצעה"). כתב ההצעה יהיה בנוסח שנקבע על ידי הרוכש, ויימסר לרוכש באמצעות נשואה, במשרדה הרשום ברחוב אחד העם 14, תל־אביב, או באמצעות חברים אחרים בבורסה.
(ג) ההצעה תחתם על ידי בעל המניות באופן אישי או תחתם בשמו על ידי חבר בורסה אשר הינו בעל יפוי כח לבצע פעולות בניירות ערך בשמו של אותו בעל המניות.
(ד) הצעה שתגיע לרוכש לאחר מועד הפקיעה לא תענה.
5. בעל מניות אשר נתן הצעה בכתב לרוכש באמור בסעיף 4 לעיל לא יוכל לחזור בו מהצעתו.
6. 6.1 אם סך כל מספר המניות מכל סוג שיוצעו לרוכש יהיה קטן או שווה לכמות של 3,240 ש"ח ע.נ. מניות בנות 1 ש"ח ע.נ. למניה ולכמות של 6,040 ש"ח ע.נ. מניות בנות 5 ש"ח ע.נ. למניה, יקבל הרוכש את מלוא ההצעות.
6.2 אם סך כל ההצעות של בעלי המניות באחד מהסוגים או בשניהם יעלה על הכמות שהרוכש הסכים לרכוש, אזי ירכוש הרוכש מניות מאותו הסוג, באופן יחסי לכמות המניות שהוצעה, על ידי בעלי המניות, מהסוג הנ"ל, לבין הכמות שהרוכש הסכים לרכוש, מהסוג הנ"ל, לפי תנאי הצעת רכש זו. לא ירכשו שברי מניות ובמקרה של שברים תעוגל הכמות הנרכשת למניה שלמה הקרובה כלפי מטה.
7. רכישת המניות, בהתאם לתנאי הזמנה זו, תעשה יום לאחר מועד הפקיעה, כנגד העברת המניות הנרכשות לרוכש בדרך של עסקה מחוץ לבורסה, בין נשואה לבין חבר הבורסה מוכר המניות, כשהן חופשיות באמור מכל התחייבות, שעבוד, עיקול, חוב או זכויות כלשהן לטובת צד שלישי.
8. למען הסר ספק מודגש בי, העברת המניות לרוכש, בתנאים המפורטים, היא תנאי מוקדם לתשלום התמורה על ידי הרוכש.
9. המציע יהא זכאי לכל זכות או טובת הנאה בגין המניות החל מיום רכישתן, לרבות דיבידנד, חלוקת מניות הטבה או הנפקת זכויות.
10. הרוכש רשאי לשנות תנאי הזמנה זו ובלבד שיקבל לכך את אישור הבורסה.
11. הצעה זו אינה מופנית לחברת כל מיכל בע"מ, שהודיעה כי אינה מתכוונת להשתתף בהצעת הרכש.
12. הדין החל על הצעת רכש זו הינו הדין הישראלי.
13. הרוכש מחזיק במניות אלומית בכמות המהווה כ־37.1% מההון הנפרע של אלומית ומקנה כ־37.3% מזכויות ההצבעה באסיפות הכלליות.
14. הבורסה אישרה הצעה זו ביום 2.11.1988. אין באישור הבורסה משום אימות הפרטים המובאים בהצעת הרכש או אישור מהימנותה או שלמותה ואין באישור האמור משום הבעת דעה על טיבם של ניירות הערך שרכישתם מתבקשת.
15. פרטים מלאים אודות ההצעה ניתן לקבל אצל כל אחד מחברי הבורסה.

תאריך: 3 בנובמבר 1988

החברה לישראל בע"מ

הגרלת הלוטו

(ע). – להלן תוצאות הגרלת הלוטו מס. 44/88 שהתקיימה אתמול: 2, 10, 25, 29, 36, 38, והמספר הנוסף 12.

דבר
DAVAR דאבר
מאוחד עם „הפועל"

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת: ד"ר יורם פרי

המו"ל „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאוזיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־642111־2, מ 33104

קרא מחר בידיעות אחרונות

• מה קרה בקלפי
ניתוחים ופרשנות
ישעיהו בן־פורת, פרופ' אליהוא כ"ץ

• הליכוד והמערך:
מי ישלם את המחיר
אורלי אזולאי־כץ, בינה ברזל

• בין הרב יוסף לרבי מלובביץ'
אהוד ברנע, אביבה שאבי

• אוטובוס המוות של משפחת וייס
יצחק רביהיא

• בוש־דוקאקיס:
קרב באחרון
אריאל גינאי, צדוק יחזקאלי

• 50 שנה לליל הבדולח
בעקבות הרשל גרינשפן
נח קליגר, עמוס נבו

• יגאל סרנה עם אלמנתו של פרופ' ראובן גלעד • חיים שיבי עם שני סיפורים קטנים על מיכה רייסר ז"ל • נחמה דואק על משבר ברפאל • עמנואל בר־קדמא על המלט של רינה ירושלמי • נחמן אינגבר על הסרט „המסע לקיתרה" • שושנה חן על סינית חרדית • חנוך רון על צליבידקה

• סיפור אהבה
שלוש שנים אחר מות המשוררת יונה וולך, יובל ריבלין מגולל לראשונה את סיפור אהבתם
עמית רייכר

מדוריהם של: חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, סילבי קשת וזיוה יריב

קו־אופ רשת הריבוע הכחול
משתתפים בצער המשפחה
במות עליכם יקירכם
רולניק מרדכי ז"ל
ההנהלה וועד העובדים

לבתיה, נגה וורד
ולכל משפחת כהן הענפה
אתכם באבל על מות יקירכם, ידיד ביתנו, המורה והסופר
אמוץ כהן
בית שדה נחום

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
יעקב שני
במות אמו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מרחב הדרום

מנחם סבידור מת לאחר 7 שבועות בטיפול נמרץ

יובא היום למנוחות בהר הרצל בירושלים

(ע).– מנחם סבידור, יו"ר הכנסת העשירית, מת אתמול בבוקר בבית החולים איכילוב בתל־אביב בשנת ה־70 לחייו.

לפני שבעה שבועות לקה בדום לב לאחר שהיה בבריכת תל־אביב, ומאז היה בטיפול נמרץ בבית־החולים.

מקס מנחם סבידור (תודרוזבסקי) נולד בבאכמוט ברוסיה. אביו היה פרופסור לשפות ואמו היתה בתו של הסופר א.א. קובסקי. בגיל חמש עבר לפולין. מגיל צעיר היה פעיל בבית"ר. למד בגימנסיה בסאמבור והשתלם בפילולוגיה בווילנה. אמו, אחותו ואחיו ניספו בשואה.

ב־1941 עלה לארץ והתגייס לצבא הבריטי במלחמת העולם השניה. שירת בבריגדה היהודית. היה מוכיח של מפקד הצבא הבריטי בגראץ באוסטריה. קיבל את עיטור לגיון הכבוד הצרפתי ועיטור הכתר הבלגי.

בתקופת שירותו בצה"ל היה מפקדו הראשון של בית הספר למינהלה בדרגת סגן אלוף, ומ"מ ראש מת"ם – מחלקה לתפקידי מטה.

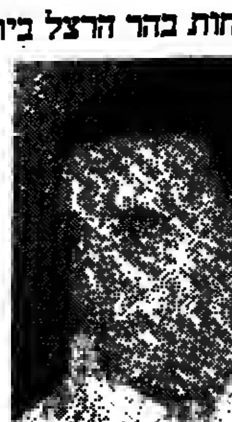

לאחר מכן היה ראש ענף משמעת, משטר ונוהג, ובתקופתו נקבעו כללי הטקסים והמצעדים בצבא.

עם שיחרורו מצה"ל עבד כמתרגם במערכת העתון היומי 'הבוקר'. בתקופת כהונתו של השר יוסף ספיר נתמנה כסמנכ"ל משרד התחבורה, ואחר כך כיהן 11 שנה במנכ"ל הרכבת. היה מנהל חברת בת של 'דסקו' ומנכ"ל המועצה ליצוא מוצרי פרי הדר.

ב־1975 התמודד כנציג הליברלים על ראשות עירית תל־אביב, וכאשר נבחר יהושע רבינוביץ מהמערך כראש העיר עמד בראש האופוזיציה בעיריה. ב־1977 נבחר לכנסת, וב־1981 ליו"ר הכנסת.

בתקופת כהונתו בכנסת הנהיג כללי נהוג, כגון לגבי הלבוש של חברי הכנסת, ומידי פעם נהג גם למתוח ביקורת על פעולת הממשלה. הולשתו לגבי הצבעה חשאית ביחס להקדמת הבחירות עוררה עליו זעם במפלגתו, ובעקבות זאת לא נכלל ברשימה לכנסת הי"א. מאז נטש את הזירה הפוליטית, אך היה פעיל בתפקידים ציבוריים, ובתקופה האחרונה כיהן כיו"ר קרן לב"י.

המנוח נהג לשחות כל יום, ואף הציע להכריז על השחיה כספורט לאומי. לאחר צאתו מהבריכה לפני שבעה שבועות איבד את הכרתו, אך היא שבה אליו בבית־החולים. המקרה אירע כחודש וחצי לאחר מות אשתו, רעיה, בשנת ה־59 לחייה.

הניח אחריו בת ובן.

שלשום הותר לפרסום:

חיל הים לכד ספינת מחבלים לפני 3 חודשים; 4 נעצרו

מאת מלי וליגר, הסופרת הצבאית של 'דבר'

שלשום הותר לפרסום דבר לכידתה לפני שלושה חודשים של ספינת מחבלים. מארגון הפת"ח ושמה 'דורותי' ובי בחקירה בישראל. נמצאים ארבעה קצינים מהכוח הימי של הפת"ח שהיו עליה.

נודע, כי ספינות חיל הים עצרו בלב הים ספינה נושאת דגל זר שהיתה בדרכה ללוב ועליה מפקדים מהכוח הימי של הפת"ח. לכידת הספינה והאנשים מהווה הצלחה מרשימה של חיל הים, במסגרת המאבק במגמה הקיימת בפת"ח, כמו גם בארגוני מחבלים אחרים, בקנה מידה קטן יותר לפתח ולשכלל כוח ימי שיעוד ביצוע פיגועים בישראל מדרך הים ולשמש להובלת מחבלים על פני הים התיכון.

הכוח הימי של פת"ח מפלג ערפאת הינו יחידה שעיקר עיסוקה ביצוע פיגועים בדרך הים. בשנים האחרונות טוכלו מספר נסיונות בולטים להנחית חוליות מחבלים מספינות לא הרחק מחופי הארץ. הבולט שבהם היה הטבעת אוניית האם 'אטווירום' באפריל 85, שאמורה היתה להנחית מחבלים לביצוע פיגועים בתל אביב. הכוח הימי של הפת"ח עושה בהרחבה לרכש של ספינות מסוגים שונים בגדלים שונים ובעלי כושרים שונים למטרה זאת.

כאמור, בחקירת ארבעה קציני הפת"ח שהיו על האניה ושני אנשי הצוות המוחזקים גם הם במעצר בישראל עולה כי הספינה היתה בדרכה ללוב, מקום שם מבוסס עיקר הכוח הימי המתאמן והמתארגן של הפת"ח.

הורים לרבין: להנהיג מיד ליווי צבאי להסעות תלמידים

מאת חנה מאר, סופרת 'דבר' בשרון

הורי התלמידים, בישובים שמעבר לקו הירוק בשומרון, הושיטו משלחת למשרד ראש הממשלה... את הליווי הצמוד של צה"ל להסעות התלמידים לבתי הספר האזוריים.

במברק שנשלח לשר יצחק רבין קובלים ההורים על ההפסקה המפתיעה וחלאמוצדקת של הליווי הצמוד של צה"ל. לטענתם, התרבו לאחרונה מקרים של יידוי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב של המתיישבים וכן מתרבו לרכבים של ... מוספים באיזורי... ביזור מסמרים, שפיכת שמן וסולר על הכבישים והשלכת רוקרים על גלגלי כלי רכב יהודים.

ההורים אומרים, כי אם לא תיענה לאלתר תביעתם להמשיך בליווי הצמוד של צה"ל ישביתו את הלימודים של ילדיהם ביום ראשון הקרוב ויעלו עמם להפגין ליד משרד ראש הממשלה עד שיחודש הליווי או יובטח חידוש הליווי.

110 ישראלים בבון ערכו הצבעת מחאה בבית פרטי

בון 2 (עיר). – 110 אזרחים ישראלים העובדים במוסדות ישראליים שונים בבון קיימו שלשום הצבעה סמלית במחאה על כך שהחוק הישראלי אינו מאפשר להם להשתתף בבחירות.

ההצבעה התקיימה בבית פרטי, על־פי כל הכללים הנהוגים בארץ, כולל בדיקת התוחם של הבוחרים וחתום להצביע.

בין המצביעים דיפלומאטים, נציגי חברות, עתונאים, סטודנטים ותיירים. ההצבעה הייתה חשאית וכללה את כל המפלגות שהשתתפו בבחירות בישראל. תוצאות ההצבעה טרם נודעו אתמול.

יוזמי ההצבעה רצו למחות על שנשללה מהשליחים המשרתים בחו"ל הזכות הדמוקראטית הבסיסית של השתתפות בבחירות.

ישראלים המשרתים על אניות ישראליות יכולים להצביע בחו"ל, אך אין הסדרים דומים למען דיפלומאטים וישראלים אחרים, המשרתים מחוץ לגבולות המדינה.

במשאל שנערך ערב הבחירות:

20 אחוז מבני הקיבוצים שנשאלו העדיפו דיקטטורה

מאת יעל מישבוין, סופרת 'דבר' לענייני חינוך

במשאל שנערך ערב הבחירות בקרב תלמידי כיתות דנם, רובם בני קיבוצים הלומדים בבית הספר האזורי 'שלום צור', בחרו כ־20 אחוז בדיקטטורה כצורת שלטון מועדפת.

המשאל נערך במסגרת פרוייקט חינוך לדמוקראטיה והתלמידים נתבקשו לבחור בין דמוקראטיה, דיקטטורה, אנרכיה ואוליגרכיה. מתוך 166 תלמידים 78 בחרו בדמוקראטיה, 36 בדיקטטורה, 34 באנרכיה ו־18 באוליגרכיה.

בין הנימוקים להעדפת הדיקטטורה ציינו תלמידים „שליט חזק יוכל לגמור את האינתיפאדה", „דיקטטור לא יהסס להשתמש בכוח בשטחים, להרוג כל מי שזורק אבן, להרוס בתים, לעשות טרנספר".

סחרוב: ריכוז סמכויות בידי גורבצ'וב יביא ל'סטאליניזם'

ניו־יורק (א.פ.). – חתן פרס נובל, פיסיקאי הגרעין אנדריי סחרוב, מתנגד המשטר הסובייטי לשעבר שהיה לאחר מחסידיה הגלהבים של מדיניות הרפורמות הכלכליות והחברתיות של גורבצ'וב, יצא ביום ב' לראשונה זה שנתיים בהתקפה על תוכנית הרפורמה הפוליטית שלו, שאותה כינה 'פצצת זמן'.

לדבריו, עלול מימוש תוכניתו של גורבצ'וב לרכז סמכויות נוספות בידי העומד בראש המדינה ולגרום לפתיחות עידן חדש של סטאליניזם.

סחרוב השמיע את דבריו באוזני כתבי העתונים 'ניו־יורק טיימס' ו'וואשינגטון פוסט', בוועידת חוקרים סובייטיים ואמריקאים במוסקווה. „ראש מדינה, המחזיק בסמכויות נרחבות כאלה במדינה שבה אין שיטה רב־מפלגתית", אמר, „זה פשוט טירוף. משמעות הדבר היא כוח בלתי־מוגבל. היום מדובר בגורבצ'וב, אבל מחר עלול להיות שם אדם אחר... אין שום ערובה שלא יירש אותו סטאליניסט."

עוד אין קואליציה

הרב אברהם רביץ, מנהיג מפלגת 'דגל התורה' (2 מנדטים) אתמול, ביציאה מלשכת שר החוץ שמעון פרס (צילום: רחמים ישראלי)

פרץ: לא תהיה חרדיזציה של ישראל

„לא נדרוש משהו שהציבור לא יוכל לעמוד בו אך נעמוד על חקיקת חוקים דתיים", אמר אתמול מנהיג ש"ס לאחר פגישותיו עם שמיר ופרס

מאת נתן רועי, סופר 'דבר'

„מי שאומר שש"ס תבקש להפוך את מדינת ישראל למדינה חרדית, או בפי שהם קוראים לכך, לעשות 'חרדיזציה' במדינה, אינו אלא טועה ומטעה", כך אמר אתמול השר יצחק פרץ, מנהיג תנועת ש"ס, לאחר פגישותיו עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס.

השר פרץ אומר, כי המפלגה שבראשה הוא עומד לא תדרוש שום דרישה או גזירה, שהציבור איננו יכול לעמוד בה. הוא הדגיש, כי מפלגתו עומדת על כך שיחוקקו במה חוקים דתיים, ושמדינת ישראל תקבל צביון יהודי יותר. לדבריו, הוא מתכוון בראש וראשונה לחוק מיהו יהודי ולנשא בתי הדין הרבניים.

„לא עלו בפגישותי דרישות לתיקים כלשהם בממשלה, זאת תהיה הבעיה האחרונה, ולא על כך יפול דבר. אנחנו מפלגה אידיאולוגית והתיקים אינם מהווים בעיה לגבינו", אמר השר פרץ. הוא הדגיש, כי באופן אישי יש לו זיקה למשרד הפנים, ואף למשרד הבינוי והשיכון.

השר פרץ אמר, כי הוא עדיין מופתע מהתמיכה הגדולה לה זכתה מפלגתו, תמיכה שהביאה את ש"ס להיות המפלגה השלישית בגדלה. הוא אמר, כי לדעתו גם המערך וגם הליכוד יכולים להקים ממשלה צרה, וכי הוא לא פוסל הליכה עם צד זה או אחר. „מעולם לא פסלתי ישיבה או שיחה עם אדם כלשהו", אמר פרץ.

כאמור, התקיימו שיחותיו של מנהיג פרץ בצילו של ההישג הגדול של ש"ס בבחירות לכנסת הי"ב. אתמול בשעות הבוקר והצהריים היו חברי התנועה עדיין המומים, באופוריה מוחלטת. היו שהפליגו בסיפורי נוסטלגיה על הימים בהם ניהלו קרבות־רחוב עם הסיעות הדתיות השונות, במהלך מערכת הבחירות. „אני זוכר שהייתי מגיע הביתה ופורץ בבכי", נזכר יאיר לוי, מספר 5 ברשימת ש"ס לכנסת, ומנכ"ל עמותת 'אל המעיין' של ש"ס. „השנאה כלפינו היתה גדולה כי הרשימות הדתיות האחרות הכפישו את שמנו. הם פשוט הרסו את הבניין שבנינו בעמל רב".

בשעות הלילה והבוקר המוקדמות התפללו חברי התנועה לחיזוקה של התנועה. „הרב הגאון עובדיה יוסף התפלל למען התנועה בכל שעות היום", אמר יאיר לוי לאוהדים הרבים שנקבצו במרכזו התנועה ב'בבית עובדי' בבני־ברק. אלה פרצו בקריאות שמחה. לקראת השעה שלוש לפנות בוקר הלכו כולם לסעודת מצווה ב'היכל התרומה', אולם השמחות הידוע בבני־ברק. כולם התפללו למנדט נוסף, שאולי יצץ עם אור הבוקר.

אכזבה במצרים ובירדן • אש"ף: נצחון הימין הנחית מכת מוות לתהליך השלום

סוריה והארגונים הפלשתינים הרדיקליים: התוצאות לא משנות; הליכוד והמערך עוינים ערבים באותה מידה • דוברים בלבנון ובכווית: ממשלת ליכוד עלולה לגרום להתלקחות כוללת באיזור

מאת דן אבידן, סופר 'דבר' לענייני ערבים

מצרים, ירדן ואש"ף בראשות ערפאת הביעו אתמול אכזבה מתוצאות הבחירות בישראל, ואילו סוריה והקבוצות הפלשתיניות הרדיקאליות אמרו, שאין זה משנה מבחינת הערבים מי ניצח בבחירות אלה.

שר החוץ הירדני טאהר אל־מצרי, אמר שהקורבן הראשון של תוצאות הבחירות יהיה תהליך השלום. הוא העריך שיצחק שמיר ירכיב ממשלה ימנית־קיצונית, שתנקוט יד קשה בלפי הפלשתינים בשטחים ואלה יגיבו בהחרפת האינתיפאדה. לדעתו, הבוחר הישראלי החמיץ הזדמנות פז להעלות את המערך לשלטון ולתרום בכך לקידום תהליך השלום.

שר החוץ המצרי, עיצמת עבד אל־מגיד, אמר „לדבר", כי הוא משהה בינתיים את תגובתו על תוצאות הבחירות, עד שיתברר איזו ממשלה תורכב בישראל. אולם אמש פרסם עבד אל־מגיד הודעה בקאהיר, שבה נאמר שממשלת מצרים תשתף פעולה עם כל ממשלה בישראל לצורך קידום תהליך השלום. מקורות בקאהיר סיפרו, כי המצרים פנו כבר לאמריקאים בבקשה שאלה יצרו מגע עם הממשלה החדשה שתקום בישראל, כדי לדרבן אותה לפעול לקידום תהליך השלום מיד לאחר הבחירות בארצות הברית. שר החוץ המצרי הזכיר בהקשר זה, כי לפי השקפת מצרים תהליך השלום צריך להוביל למימוש זכות הפלשתינים להגדרה עצמית.

ראש ממשלת מצרים לשעבר מוסטפא חליל אמר לדבר, כי מה שמעניין את הציבור במצרים ואותו הוא שהממשלה החדשה תפעל לפתרון הבעיה הפלשתינית ולהרחבת מעגל ההסדרים באיזור. הוא הביע אמונתו, שלא כל המפלגות הדתיות חותרות לספח ירהפקטו את השטחים לישראל. העתונאי המצרי אניס מנצור אמר, שהתקווה היחידה, בה נאחז הציבור המצרי נוכח האפשרות שהממשלה החדשה בישראל תהיה בראשות הליכוד, היא שממשלה זו תסכים לוותר על שטחים בגדה ובעזה, תמורת שלום עם הירדנים והפלשתינים, כשם שממשלת הליכוד, בראשות מנחם בגין, ויתרה על חצי־האי סיני למען השלום עם מצרים.

פרשנים מצרים אחרים הביעו תקווה שמועצת אש"ף, האמורה להתכנס בתונים בקרוב, תאמץ החלטות מדיניות מתונות, שיגרמו לבידודה הטוטאלי של ממשלת הליכוד בישראל, ולהפעלת לחצים עליה מצד האמריקאים לצורך קידום תהליך השלום. העתונאי המצרי אחמד בהא אדין אמר לדבר, כי לדעתו, נצחון מחנה הימין בבחירות עלול לסכן בטווח הארוך את יחסי השלום בין מצרים לישראל, שיציבותם תלויה בהשגת הסדרי שלום גופפים בין ישראל לפלשתינים ולשאר מדינות העימות הערביות. הוא אמר, שבקרב הציבור המצרי שוררת אכזבה מרה מנצחון הליכוד והמפלגות הדתיות בבחירות, משום שפירושו של דבר סתימת הגולל על הסיכויים לקידום תהליך השלום.

דוברים מטעם אש"ף בראשות ערפאת אמרו שנצחון מפלגות הימין בבחירות „הנחית מכת מוות לתהליך השלום", והדבר יגרום להרחבת מעשי האלימות באיזור. במה מהם הערבים הוא משותף לליכוד ולמערך, ולכן אל לערבים להיבהל מהרכבת ממשלת ימין קיצונית בישראל. „מה שלא הצליחו שתכני הגזענות והתוקפנות בישראל לממש במשך 40 שנה – הם לא יצליחו לממש גם בעתיד", סיכמו הפרשנים הסורים.

דוברים מטעם הארגונים הפלשתינים הפרו־סוריים, ואלה שיש להם זיקה לסוריה, כמו ארגונו של ג'ורג' חבש, הדגישו, שמבחינתם אין הבדל בין נצחון הליכוד או נצחון המערך, ששניהם עוינים באותה מידה את הערבים. ראש הממשלה המוסלמי של לבנון, סלים אל־חוס, אמר שמבחינתו אין זה משנה מי ניצח בבחירות, משום ששתי המפלגות חותרות לפצל את לבנון לקנטונים עדתיים. מקורות מדיניים לבנוניים העריכו שממשלה בהנהגת הליכוד תנקוט במדיניות נוקשה יותר נגד ארגוני המרכז ביירות־לבנון, והדבר עלול להביא להתלקחות כוללת באיזור זה.

פרשן בטלוויזיה של כווית אמר אמש כי בעקבות נצחון מחנה הימין בבחירות בישראל „מלחמה ישראלית־ערבית נוספת הפכה בלתי־נמנעת". הוא הסביר את עצמו באומרו שמדיניות ההתנחלות הנמשכת שבה צפויה לנקוט ממשלת הליכוד תביא להחרפת האינתיפאדה ובסופו של דבר להתלקחות מלחמה ערבית־ישראלית כוללת. דובר אירנאי אמר, כי תוצאות הבחירות בישראל יגבירו את הפיצול הפנימי במדינה „ויגרמו להריסתה מבפנים".

מדינות ערב

הביעו חשש שממשלת ליכוד, שבה ישתתפו נציגים מהמפלגות הדתיות ומהמפלגת 'מולדת', הדוגלת בטראנספר, תביא לגירוש מאסיבי של תושבים ערבים מהשטחים. מחמד מלחם, חבר הוועד הפועל של אש"ף, הביע לעומת זאת, את הדעה, שדווקא תחת שלטון הליכוד יגברו הסיכויים להרחבת תהליך השלום, משום שממשלה זו תהיה נתונה ללחצים של ארה"ב, בשל המדיניות הנוקשה במיוחד שהיא צפויה לנקוט כלפי הערבים.

פרשנים ברמשק אמרו, כי ההנהגה המודית לא הופתעה מתוצאות הבחירות. הפרשנים מתחו ביקורת על אותם גורמים ערבים, שציפו לנצחון המערך בבחירות „בתקווה שהוא מתון יותר מהליכוד", והצביעו על כך שתקווה זו התבדתה. הם הסבירו, כי הקו הקיצוני כלפי

חשש בממשל לעתיד יחסי ישראל־ארה"ב

מנהיגים יהודים חרדים מהשלכות העברת חוק 'מיהו יהודי' אם שמיר יישען על שילוב לאומנות ופנאטיות

מאת דליה רפאל, סופרת 'דבר' בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד לדבר).– על מסכי הטלוויזיה האמריקאים ריצדו בעקביות, במשך כל היום, תמונותיהם של השר שרון ויהודים חרדיים. דברי ההסבר הפרשנות התייחסו לאפשרות, הנראית ממשית מאוד, כי הקומבינציה של לאומנות ופאנאטיות היא שתהיה משענתו העיקרית של יצחק שמיר, כראש ממשלתו הבא של מדינת ישראל.

דובר משרד החוץ האמריקאי צ'ארלס רדמאן הביע אתמול ציפיה „להמשך אותו הסוג של יחסים קרובים כפי שהיו לנו עם ממשלות ישראליות בעבר". הוא סירב להגיב על הבחירות עצמן ותוצאותיהן והביע הערכתו, שעדיין יהלוף זמן מה עד שתקום ממשלה חדשה בישראל.

בוחירות, ושלא לציטוט, במקרים רבים, מבטאים פקידי ממשל, אישים בקונגרס ויהודים רבים אכזבה מתוצאות הבחירות וחששות כבדים לגבי משמעותן בהקשר הישראלי־אמריקאי ויותר מכך יחסי ישראל ויהדות ארה"ב.

„להסדר שיעשה הליכוד עם המפלגות הדתיות, אשר יתבסס על שינוי הגדרת 'מיהו יהודי', תהיינה השלכות קטסטרופליות על תמיכת יהדות ארה"ב בישראל, ובתוצאה מכך על יחסי ישראל־ארה"ב בכללם", הזהיר היימן בוקביינדר, דמות מרכזית בקהילה היהודית האמריקאית ויועץ למועמד לנשיאות מייקל דוקאקיס, שהדגיש, כי דברים אלה אמר כאדם פרטי כהולם. הוא הוסיף, כי בלא קשר לתוצאות הבחירות לנשיאות ארה"ב ביום ג' הקרוב, ירצה הממשל הבא בהמשך יחסים קרובים וטובים עם ישראל, ו„תהיה זו טרגדיה, אם הקהילה היהודית בארה"ב, תהיה זו שתפגע בהאיזון במערכת היחסים", בתגובה לשינוי בחוק 'מיהו יהודי', שהוא „בעל חשיבות עליונה בעיני יהדות ארה"ב".

מייקל ניידיץ', מנהל תכניות ההדרכה בארגון 'בני־ברית' ויועץ כמתנתו של בוש, אמר, כי „צפויות שינויי בחוק מיהו יהודי יפגעו בתמיכת היהדות האמריקאית בישראל, וכריעבד יקשה על הפעולה בעניניה של ישראל, צפויה תקופה „קשה, קשה מאוד" לאוהדי ישראל בקונגרס, העריך משקיף אחד.

אמריקאים רבים נוקטים בינתיים עמדות המתנה זהירה, בהדגישם, כי השיבות רבה נודעת לאיזה המדויק והסופי של תיקי הממשלה והעמדות המדיניות שעליהן תצהיר עם הקמתה.

משקיפים אמריקאים הביעו אתמול את ההערכה, שהישגי הימין בבחירות לכנסת יגרמו לכך, שלא יהיו יוזמות שלום אמריקאיות חדשות במזה"ת, לפחות עד לאחר שנשיא האמריקאי החדש ייכנס לתפקידו בינואר. צ'ארלס ויליאם מיינס, עורך כתב העת 'פורין פוליסי', אמר, ש„כל מה שממשל רייגן יכול לעשות בחודשים המפורים הבאים, הוא לערוך גישושים ולשבת בחיבוק ידיים. המצב יכול היה להיות שונה, אילו ניצח שמעון פרס".

מיינס הוסיף, כי תוכנית השלום האמריקאית כאילו לא הועלתה, ובוודאי אם שמיר אכן יהיה ראש הממשלה.

רוס ניזמן, בעבר שגריר ארה"ב בסעודיה, אמר, כי אין כלל להעלות על הדעת, שממשל רייגן יקבל החלטות כלשהן לגבי המשך מאמצי השלום, בטרם יסיים את תפקידו בינואר.

מוריס אברם, יו"ר ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים הגדולים, אמר, כי מעולם לא תמך בדעה, כי ראש הממשלה מהווה מכשול לשלום. הוא אמר, כי יתכן שקואליציה קיצונית יותר בראשותו של שמיר אולי מסתגלת בצורה טובה יותר להוביל את ישראל ולבצע ויתורים, אשר יידרשו במסגרת כל תוכנית שלום.

קלייר מארקס, מומחה לענייני המזה"ת בספריית הקונגרס האמריקאי, אמר, כי „יתכן ששמיר יפתיע ויעשה את ההיפך" משהסתיף במערכת הבחירות.

ארה"ב

כמה שנים קשות מאוד ביחסי ישראל ויהדות ארה"ב", על רקע ויתורים שיאלץ שמיר לעשות למפלגות הדתיות „על חשבון הגלות ההלילתית", והמבחן יהיה, כמובן, בשאלת מיהו יהודי. לדעתו ממשל בראשותו של בוש אכן יקיים יחסים סובים עם ישראל, אולם הוא הוסיף, כי „תמונות שרון והחרדים אכן מבהילות".

בקונגרס מביעים מקורות פרו־ישראליים את אכזבתם, לאחר שקיוו ל„ממשלה פשרנית יותר" בישראל. הם מסכימים עם ההערכה,

„ערביי ישראל 'אכלו אותה' והם אשמים בכך לא במעט"

ערבים

מאת דני רובינשטיין ומשבה הלבי, סופרי 'דבר', ועתיים

„ערביי ישראל אכלו אותה ובגדול, והם אשמים לא מעט במצב שנוצר" – אמר אתמול מוחמד דנאיים, ראש המועצה המקומית סכנין וסגן יו"ר ועד ראשי המועצות המקומיות הערביות בישראל, בתגובה על תוצאות הבחירות.

ראיים צוין, כי קיים עתה חשש בקרב האוכלוסיה הערבית לגבי דמותה של המדינה, הממשלה ויחסה לערבים. „עליית הימין הקיצוני", אמר, „תביא, קרוב לוודאי, להקצנה גם במגזר הערבי, היות שהקצנה גוררת הקצנה והבחות השפויים, שדיברו על דו־קיום ייחלשו".

„אם לערבים היה שכל", הוסיף, „היו מתאחדים ומופיעים ברשימה אחת או שתיים לכל היותר, ואז היו יכולים לשמש בלשון המאזניים במקום הדתיים, דבר שהיה בסופו של דבר לטובת כל אזרחי ישראל, יהודים וערבים כאחד".

ראש עירית בית־לחם אליאס פריג' אמר אמש, כי תוצאות הבחירות מעידות, ש„האופציה של 'שטחים תמורת שלום' נקברה ומתה".

לדעתו, הפיגוע ביריחו הצית רגשות דתים בישראל ודחף רבים להצביע בעד הימין.

תגובה לבחירות

אכזבה ואדישות אפיינו אמש את התגובה בשטחים לתוצאת הבחירות בישראל. המאוכזבים היו בעיקר תומכי הזרם המרכזי של אש"ף, שאחד מהם, חנא סניורה, אמר שהפלשתינים חייבים למצוא דרך להידברות עם כל מי שייבחר לייצג את ישראל.

בני העדה הדרוזית בישראל מאוכזבים מאוד מהתוצאות לבחירות לכנסת הי"ב וראשי העדה הביעו התמרמרות מן העבודה שבכנסת החדשה לא ישב שום נציג דרוזי בניגוד לכנסות שהיו בעבר.

המועמדים הדרוזים לא הצליחו להיכנס לכנסת.

המערך הכפיל את כוחו בקרב הדרוזים, ומספר הדרוזים שהצביעו למען המערך הגיע לכ־10,080 בחזרים מאיזור הכרמל והגליל, לעומת כ־5,000 קולות שקיבל המערך באותם ישובים ב־1984.

הבדווים הצביעו לדראושה, לש"ס ולגנדי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר 'דבר'

רוב בעלי זכות ההצבעה במגזר הבדווי בנגב נתנו השנה את קולם למפלגתו של עבד אל והב דראושה, ובכך נדחקה ההגמוניה המסורתית של 'העבודה' בקרב אוכלוסיה זו. לפופולאריות נבוהה יחסית זכות גם המפלגות הדתיות, ובעיקר ש"ס, בקרב הבדווים.

מזכיר מפלגת העבודה במגזר הבדווי בנגב, סלימאן אלבדור, טען אתמול כי הצבעת הבדווים איננה מצביעה בהכרח על אכזבה מהמערך או על נסיה שלא להצביע עבור המפלגות הציוניות. „חלק לא מבוטל מהבדווים זיהה את דראושה, בטעות, עם מפלגת 'העבודה' והיה כאן ניסיון לתפוס שתי ציפורים במכה אחת: להצביע לדראושה כנציגם הערבי, ובכך לבטא כביכול את תמיכתם המסורתית במפלגת העבודה".

אלבדור מציין כי מערכת הבחירות במגזר הבדווי להתה במספר הופעות תמוהות שקשה להסבירן, כמו למשל העבודה שבאתת הקלפיות בשבט אל־אסד בלגיה, כיזון כיו"ד ועדת הקלפי בוזוי אשר הדהה כנציג תנועת 'כך'. „למה הדבר דומה לאותו אדם שהולך לשוק כדי לקנות סכין במטרה לשים קץ לחייו במו ידיו. לעשות חלק מהאנשים שהצביעו עבור מפלגות הדתיות, עשו זאת, לדעתי, ללא יודעין ובתמימות".

ראש סיעת ש"ס באיזור באר־שבע, שושן חורי, אמר אתמול כי למפלגתו יש אמנם מגעים עם האוכלוסיה הבדווית, אולם לא הושקעו משאבים רבים במגזר זה, מכיוון שממילא לא היו ציפיות רבות מכיוון זה. על ההצבעה המפתיעה של הבדווים לש"ס, אמר חורי „כבראה שגם הבדווים, כמו היהודים, חוזרים אל המקורות...".

פרט מעניין נוסף: בקלפיות מסויימות, כמו, למשל, בעיירה תל שבע, נתנו מספר בדווים את קולם לרשימת 'מולדת' של גנדי, הדוגלת, כידוע, בטראנספר של הערבים מהארץ.

תגובות

'טאס': שמיר יתעקש על הקמת ישובים באופי צבאי

מוסקווה (עיר).– סוכנות הידיעות הסובייטית 'טאס' הביעה חשש, כי הממשלה בראשות יצחק שמיר „תאמץ עמדה נוקשה יותר להגברת האלימות כלפי אזרחי השטחים הכבושים. הוא הבהיר, שאם הוא ינצח בבחירות הוא לא יסכים לנסיגת הצבא מן השטחים ויתעקש על הקמת ישובים בעלי אופי צבאי".

'טאס' ציינה גם, כי קיימת אפשרות ששמיר יעשה ויתורים מרחיקי לכת לדרישות 'הסקטור הצר' של המפלגות הדתיות, על־מנת לצרפן לקואליציה.

ברה"מ

לגבי הסדר במהירות ונסיגה מן השטחים.

„במערכת הבחירות קרא יצחק

ההערכה: הרבה מאוד ויתורים בדרך לקואליציה

מאת דליה שרון, סופרת 'דבר' בבריטניה

לונדון (מיוחד לדבר).– „יהודי בריטניה מאוכזבים מתוצאות הבחירות כי היו רוצים לראות החלטה ברורה של הפעם" – אמר לדבר' ד"ר ליונל קופלבריך, נשיא ועד הקהילות של יהדות בריטניה.

הוא הביע צער על כי העם בישראל לא הצליח להגיע לתוצאות מוגדרות בבחירות, לכאן או לכאן, דבר שיגרום לצורך בהרבה מיקוח והרבה מאוד ויתורים בבניית קואליציה. „ממשלה זקוקה למנדט מן העם, כדי שתוכל לפעול, וישראל לא נתנה מנדט לשום מפלגה למשול", אמר.

בריטניה

הרדיו והטלוויזיה הבריטיים מאוחדים בדעה שהמפלגות הדתיות, אשר זכו במספר המפתיע של מושבים בכנסת הבאה, מחזיקות במפתח להקמת הממשלה הבאה, אחרי שהמערך והליכוד לא הצליחו להשיג רוב פרלמנטרי בבחירות. לדעתם, שתי המפלגות עדיין מקוות, שיוכלו להקים ממשלת קואליציה.

אכזבה, אך אין להוציא מכלל אפשרות מפגש של שמיר – ערפאת בטווח רחוק

מאת גדעון קרז, סופר 'דבר' בצרפת

פאריס (מיוחד לדבר). – במערכות העתונים המדיניים ואמצעי התקשורת בצרפת הדעה ראגה להמשך תהליך השלום בעקבות תוצאות הבחירות בארץ.

צרפת

תגובה רשמית ראשונה השמיע עוד בליל הבחירות שר ההגנה ז'אן־פייר שווגמן, במהלך אירוע מיוחד, שארגנו הרדיו היהודי ושני עתונים צרפתיים במלון פארים. 2000 איש, בתוכם שרים ערבים וישראלים, חזו שם בשידור הטלוויזיה הישראלית באמצעות לוויין והשתתפו בוויכוח. השר שווגמן אמר, כי „על שתי המפלגות הגדולות לשתף פעולה, כדי לסייע בהשגת פתרון. לא נראה שדבר ייעשה בלי המבגם בין שתי המפלגות. אם לא יהיה הסדר", הוזהיר, „אנו צועדים לקראת אסון". צרפת ממשיכה לתמוך בוועידה בין־לאומית ובבחירות בשטחים שבלעדיהן אש"ף אינו גוף ייצוגי.

הדיפלומאט המוביל, ואדים פרודרבסקי, יועץ העתונות בשגרירות ברה"מ שהשתתף באירוע, גינה שוב את „הפיגוע הנתעב ביריחו" ואמר, כי „צריך הרבה אומץ כדי להגיע לפתרון, מדיניותו של גורבצ'וב שואפת לשיווי משקל באיזור ולאיזון ביחסה של ברה"מ לישראל ולערבים. יש להיות ריאליסטים ולהבין, כי לא יהיה פתרון בלי השתתפות המעצמות הגדולות, שנוכחת מגילה באיזור ושאר החברות במועצת הבטחון, שגם להן אינטרסים שם". הוא חזר על הצורך בכינוס ועידה מכינה לוועידה בין־לאומית.

הטלוויזיה הצרפתית שידרה אתמול קטע מראיון עם יצחק שמיר, שהוקלט לפני הבחירות, שבו הוא אמר: „נוסיף הדורות הקודמים והדור האחרון לימד את העם היהודי שצריך להיזהר מן העולם שמקיף אותנו ושתמיד צריך להיות במצב היכון".

הרב הראשי של יהודי צרפת יוסף סיטרוק הביע את שביעות רצונו מהישגן של המפלגות הדתיות בבחירות. הוא אמר, כי הצלחה זו מדגישה את העובדה שישראל איננה מדינה סתם, אלא שהיהדות הדתית ממלאת בה תפקיד נכבד. המדינאי ז'אק דומינאמי ממפלגת הימין הרדיקאלית הביע שביעות רצון מתוצאות הבחירות ואמר, כי מדיניותו של שמיר היא ריאליסטית. המדינאי הסוציאליסטי שרל הרנו אמר, כי התוצאות יביאו לעליית השפעתם של הקיצונים באש"ף וכי הוא מקווה שתקום ממשלת אחדות לאומית, שתפתח ביוזמת שלום. „לה מונד", הנושב בעתוני צרפת, כתב במאמר המערכת תחת הכותרת 'הקפאה', כי „הבוחר הישראלי סרב להכריע בין שתי תפיסות הציונות שמייצגות המפלגות הגדולות, אך הצביע באורח מאמיבי למען המפלגות הדתיות ובכך הטה את כף המאזניים לטובת הימין. הסיכוי: כי יצחק שמיר ישמור על השלטון אינו טוב לשלום. התוצאות מצביעות בבירור על כשלון השמאל. שמעון פרס לא קיבל את המנדט לניהול מו"מ במסגרת ועידת שלום בין־לאומית. נכון שאיש הליכוד מנחם בגין עשה את השלום עם מצרים, אך שמיר יצטרך לעבור מפקר קיצוני של ממש כדי להופיע פתאום בעיני הערבים כאיש שלום", אומר העתון. פרשן הטלוויזיה הממלכתית אמר כי צרפת מאוכזבת מן התוצאות, וכי אלה יביאו בשלב ראשון להתנכרות ההתקוממות בשטחים, אך „אין להוציא מכלל אפשרות בטווח הרחוק מפגש בין שמיר וערפאת".

שגריר ישראל בפארים עובדיה סופר אמר ברדיו הצרפתי, כי כל ממשלה שתקום בישראל תפתח בתהליך שלום, אם יימצאו ערבים שיותרו על הטרור ויכירו בישראל. לשאלה כיצד ישפיעו הבחירות על יחסי ישראל־צרפת, ענה, כי גם פרס וגם שמיר ערכו ביקורים רשמיים בצרפת וכי הדיאלוג בין שתי המדינות יימשך.

התיקו – התוצאה הגרועה מתוך השלוש האפשריות

רומא (עטמ"א).– פרשנים באיטליה הביעו אתמול אכזבה מתוצאות הבחירות לכנסת, וכמוהו של תנועת הנוער היהודית.

איטליה

אמר, כי הדהרון של האגף היוני בישראל מקשה על סיכויי השלום.

„התוצאות הראשונות של הבחירות מצביעות על אי יכולת להקים ממשלת שמאל", אמר דניאל ליבראגומה, שישב ראש בבולוניה בוועידה של התאחדות הנוער היהודי של איטליה.

בשלושה ימי הוועידה ניסחו 150 צירים החלטה, הקוראת להגדרה עצמית לפלשתינים, בטחון לישראל, וסיום ההתקוממות הפלשתינית כדי שיוכלו להתנהל בחירות דמוקראטיות לנציגים פלשתיניים. כן קראו למו"מ לקראת פתרון הסכסוך הישראלי־הערבי בדרכי שלום.

במאמר בעמוד הראשון של העתון 'לה סטאמפה', כתב הפרשן פאולו מילי, כי השיוויון בין המערך והליכוד הוא „הגרועה מבין שלוש תוצאות אפשריות. שתי האחרות היו נצחון לפרס או לליכוד".

העתון 'לה רפובליקה' כתב, כי „אם ההצבעה של אתמול היתה משאל עם על שלום במזרח־התיכון ועל בטחונה של ישראל, הרי פסק הדין איננו ברור. נראה, כי המדינה חלוקה עתה לשני חלקים, כמו תפוח. ממשלת אחדות בין המערך והליכוד תהיה משתקת, כפי שהיתה בארבע השנים האחרונות".

חסידי האדמו"ר הניטראלי הצביעו עפ"י ועדה מסדרת

(ע). – חסידי סרטידוביץ' בחיפה הצביעו למפלגות החרדיות, על־פי הנחיות של 'ועדה מסדרת', שהנחתה את החסידים בהצבעתם.

לכתב עתי"ם בחיפה נודע, כי האדמו"ר מסרטידוביץ', הרב אליעזר הגר, לא התערב באופן אישי בתמיכה במפלגות הדתיות, אף כי נתן את ברכתו לאגודת ישראל, ש"ס ו'דגל התורה' לברכה והצלחה בבחירות.

יחד עם זאת פעלה 'במהתרת' 'ועדה מסדרת' של שלושה חסידים, אשר הנחו את חסידי הצדי וידניץ בהצבעתם לכנסת, תוך חלוקת פתקים מעטפות ובהן פתקי הצבעה.

מבצע עתי"ם: תוצאות הבחירות בזמן אמיתי

(ע).– מבצע סיקור תוצאות הבחירות מ־4840 קלפיות ברחבי הארץ נערך שלשום בלילה על־ידי סוכנות החדשות עתי"ם.

בתום יום של דיווחים על מהלך ההצבעה, העבירו כתבי עתי"ם, ששהו בכל שעות הלילה ב־17 ועדות הבחירות, את תוצאות הבחירות של כ־1,200 ישובים אל משרדי עתי"ם בתל־אביב. משם הועברו התוצאות במהירות לכל כלי התקשורת באמצעות טלפרינטרים והמחשב של עתי"ם.

מסמך מס' ...

משק וכספים

התעשיות המתוחכמות רוצות לעשותן ליעד המועדף בעשור הבא

מאת אבי שברים

ראשי ארגון הגג של התעשיה המתוחכמת בישראל ממתינים בדריכות לתוכנית הכלכלית החדשה של הממשלה החדשה. נשיאות הארגון, שנבחרה באחרונה, אמצה תוכנית פעולה בת 10 סעיפים שמטרתה להפוך את התעשיות עתירות הידע ליעד הכלכלי המועדף בעשור הבא.

לדברי יו"ר ארגון הגג, משה כהן, המהלך הבא לאחר הכרזת הארגון על פתיחתו של מאבק ציבורי יהיה הכללת תוכנית הארגון בתוכנית העבודה של הממשלה החדשה. בארגון לוקחים חלק תעשיינים בעלי זיקה לשתי המפלגות הגדולות האמורים להפעיל את השפעתם על המפלגה שתקים את הממשלה החדשה.

מאבקם של ראשי התעשיה המתוחכמת, הכוללים את ראשי ומנכ"לי התעשיה עתירת הידע, נועד לאפשר את הגדלתו של הייצוא מ־1.5 מיליארד דולר אשתקד ל־5 מיליארד בשנה.

משה כהן

כהן תובע מן הממשלה להקים קרנות הון סיכון להשקעה בתעשיה המתוחכמת במחקר ופיתוח, בעיקר בשלב המעבר מהמחקר ופיתוח לייצור, שיווק וייצוא. קרנות אלה, מבהיר כהן, יאפשרו גיוס של מאות מיליוני דולר לתעשייה המתוחכמת.

עוד תובעים ראשי תעשיות אלה לשנות את כללי גיוס ההון בישראל כדי לאפשר למפעלים מתוחכמים, גדולים כקטנים, לגייס הון בישראל, להעמדת ערבויות ממשלה לאשראי לייצוא.

ארגון ה־22 של התעשיה המתוחכמת פועל ליד התאחדות התעשיינים ופתיחת המאבק הציבורי, עליו הוכרז בימים האחרונים, נועד, לדברי כהן, לשנות כיוון ולהקל על החברות, לאחר שעד כה יותר מ־40 אחוז מהפרוייקטים אינם מגיעים לשלב המימוש. עתה יחתור הארגון להפיכת התעשיה המתוחכמת ליעד לאומי.

קשיים בעמילות מכס ובשילוח בינלאומי

מאת דן שלם

חברות אחדות, העוסקות בשילוח בינלאומי ועמילות מכס נקלעו באחרונה לקשיי נזילות המקשים על הפעילות בענף המקיף, בהובלה ימית בלבד, כמיליארד דולר בשנה.

חוגים בענף סבורים כי פרשת „תבל", שגרמה נזק רב ללקוחות שלא יכלו לשחרר מטענים עקב אי הסבת שטר מטען, אינה האחרונה ולפחות שתי חברות שילוח בינוניות וחברת עמילות מכס אחת מצויות גם הן בקשיי נזילות המסכנות את פעילותן. זאת, בצד קשיים בחברות החוכרות אניות בארגון התאגידים והמשטחים המרכז את מרבית החברות הגדולות. בענף רואים את המצב בדאגה ובוחנים דרכים לסייע ללקוחות של חברות שנקלעו לקשיים. באיגוד רואים בדאגה את המצב שבו לקוחות שהם יבואנים או יצואנים, אינם בודקים די הצורך את פירוט השירותים הניתנים ואת אמצעי ההובלה ומעדיפים לעתים מחיר נמוך יותר על שירות ובנק ומסכנים את המטען, כפי שקורה כיום.

חוגים בארגון טענו כי בקרוב יוקם גם מרכז מידע שיאפשר לחברי ארגון התאגידים להעביר מידע על לקוחות שנקלעו לקשיים.

ההיקלעות לקשיים של עמילי מכס ומשלחים קטנים או בינוניים נובעת הן ממחדלי ניהול הן מקשיי יבואנים החבים בכספים שלקחו באשראי לעמיל המכס או אף למשסה. בתחום שילוח נערכת התחשבנות.

רשת „פנטה" הבינ־לאומית תנהל מלון 5 כוכבים באילת

מאת דויד מושיוב

רשת המלונות הבינ־לאומית „פנטה", שהיא בבעלות שלוש חברות תעופה „לופטהנזה", „סוויסאייר" ו„בריטיש איירווייז", תנהל מלון חמישה כוכבים שייבנה על ידי איש העסקים היהודי הגרמני א. טסלר באילת בהשקעה של 40 עד 50 מיליון דולר.

במלון, האמור להיפתח בשנת 1991, יהיו 400 חדרים ועוד 46 סוויטות. כן יהיו בו ארבע מסעדות מפוארות, שתי בריכות שחיה מהן אחת מקורה, מועדון לילה, דיסקוטק, באר, מגרשי טניס, מועדון בריאות ואולם אירועים משוכלל.

המלון ישלב שירותי מלון ברמה בינ־לאומית עם שירותי נופש וספורט.

רשת „פנטה" מפעילה מלונות־עסקים בברלין, בודפשט, דיסלדורף, לונדון, היידלברג, מינכן, ניו־יורק, פאריס, ויסבאדן, ציריך, מילנו, אורלנדו ומלון בווינה שייפתח ב־1990.

„הכר ישראל" באמצעות הקיבוץ

רשת בתי ההארחה בקיבוצים הכינה תוכנית סיורים חדשה לתיירים בשם: „הכר את ישראל באמצעות הקיבוץ". התוכנית תשווק על ידי „טיולי הגליל" והיא מבוססת על סיורים ברחבי הארץ. הלינה תהיה בבתי ההארחה. תוכנית זו היא תשובה לביקושים בנושא זה הקיימים בחו"ל, לסיורים בישראל המשלבים שהות הכרה מעמיקים יותר עם החיים בקיבוץ. יושם בה דגש על אתרים היסטוריים, מרכזים תרבותיים, תעשיה וחקלאות בקיבוצים.

זה חלק ממגוון תוכניות שמטרתן לתת מענה לקשיים הקיימים כיום בשיווק תיירות לישראל.

„אלביט" זכתה בחוזה גדול לצבא ארה"ב

חברת „אלביט" זכתה, באמצעות החברה־הבת האמריקאית שלה „אינפרמטריקס" שבבעלותה המלאה, בחוזה גדול להספקת גלאים כימיים לצבא האמריקאי. מהחברה נמסר, כי החוזה הראשוני הוא בהיקף של 8.3 מיליון דולר. החברה מעריכה כי כתוצאה מהזמנות המשך בעסקה זו עשוי היקפו של החוזה לגדול עד 30 מיליון דולר.

חברת „אינפרמטריקס" היא יצרנית מובילה של ציוד הדמייה אינפרא אדומה לשימושים צבאיים ואזרחיים ושל מוצרים אלקטרוניים בתחום הבטחוני. מכירותיה של החברה צמחו בהתמדה בשנים האחרונות בעיקר בתחום הבטחוני ובמוצרים דריוספריים לשוק האזרחי.

הזכיה בחוזה לייצור הגלאים הכימיים לצבא האמריקאי מהווה בשביל „אינפרמטריקס" צעד משמעותי קדימה בתחום הבטחוני, במיוחד לאור צמיחתו של תחום הגילוי והזיהוי הכימי בעולם, בעקבות השימוש בגזים שנעשה במלחמת עיראק־איראן.

חברת „אינפרמטריקס" העבירה באחרונה את מושבה למפעל חדש וגדול במסצ'וסטס.

יצרני נעלים דורשים לאפשר יבוא נעלים יקרות בלבד

הטיבת יצרני הנעלים, הפועלת במסגרת התאחדות המלאכה והתעשיה, תובעת משר התעשיה והמסחר אריאל שרון לפעול בדחיפות להצלת הענף שממנו מתפרנסות אלפי משפחות. זאת, בראש ובראשונה באמצעות איסור יבוא נעלים בהיצף ונעלים מטיב ירוד ביותר.

בתזכיר ששלחה הטיבה לשר התמ"ת צויין, כי מוצע שהמדינה לא תתיר יבוא של נעלים במחירים שעלותם פר"ב נמוכה, כמו: נעלי ילדים (לא פחות מ־10 דולר), נעלי נשים (לא פחות מ־15 דולר), נעלי גברים (לא פחות מ־29 דולר), נעלי ספורט עשויים עור (לא פחות מ־15 דולר) ונעלי ספורט עשויים חומר סינטטי (לא פחות מ־10 דולר). כן תובעים יצרני הנעלים להפעיל חובת הפקדה על נעלים מיובאות.

מוקם מבנה ל„אלסינט" בחיפה לפיתוח וייצור הסורק המגנטי החדש

מאת אריאלה ראובני

הקמת מבנה חדש לחברת „אלסינט", שבנייתו תחל בימים אלה על ידי החברה הכלכלית של עיריית חיפה במרכז לתעשיות עתירות מדע, תעסיק 300 עובדים נוספים במרכז.

המבנה ישתרע על שטח של 8000 מ"ר ו„אלסינט" תרכז בו בעיקר את הפיתוח והייצור של הסורק המגנטי החדש. מנכ"ל החברה הכלכלית של העירייה, חנן ניצן, מסר השבוע כי ההשקעה במבנה תגיע לכ־6 מיליון דולר. הבנין יכלול שלוש קומות והחלקים ראשונים ממנו יופעלו כבר במהלך השנה הבאה.

בבורסה עסקו יותר בפוליטיקה מאשר במסחר

• הפעילות במניות אופיינה בהססנות עקב חוסר הבהירות הפוליטית. • כלכלנים מאמינים כי אי קבלת החלטות כלכליות מהירות יגרמו לנזק חמור במשק. • פעילות ערה במניות דלתא גליל עקב כניסת משקיעים מחו"ל לחברה. • הבנקים מתעתדים להעלות את ריבית החובה, גרעונות הנזילות בבנקים גדלים ומורגש מעבר מאשראי במטבע לשקלים. • זרימת הכספים לקרנות הנאמנות הסולידיות גוברת. • פעילות ערה במניות ליגת, ציקלון, נאות אביב ומנורה. • בשוק השחור לא נרשמה פעילות ערה, דולר שחור 1.90 – 1.92 לערך. • ראשי קונצרן כלכלי גדול – חוסר ההחלטה במישור הכלכלי יפגע בשוק ההון.

מאת שמואל רוזנבלום

חוסר הבהירות במישור הפוליטי והחששות שיידרש זמן רב להרכבת ממשלה הביאו להססנות במסחר במניות בנסיון לשחיקת שערים. מקורבי הבורסה והגורמים המוסדיים העדיפו שלא לקחת מנהיגות במסחר ולהמתין להתבהרות כלכלית פוליטית. בשוק ההון העריכו כי במידה והרכבת הממשלה תאורך זמן רב עשוי המשק להינזק ובעקבותיו יושפע לרעה שוק ההון הרגיש כידוע לאירועים חיצוניים. במהלך המסחר אתמול נרשמו מחזורים כספיים בינוניים עדות לחוסר הרצון לקחת סיכון ברכישת מניות. במסחר בזירת המשתנים בלטו ירידות של 5.5% בחברה לישראל, דיסקונט השקעות ופטרוכימיים. ירידות של 3% הופיעו בהכשרת הישוב וכלל ישראל. פעילות כספית סבירה יחסית נרשמה באלרון 2%–. במניות החופשיות בלטו ירידות בפז השקעות 8.7%, – רובק, 10%, – המסלול 10.1% – וקרמני, מוכרים בלבד. עליות נרשמו במנורה 8.5%+, כתר 5.5% +, קרגל 8.3% +, נגב קרמיקה 8.4% +, ציקלון 10% +, נאות אביב 7.8%+, דיס 7.4%+. הבנקים הודיעו אתמול על כוונתם להעלות את ריבית החובה. גרעונות הנזילות בבנקים הולכים וגדלים בימים האחרונים.

ריבית שיקלית – העליה נמשכת

הריבית השיקלית ממשיכה במגמת עליה, בעלי פיקדונות גדולים קיבלו אתמול כ־17% עד 18% לערך ריבית שנתית. גרעונות הנזילות בבנקים גדלו בימים האחרונים במאות מליוני שקלים בעיקר בשל מעבר מקוי אשראי במטבע חוץ לאשראי בשקלים. במערכת הבנקאית העריכו אתמול כי מצוקת האשראי תלך ותגדל כיוון שמחזיקי הפיקדונות השיקליים יצאו לחפש אפיקי השקעה אלטרנטיביים ובתי הגנה מאפשרות של פיחות קרוב.

קרנות סולידיות – זרימת כספים

קרנות הנאמנות הסולידיות קיבלו גם אתמול סכומי כסף גדולים נוספים בשל חששות לפיחות קרוב. קרנות הנאמנות המתמחות בהשקעה במניות לא קיבלו עדיין יצירות כספיות דבר המעיד על הססנות מסויימת כלפי שוק המניות. הקרנות הסולידיות המשיכו אתמול ברכישת אגרות חוב צמודות מדד ומט"ח. קופות הגמל, בעיקר של בנק הפועלים, המשיכו אתמול ברכישת מניות איכותיות כנגד עודפי היצע שנרשמו במניות המשתנים בשלב המ.ר.צ. פרשנים בבורסה העריכו אתמול כי גם הקרנות הסולידיות יחלו לרכוש מניות באורח סלקטיבי לצורך גיוון תיק ההשקעות לקראת השינויים הצפויים במשק בעת הקרובה.

קונה גדול – במניות ליגת

קונה גדול (יחסית) פועל באחרונה במניות ליגת במגמה, כנראה, להרחיב תוך קליטת הצעים ולפיתחים באמצעות הזרמת ביקושים ליגדרר. כידוע קונצרן כלל מעוניין למכור את המניה את ליגת עקב הכסרה המצטברים והשפל המעמיק בסקטור הטכסטיל. באחרונה נשמעו ידיעות שונות על נכונות רכישת מניות השליטה בחברה מצד אנשי עסקים שונים. בבורסה העריכו באחרונה כי יתכן שאחד המתעניינים ברכישת החברה החל לפעול במקביל בבורסה ולאסוף סחורה.

דולר שחור – 1.90

בניגוד לשמועות שנפוצו בימים האחרונים, בהם נמסר כי הדולר השחור הגיע עד 2 שקלים הרי שאתמול התנהל מסחר רגוע לחלוטין בדולר. סוחרים נאותו למכור דולרים תמורת 1.89 עד 1.91 שקל לדולר והקונים לא עמדו בתור לרכישת מטבע. מעט מאוד עיסקאות בוצעו ביומיים האחרונים למרות החששות המתגברים מפיחות קרוב. חולשת הדולר בשווקים הבינלאומיים וירידת השער היציג ערב הבחירות צינגו את הלהיטות לדולר.

בטוחה – רוכשת מניות

חברת "בטוחה" מקונצרן כלל רכשה אתמול במהלך המסחר כמויות סחורה במניות איכותיות. במהלך המסחר ניתן היה לאבחן רכישות סלקטיביות בפטרוכימיים, פרוטרום, אגן, אלרון, חברה לישראל ונוספות. קשה להעריך באם מגמת הרכישות הוא של בטוחה עצמה או של מנהלי תיקים וגורמים הפועלים באמצעות בטוחה. בכל מקרה, מגמת הרכישות מצד נציגי בטוחה סייעה לשיפור מצב הרוח בשוק המניות.

דלתא גליל – ביקושי עתק

מניות דלתא גליל ריכזו אתמול עודפי ביקוש גדולים וטבעיים בשל העיסקה המתוכננת בחברה. בוכוד החל מו"מ בין קבוצת משקיעים מחו"ל המעונינת להשקיע כ־8 מליון דולר בחברה מתוך מטרה לרכוש עמדת השפעה ולהפוך לבעלי ענין בחברה. שווי מניות החברה בבורסה עומד כיום סביב 34 מליון דולר בעוד שהעיסקה המתוכננת תהיה לפי שווי שוק של כ־50 מליון דולר. הפער בין מחירי הבורסה לשער העיסקה גרם לביקושי עתק של כ־740 אלף שקל למניות. ככל הנראה מעריכים הקונים כי, אולי, תתפרסם הצעת רכש לבעלי המניות מקרב הציבור במחיר מקביל לעיסקה המתוכננת. אתמול נרשמו מניות דלתא כקונים בלבד.

בורסה – שוק פוליטי תוסס

בבורסה התעסקו אתמול בעיקר בספקולציות פוליטיות ופחות במסחר במניות. התחושה הכללית בשוק ההון היתה שבחודשים הקרובים לא יתקבלו הכרעות כלכליות כל עוד ההכרעות הפוליטיות אינם ברורות לחלוטין. הציפיות ליצירת אוירה כלכלית חדשה במשק ומעבר למהלך של צמיחה ויציאה מהקפאון הנוכחי במישור הכלכלי נגוזו אתמול. סוחרים העריכו כי אי ביצוע מהלכים כלכליים רציניים עלולים להגביר את הקפאון במשק ולהביא להדרדרות אבטלאציונית וכלכלית. ראשי קונצרן כלכלי גדול הזהיר אתמול כי קפאון ואי עשיה כלכלית תגרום נזק חמור למשק ושלכו בעוד מספר חודשים צעדים חריפים ובעלי השפעה קשה על הציבור המשק.

שערי מטבע חוץ ביום 02.11.88

המטבע	בנקנוטים – לאומי קניה	בנקנוטים – לאומי מכירה	בנקנוטים – הפועלים קניה	בנקנוטים – הפועלים מכירה	בנקנוטים – דיסקונט קניה	בנקנוטים – דיסקונט מכירה	העברות והמחאות – לאומי קניה	העברות והמחאות – לאומי מכירה	העברות והמחאות – הפועלים קניה	העברות והמחאות – הפועלים מכירה	העברות והמחאות – דיסקונט קניה	העברות והמחאות – דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב			1.37	1.64					1.5950	1.8150			1.6050
1 מארק גרמני			0.88	0.92					0.8962	0.9074			0.9006
1 ליש"ט			2.77	2.91					2.8232	2.8585			2.8417
1 פרנק צרפתי			0.25	0.27					0.2625	0.2657			0.2639
100 ינים יפאניים			1.25	1.31					1.2769	1.2928			1.2853
1 גולדן הולנדי			0.78	0.82					0.7945	0.8042			0.7986
1 פרנק שווייצרי			1.05	1.10					1.0655	1.0788			1.0710
1 כתר שוודי			0.25	0.27					0.2581	0.2613			0.2597
1 כתר נורבגי			0.24	0.25					0.2407	0.2457			0.2421
1 כתר דני			0.23	0.24					0.2325	0.2554			0.2336
1 מארק פיני			0.37	0.39					0.3780	0.3827			0.3807
1 דולר קנדי			1.28	1.34					1.2997	1.3159			1.3079
1 דולר אוסטרלי			1.27	1.36					1.3131	1.3295			1.3213
1 ראנד דרא"פ			0.38	0.55					0.6365	0.6445			0.6405
10 פרנקים בלגיים			0.41	0.44					0.4266	0.4519			0.4296
10 שילינגים אוסטריים			1.25	1.31					1.2730	1.2889			1.2812
1000 לירטות איטלקיות			1.18	1.26					1.2056	1.2206			1.2135
1 „אקו" (ECU)			—	—					1.8537	1.8758			1.8672
1 דינר ירדני			5.09	3.29					—	—			5.2421
10 לירות לבנוניות			—	—					—	—			0.0345
1 לירה מצרית			0.61	0.65					—	—			0.6741

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
א.ה.ב. ש	31663				
אידיבי ב'	— הפסקת מסחר —				
אידיבי בבא	— הפסקת מסחר —				
דיסקונט ש"ה ב'	— הפסקת מסחר —				
מסגות 1	— הפסקת מסחר —				
מסגות 5	— הפסקת מסחר —				
הפועלים מבכ'	— הפסקת מסחר —				
כללי לא בהסדר 1	13030	43.0	-160	-1.1	-19.0
כללי ש"ה 7	— הפסקת מסחר —				
כללי ש"ה 11	— הפסקת מסחר —				
מזרחי מסחר 1	— הפסקת מסחר —				
מזרחי מסחר 5	— הפסקת מסחר —				

(בב')בנקים תב' א

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אידיבי מ"ר ל־89	150500	79.0	+500	+.2	+107
אידיבי ב' ל־89	148203	4.0	+1000	+.7	+117
אידיבי בב"א ל89	898500	4.0	+12000	+1.4	+19.0
איגוד 1 ל־89	114850	6.0	+50		+4.0
דיסקונט ב' ל־89	206800	3.0			
דיסקונט א' ל־89	192400	6.0	-1500	-.8	-4.0
מזרחי ש' ל־89	62110	156			-56.0
מזרחי מ' ל־89	61612	20.0	+111	+.2	+68.0
הפועלים ש' ל־89	105150	305	+800	+.8	+315
הפועלים מ' ל־89	102150	23.0	-2100	-2.0	-58.0
כללי א' ל־89	239987	7.0	-1000	-.4	-5.0
כלל סטוק ל־89	65550	586	+350	+.5	+363

בהסדר הצמדה ל־89

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אידיבי מ"ר ל־91	120350	808			+980
איגוד 1 ל־91	92600	134	+800	+.9	+97.0
דיסקונט ב' ל־91	133150	9.0			+28.0
דיסקונט א' ל־91	154179	172	-21		-162
מזרחי ש' ל־91	49763	333			-235
מזרחי מ' ל־91	49330	28.0	-400	-.8	-57.0
הפועלים ש' ל־91	01480	1166			-184
הפועלים מ' ל־91	01700	545			-291
כללי א' ל־91	209409	58.0			+18.0
כלל סטוק ל־91	51854	1876			+281

בנקים למשכנתאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אדנים 0.1	30500	20.0	-247	-.8	-20.0
לאומי משכנתא' ש	10950	23.0			-14.0
לאומי משכנתא' מ	11601		+355	+3.1	+39.0
כרמל 1	234	1309	+4	+1.7	+4506
כרמל אופ א	123.5 *	8541	+2.5	+2.1	+16972
* ביצוע חלקי 82.80%					
כרמל שה ב	102.5	25198	+.5	+.5	+5873
פיתוח ומשכ' 1	2480	173	-20	-.8	-173
משכן 1	4520	32.0			-52.0
בנק עצמאות 1	15700				
הבינלאומי למשכ'	7450	20.0	+99	+1.5	+23.0
טפחות מבכ ש	24100	11.0	+900	+3.9	+111
טפחות רג ש	23140	108			+92.0

מוסדות מימון

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
הלוואות מבכ א	515755 מז		-27145	-5.0	-12.0
הלוואות מבכ ג	239010		+1010	+.4	+1.0
לאומי תעשיה א ש	17000	80.0	-400	-2.3	-144
פתוח תעשיה מבכ	108398				
פת תעש בב ב	559000				
פת תעש בב ג	328000				
פת תעש בב גג	229334	1.0			-1.0
פת תעש בב ד	325292				
פת תעש בב דד	72550				
מימון קבלנים 5.0	623 *	1500	+1	+.2	+2195
* ביצוע חלקי 68.30%					
תיירות בב	259000				-1.0
כלל ליסינג 0.1א	16562 *	16.0	+1		+16.0
* ביצוע חלקי 88.80%					
כלל ליסינג 0.5ב	14820	113			+37.0

ביטוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
איילון בטוח 1	90.0				
איילון ביטוח 1	94.5		+.5	+.5	+5000
אריה 1	880	230	+18	+2.1	+182
בטוח משנה 1	536 *	550	+16	+3.0	+337
* ביצוע חלקי 50.90%					
בטוח משנה 5	130.5 *	650	+6.0	+4.8	+820
* ביצוע חלקי 79.20%					
בטוח משנה אופ ב	104	500			-1000
בטוח משנה מה־אפ	116.5	2944			+4556
הדר 1	160.0	24250			-8015
הדר 5	141.3	9000			-8625
הדר אופ 2	130.0	6500	-1.5	-1.1	-7312
המגדל 1	550	6530	-6	-1.1	-4770
המגדל 5	528	1397			+1603
הסנה־ראל 1	3455	21.0	-100	-1.8	-31.0
הסנה־ראל 3	5140	60.0			-117
כלל ביטוח 1	244				
כלל ביטוח אופ א	39.2	2500	+1.5	+4.0	+7300
כלל ביטוח אג"ח	109.5	21460			-21460
מנורה 1	766 תב	1019	+60	+8.5	+2514
מנורה מ"ר 5	677	1.0			+1999

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
סהר ביטוח 1	162.0	8000	-3.5	-2.1	-8000
סהר סוכנים 1	1085	430			-305
צור שמיר 1	203	2000	-1	-.5	-2008
ציון החזקות 1	1592 קו		+76	+5.0	+73.0
ציון החזקות 3	685				

מסחר ושרותים

מסחר

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אינטרבאטא 1	647	500			-300
אינטרבאטא 5	338	500			-14.0
מאיר עזרא 1	500 *	450			+50.0
* ביצוע חלקי 90.00%					
מאיר עזרא אופ 2	87.5		+1.5	+1.7	+1628
כלל סחר אופ ד	151.5	9900			+515
כלל סחר אגח 2	138.0	5000			-5000
קריסטל 1.0	376	5782			-2424
רפק 1	11000				
רפק 5	12200				
שופרסל א' 0.02 ש	1156	5089	+15	+1.5	+5314
שופר־סל אופ ד	4295	2109			-666
שופר־סל אגח א	121.0	12438			+27412

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אסותא 1	586				
סגנות הספקה 1	271	7500	-5	-1.0	-6326
סגנות הספקה 5	159.0	8589	-6.8	-4.1	-18927
סגנות הספקה אופ	105.0	15688	+1.5	+1.4	+4909
סגנות הספקה אגח	106.0	680	+.5	+.5	+680
קרדן הספקה 1	440	326	-20	-4.3	-2805
קרדן הספקה 10	189.5	9300	-6.5	-3.3	-18780
מחסני ערובה 1	899	506	-31	-3.3	-403
מחסני ערובה 5	621	1132	+21	+3.5	+1924

מלונות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
גני הדר 1	79.0	6511	+3.0	+5.9	+9989
גני הדר אופ 1	32.1	2977			-2977
מלונות דן 1	1170	150			+152
מלונות דן 5	765				
חוף האלמוג 0.1	6220				
מלונות ירדן 1.0	2190	230	+71	+3.4	+450
ים סוף 1	242	3893			-3893
ים־סוף אופ 1	146.5				

מחשבים ושרותי מחשב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
ת.ו.ב.ל. 1	111.0	2000	-4.5	-3.9	-6184
ת.ו.ב.ל. אופ ב	25.2 *	1500	-2.8	-10.0	-3000
* ביצוע חלקי 50.00%					
ת.ו.ב.ל. אגח א	107.5				
יעד"א 1	4550	48.0			-20.0
מ.ל.ל. 1	1855	45.0	-40	-2.1	-45.0
מ.ל.ל. 5	970	275	-50	-3.0	-275
ניבה 1	751	1000			-2176
ניבה 2	280	2402	+10	+3.7	+5242
ניבה אופ 2	292 *	6557	+5	+1.7	+1175
* ביצוע חלקי 97.40%					
תים מחשבים 1	405	2.0			-2.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אזורים אופ 1	294	4000	-2	-.7	-6000
אזורים אגח 3	146.5		+.5	+.5	+30000
אילקו מלכה 1	36.0	8000	+2.5	+4.7	+24941
אילקו מלכה אופ	20.0	1059			-1059
אל־רוב 1	525	250	-17	-5.0	-250
אפריקה 0.1	34000	11.0	+1431	+4.4	+8.0
אפריקה אופ 5	11100	16.0	-120	-1.1	-33.0
אריקים 1	340 תב	4805	+25	+7.9	+13120
אירקו 1	2510	95.0			-95.0
אירקו 5	1981				
בינוביץ 1	2070				
בינוביץ 5	1951		+12	+.6	+103
הדקו 1	4360	42.0	+40	+.9	+458
דרעד 1	194.0				
דרעד 5	115.5		+1.5	+1.5	+1000
הר־לו 1	1260	442	-50	-3.0	-722
המסלול 1.0	535 תב	100	-60	-10.1	-660
המסלול 5.0	415	250			+300
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית ים אופ 1	61.5	7480	-1.0	-1.6	-3620
גב־ים 1	4010	462			+402
גב־ים 5	3650	757			-187
הכשרת ישוב אופ7	121.0	101355	+4.5	+3.9	+101093
הכשרת ישוב אופ8	89.0	73767			+27782
הכשרת ישוב אופ9	114.0	80660			+270
מבני תעשיה 1	65.0	10570	-.5	-.8	-5880
מבני תעשיה אופ 1	18.0	69881			+76881
מבני תעשיה אגח א	110.0	5000			-7000
ישפרו 1	3759	202			-102
ישראלום 1	1200	50.0	+40	+3.4	+56.0
ישרס 1	31050	117	+50	+.2	+193
כתן פיתוח 1	5700				
לומיר 1	4890	7.0	-100	-2.0	-52.0
לומיר 5	1451	171	+1	+.1	+339
מ.ת.מ. 1.0	387	2680		+3.4	+2190
מ.ת.מ. אופ 2	159.0	1970	-1.0	-.6	-6543
מ.ת.מ. אגח א	132.5	5000	+1.5	+1.1	+40000
מאור בניה 1.0	480	340			+505
מישגאל 5	131.5	2990			-1397
מישגאל אופ א	69.0	1000			+1000
מגרב 3	870	77.0			-66.0
פרנשטיין 1	154.5		-2.5	-1.6	-2000
פרנשטיין 5	106.5		+3.5	+3.4	+2900
ליפשיץ 1	72.0	10638	+2.5	+3.6	+11430
ליפשיץ 5	55.8	5500	+1.7	+5.0	+6881
ליפשיץ אופ 2	12.1	27090			-17000
ליפשיץ אופ' 5	12.9	10007	+.5	+2.4	+75957
ליפשיץ אגח 1	76.0	1125	-1.0	-1.5	-1125
נאות אביב 0.5	1660 *	336	+120	+7.0	+370
* ביצוע חלקי 94.70%					
נכסי אזורים 1	137.5	5500	-4.0	-2.8	-7096
נכסי אזורים אופ	33.5 תב	3131	-3.5	-9.5	-3131
נכסי אזורים אגח	98.0	10486	+.5	+.5	+6514
סהר החזקות 1.0	377	1000	-1	-.3	-1500
סולל 1	1397				-20.0
קיסריה 1	2400				+32.0
קיסריה 5	1100	388			-275
רוגובין 1	203	1730	+7	+3.8	+4250
רוגובין 5	128.0	2000			+7048
רוגובין אופ 2	309	238	+15	+5.1	+238
רוגובין אגח א	135.5				

חקלאות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2930	37.0	-70	-2.3	-37.0
מטעי הדר 0.5	2925	56.0	-65	-2.2	-56.0
מהדרין 1	3750	592	+13	+.3	+1640
נכסי הדרים 1	1113				
פרי־אור 5	2200	900	-55	-1.6	-900

תעשייה

מזון ומבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
דובק מב ש	1516 תב	151	-169	-10.0	-229
דובק מב מ	1720				
ויטכלל 1	— הפסקת מסחר —				
ויטכלל 5	— הפסקת מסחר —				
ויטכלל אגח 1	— הפסקת מסחר —				
טמפו בירה 1	22200 תב	15.0	+1851	+9.1	+15.0
טמפו בירה 5	15850 תב	9.0	-1500	-7.6	-9.0
יצוב 1	965	12.0	+1	+.1	+28.0
יצוב א 3	300	20.0	+4	+.8	+2503
יצוב אופ 2	145.0	13.0	-3.0	-2.0	-2013
מן 1	131.5 *	2900	-14.5	-9.9	-1696
* ביצוע חלקי 72.90%					
מן 5	116.0 תב	303	+7.0	+6.4	+2049
סנפרוסט 1	10021	46.0			+74.0
עסיס ב 5	— הפסקת מסחר —				
שלמה אבגיל 1	1828 תב	47.0	+166	+10.0	+247
שמן מבכ א 4	430	280	-1	-.2	-10.0

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
ארגד 1	518	1509	-3	-1.5	-809
ארגד אופ 2	72.0 תב	527	-5.0	-6.5	-527
ארגד אגח 1	117.5		+.5	+.4	+16000
אופים 1	273				
אופנת ברוך 1	— הפסקת מסחר —				
אופנת ברוך 5	— הפסקת מסחר —				
אופנת ברוך אופא	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רג ש	9220 *	10.0	+91	+1.0	
* ביצוע חלקי 74.00%					
דלתא־גליל 0.1	667 קו		+32	+3.0	+83951
דלתא־גליל 0.3	677 תב	10757	+62	+10.1	+47643
מסגרות מאותר 1	315				
מסגרות מאותר 5	181.0	106	-3.0	-1.6	-596
וישלגן 1	158.5	500			-26.0
וישלגן 5	119.0	1500	-2.0	-1.7	-2000
תדירנן 1	4035	54.0			-43.0
זיקית 1	1323	154			-154
זיקית 3	1000	393	+26	+2.7	+443
זיקית אופ ב	250 תב	150	+24	+10.6	+2000
כיתן 1	47.3		+4	+.9	+994
כיתן אופ 1	18.4 תב	3153	-4.7	-20.3	-4794
לודזיה 1	410	100	-11	-2.6	-100
לודזיה 4	363	1700			-1700
ליגת 1	21.0 *	17846			+2321
* ביצוע חלקי 90.50%					
עיט 1.0	179.5	1442			-292
עיט 5.0	105.0	1000			-1200
עיט אופ 2	48.0	15562			-14538
עיט אגח 1	106.5	12000	-1.0	-.9	-15500
עמק 1.0	122.0	1100	+6.0	+5.2	+650
עמק אופ 1	53.9	4000	+1.5	+4.6	+5140
פולגת א 1	430				
פולירן א 0.5	2030	68.0	+5	+.2	+498
פרגוד 1	757	500	-1	-.1	-1000
פרגוד אג"ח א'	87.0	1100			-3900
ביכור־סברינה	2468	51.0	+117	+5.0	+273

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אורדן 1	2170	155			-45.0
אורדן 3	5000 תב	50.0	+170	+6.0	+30.0
אלמונית 1	7500				
אלמונית 5	6450				
כבלים 1	557	2500			-3150
כבלים אופ 1	64.0 תב	183028	+4.0	+6.7	+253642
כבלים אג"ח־אופ	108.5	2930	+.5	+.5	+12000
כבלים אגח א	110.0	108			-108
חמכר 1.0	575 מ		-20	-5.1	-1509
חמכר 5.0	172.0 מ		-9.0	-5.0	-3250
ויקה 1	1510		+10	+.7	+100
ויקה 5	965		+46	+5.0	+750
קופסאות פח 5	1861		+41	+2.3	+150
כלי זיון 1.0	3510	111	-120	-4.9	-952
כלי זיון 5.0	1545	1158	+5	+.3	+2460
מתכת קרמני 1	108.0 מ		-6.0	-5.3	-6063
מתכת קרמני 3	62.0 *	2000	-7.0	-10.1	-3498
* ביצוע חלקי 57.20%					
נחושתן 0.1	19000 תב	50.0	-2200	-10.0	-30.0
נחושתן 0.5	7110	122	+70	+1.0	+100
פקר פלדה 1	1385 תב	516	+85	+6.5	+512
קינג 1	561 תב	850	+55	+10.1	+769
קינג 5	211		-5	-2.3	-113
קליל 1	2880	465	+74	+2.6	+615
קליל 5	2455	623			-545
קליל אופ	1171	586			-279
קליל אגח	148.0	703	-1.0	-.7	-74676

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
שלדות 5.0	2060 *	126	+10	+.5	+112
* ביצוע חלקי 91.30%					
לכיש 1	409		-10	-2.4	-900
לכיש 5	318		-4	-1.2	-1600

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אלביט 3.0	332000	45.0			+38.0
אלקו 0.25	9000 *	74.0	+500	+5.9	+385
* ביצוע חלקי 92.50%					
אלקטרה 0.1	1981				
אלקטרה א 0.5	1331 תב	758	-90	-6.3	-1283
אלקטרה אופ 3	850 תב	1842	-50	-5.6	-1395
אלקטרה אגח 3	145.5	4085	-7.0	-4.6	-7785
אלרון 0.02	15015	231	+715	+5.0	+168
כלל אלקט' אופ א	292	5688	+12	+3.2	+5611
כלל אלקט' אגח 1	115.5	38000			-10000
ספקטרוניקס 1	1015 תב	1441	+80	+8.6	+1856
ספקטרוניקס 3	738 תב	373	+44	+6.3	+773
פירוטכניה 1	410 *	430	-4	-1.0	-75.0
* ביצוע חלקי 87.30%					
פירוטכניה 3	284	2031			-51.0
ציקלון 1	2199	260	-11	-.5	-57.0
ציקלון 5	1661 תב	212	+151	+10.0	+212
קנטשטיין 1	2650 תב	70.0	+200	+8.2	+70.0
קנטשטיין 5	2285 תב	67.0	+208	+10.0	+267
ת.א.ת. 1	300 תב	1178	-56	-10.1	-1270
ת.א.ת. 5	278	4200	-4	-1.4	-8921
תדיראן 1	— הפסקת מסחר —				

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
א.ב. בנין 1	143.0	14970	+3.0	+2.1	+21030
א.ב. בנין אופ א	437	710	-11	-2.5	-1000
א.ב. בנין אופ ב	44.0	834			-834
א.ב. בנין אגח א	143.0	7000	+.5	+.3	+37900
א.ב. בנין אגח ב	180.0	12150			-21870
אקרשטיין 1	505	687	+15	+5.1	+776
אקרשטיין 5	260	750	+3	+1.2	+3000
אקרשטיין אופ א	294		-5	-1.7	-434
אקרשטיין אג"ח 1	137.5	20300			+10300
האחים בלום 1	37.0	3500	-3.0	-5.0	-6850
אחים בלום אופ1	38.5 תב	6000	+1.5	+3.6	+12000
מוזאיקה 1	2592				
מוזאיקה 5	1800				
נגב קרמיקה 1	243 תב	299	+19	+8.4	+299
נגב קרמיקה אופ1	61.0 תב	1500	-4.0	-6.2	-700

כימיה, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אגן 3	1886	7888			+4443
אגן אופ 2	420	14189			-1421
אגן אג"ח א	100.5	102209			+25046
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1	139.0 תב		+9.0	+6.0	+1107
גל תעשיות 3	88.5				
גל תעשיות אופ	19.9	4021			-7519
גל תעשיות אגח 1	68.5	14000	-1.5	-1.7	-12600
דשנים 0.1	2985	464			+424
דשנים 0.5	1372	600	+22	+1.4	+530
ליפסקי 1.0	1920 *	50.0	+20	+1.1	+16.0
* ביצוע חלקי 75.70%					
מקסימה 1	724				
מקסימה 3	320				
סנו 1	3630	33.0			-55.0
סנו 5	3150				
פריקלאס 1	560	7978			-683
פריקלאס אופ 1	135.0	17218	-6.0	-4.5	-38761
קרים 1	6230	300	+270	+4.5	+300
קרים אופ 2	4600 תב	630	+400	+9.5	+650
קרים אגח 1	128.0	1500			-1500
תיא 3	83.0	3250			-23.0
פרוטארום 10.0	977	14606	-20	-2.0	-29068

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
כתר 1	67.5 תב	5544	+3.5	+5.5	+7737
רפורן 1	5550	70.0	+100	+1.8	+70.0
רפורן 1	4568	20.0	+100	+2.1	+10.0
ת.מ.ז. 1.0	4546 תב	60.0	-270	-3.6	-80.0
יאה 1	— הפסקת מסחר —				
לבידי אשקלון 1	535	200			+10.0
מלק ב 0.5	26000	67.0	+445	+1.7	+29.0
קרגל 1	520 תב	1506	+40	+8.3	+1506
קרגל אופ 1	194.0	1156			-684
קרגל אופ 2	83.0	9543	-3.0	-3.5	-30454
קרגל אג"ח להמרא	100.5	34890			+26063
רים 1	189.0 תב	678	+15.0	+7.4	+5678
רים 4	90.5	15.0	-1.0	-1.1	-3763
תעל ב 2	12250	75.0	-550	-2.6	-55.0

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אבירן 1	180.0 תב	200	+10.0	+5.9	+421
אבירן 5	101.0	5507	+1.0	+1.0	+545
חמישה זר 1	1520				
הנדסק 1	1010				
הנדסק 5	1002				

השקעות תעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
מרכזית ב 0.1	11770	225	-30	-.3	-726
מקן בבי 1.0	2920	390	-91	-3.0	-397
כלל תעש אופ ד	86.0	5688			-1146
כלל תעש אגח 6	117.5	1522	+.5	+.4	+38678

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אמבט ש	3098	112	-60	-1.9	-495
אידיבי פית אופב	2740	230			+183
אידיבי פית אגחא	115.5	51500	+.5	+.4	+36030
אלבא 1	907	1595			-1886
גוזלת השקעות 1	955				
גוזלת אופ א	700				
גוזלת אגח 1	117.5				
דנבאר 1	445 תב	700	+23	+5.5	+1111
דנבאר 5	323				
חברה לישראל 5	3105	853	-100	-3.1	-2499
הלפסון 0.1	115000				
הלפסון 1.0 ש	15750				
אמפא 0.5 א	16400	5.0	-700	-4.1	-5.0
השק' דיסק אופ	1050	4786			-5209
השק דיסק אגח א	121.0	1000			-39000
השק מזרחי 10	35500	17.0			-2.0
חירון 1	1111 תב	110	+101	+10.0	+110
חירון 5	527	277	-12	-2.2	-777
יעסוד 1	1254	83.0	-1	-.1	-83.0
יעסוד 5	732	150	-8	-1.1	-592
יבנא ש	10630				
ירדן א 0.1	1029	1.0			-1.0
ישום 1	36.3	9000			-1000
ישום אגח־אופ 1	59.5		-1.5	-2.3	-1501
כלל ישראל 30.0	648				
מגור 1	500 *	126	-6	-2.0	-4662
* ביצוע חלקי 58.60%					
מגור א 5	194.0	800	-6.0	-3.0	-4925
מגור אופ ב	— הפסקת מסחר —				
מגור אג"ח 1	133.0				
סהר פיתוח 1	226		-7	-3.0	-4203
פז השק ש	2750 תב	613	-260	-8.7	-1108
צבה א' 1	4063	12.0	+15	+.4	+102
צבה 5	3699	5.0	-1		-5.0
פריון ב 0.2	9950	214			+221
קרדן 1	86.0	9135	-2.0	-2.3	-13245
קרדן 3	31.0	7000	+.3	+1.0	+11710
קרדן אופ 2	31.0 *	9393	-1.2	-3.6	-18785
* ביצוע חלקי 84.20%					
קרדן אגח 1	118.5	5300	+.5	+.4	+20700

נסחרות במט"ח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
ביזה מ	280	500	+10	+5.7	+2500

דלק ונפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
דלק חיפושים 0.1	1900	280	-10	-.5	-600
דלק חיפושים 5.0	943	171	-13	-1.6	-156
פז חיפושי נפט	24500		-200	-.8	-60.0
י.ו.א.ל. אופ 2	110.5 *	5000	-3.0	-2.6	-16729
* ביצוע חלקי 71.10%					
ג.ב.נ. 1.0	3622	37.0	-108	-2.9	-164
ג.ב.נ. 5.0	2025	193	+25	+1.5	+60.0
נפטא ש	332	1750			-610

רשימה מקבילה

שרותים

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
הראל פרונה 1	— הפסקת מסחר —				
י.ב.כ.ל. 1	240				
טנמורסים 1	— הפסקת מסחר —				
טנמורסים 3	— הפסקת מסחר —				
תבל 1	471 תב	100	-52	-9.9	-106
תבל 5	— הפסקת מסחר —				

מלונאות ושרותי תיירות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
חוזה ישראלית 1	24.2		+2	+8	+5000
כנס 1	480				

מחשב ושרותי מחשב

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
איכות 1	149.5 תב	410	-15.5	-9.4	-560
דטה מיקון 1	— הפסקת מסחר —				
דטה אופ 1	— הפסקת מסחר —				
כלל מחשבים 1.0	3672 תב	27.0	+243	+10.0	+236
משוב 1	64.0				
רשף 1	— הפסקת מסחר —				

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אשבונים 1	396 מ		-16	-5.1	-1677
בן־יקר גת 1.0	1511	610			+515
רוזהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
רוזהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עזר 3.0	731	5.0	-1	-.1	-5.0
רסקו מבכ	504 *	90.0	-56	-10.0	-180
* ביצוע חלקי 50.00%					
רסקו רג	442	18.0	-12	-2.6	-218

מזון ומבק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אגאס 1	554 *	50.0	+20	+3.7	+82.0
* ביצוע חלקי 30.00%					
גולדפרוסט 1	214				
גולדפרוסט 5	115.0	250	-12.5	-9.8	-584

טקסטיל והלבשה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
יובירדיו 1	180.0				
מקס 0.1	1650	250	-9	-.5	-28.0
מקס 0.5	710	848			+748
תעש רובנוביץ 1.0	5795	870			-120

מתכת ומוצריה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אוליאב 1	64.5	1880	-.5	-.8	-1880
אלקטרון 5.0	671 *	67.0	-75	-10.1	-138
* ביצוע חלקי 48.50%					
מרינן 1.0	812				
משאבות מלע 1	47.0				
מתכת מרום 1	— הפסקת מסחר —				

מוצרי בניה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אלקול 1	— הפסקת מסחר —				
אלקול אופ 2	— הפסקת מסחר —				
בר־און 1	2080	321	-58	-2.7	-175
בר־און 3	1400	665	-8	-.6	-929
בר־און אופ 2	680 תב	2774	+50	+7.9	+2428
פורמאקסבוס 1.0	4840	29.0	+160	+3.4	+9.8
פורמאקסבוס 5.0	2320	100			-100
ב.מ.ז.ב. 1	653	850	-35	-5.1	-908

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אלרון־טק 1	110.0	1350	+2.0	+1.9	+5650
דקסטר 1	1978 תב	8.0	-120	-5.7	-38.0
רקה 1	4900				-23.0
ת.נ.ל. 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.נ.ל. 3.0	— הפסקת מסחר —				
תרד א' 5	5200				

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אורדע פרינט 1	376	466			-466
סקאטריה 1	1329	4.0	+30	+2.3	+58.0

תעשיות שונות

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
טלן 1	203	800			-800
רסקון 1	144.0				
פז־תן 1	283	1350			+1350

השקעה בתעשיה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
כלל פיתוח 1	127.5				

חברות השקעה

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
אינקובה 1	— הפסקת מסחר —				
אורלים 1	195.5	200			-200
אורלים אופ 1	20.7	1623			-1625
אמישר בנ' 1	238	235			-233
אפיק 1.0	331	1920			-1420
אפיק 3.0	256	1167			-1167
בנין השק ב 5	10570 *	11.0	-227	-2.1	-24.3
* ביצוע חלקי 73.88%					
לבנים 1	— הפסקת מסחר —				
לבנים 5	— הפסקת מסחר —				
עוז השקעות 1	520				
עוז השקעות 5	540 תב		-20	-5.6	-166

חיפושי נפט

שם החברה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	הצעה/ביקוש
פראייל ב 0.03	3100	11.0			+7.0

משתנים

שם נייר	מספר עסקות	שער בפתיחה	שער סגירה	שינוי באחוזים	מחזור בנייר
הבינלאומי	3	5499	5513	-.25	1859.0
פיבי	4	6215	6294	-1.26	1663.0
הסנה	2	111.00	111.00	-4.31	19133.0
שלמון	1	714	709	-2.06	3446.0
כלל סחר	2	201	201	.00	10887.0
שופר־סל ב'	4	1027	1022	-.48	7650.0
דלק 2	4	2455	2674	-.77	7587.0
אפריקה 1	1	29257	29384	-.50	53.0
אזורים	2	501	506	-.99	2340.0
נכסים־בנין	4	2655	2675	-.75	4659.0
הכשר הישוב	8	491	501	-2.96	31992.0
חברה כלכלי	3	281	284	-1.06	15586.0
כלל נדל"ן	1	502	508	-3.09	2265.0
עלית	1	15060	15215	-3.75	217.0
פולגת ב'		518	510	.00	1600.0
שמפחורשה1	31	2148	2157	.51	4425.0
כלל תעש אל	2	1839	1858	-1.82	8704.0
אלרון.	3	192235	195657	-1.75	236.0
סבע	9	9646	9646	-1.00	3843.0
ים המלח	24	1797	1797	-2.02	22451.0
פטרוכמים	28	536	345	-3.45	184875.0
נייר חדרה	10	235250	240851	-2.00	61.0
כלל תעשיות	8	134.50	137.50	-2.18	78900.0
אידיבי פת'	7	5730	5847	-2.00	4508.0
ארזן		766	766	.00	1876.0
חברה לישראל	9	3688	5794	-4.01	8119.0
פועל השקע	1	665	672	-1.04	7031.0
דיסקונט השק	13	2213	2293	-3.49	12403.0
כלל ישר' 10	3	776	800	-3.60	10804.0
יזאל		360	360	-3.23	11625.0

ההפרשות ל"כור" עשויות למחוק כל רווחי המזרחי

מאת סופר הכלכלי של "דבר"

הפרשות קבוצת "המזרחי" לכיסוי חובות "כור" עשויות למחוק את כל רווחי הבנק השנה. ועדת המאזן שלו תחל בתחילת השבוע הבא בגיבוש הדו"חות הכספיים של הבנק, שבמרכזם תהיה כפי הנראה בעיית ההפרשה לחובות "כור".

חובות הקונצרן לקבוצת בנק המזרחי מסתכמים בכ־50 מיליון דולר, ולפי דיווחי הבנקים, מבחינת הבטחונות הם במצב הגרוע ביותר במערכת הבנקאית המקומית.

הבנק הבינלאומי הראשון, שמבחינת הבטחונות נמצא במצב דומה, החליט להפריש כמחצית מחובות "כור" ברבעון השלישי השנה. בנק לאומי, שמצב בטחונותיו היה טוב יותר, הפריש כרבע מחובות "כור" לבנק.

הרווח הנקי של קבוצת בנק המזרחי במחצית הראשונה השנה הסתכם ב־9 מיליון דולר. בבנק נצפה השנה רווח נקי כולל של כ־20 מיליון דולר וכ־14 מיליון דולר בסוף הרבעון השלישי. אם הבנק יאמץ את שיעור ההפרשה שנקבע בבל"ל (רבע מהחובות), עשוי הרווח לסוף הרבעון השלישי כמעט להתאפס, בעוד שאם ייאמץ את שיעור ההפרשות שנקבע בבינלאומי, עלול הבנק לאבד את כל רווחיו השנה.

קיימת אפשרות שבנק המזרחי יפזר את ההפרשה בשני הרבעונים השניים של 1988 ואף יקבע שיעור הפרשה נמוך מהבנקים שפרסמו עד כה את מאזניהם — עד כדי הפרשה של עשירית בלבד מהחוב הכולל, בדומה לשיעור שאומץ בדו"חות הכספיים של הבנק לגבי מחיקת ערך ההשקעה בבנק ספנות.

הציבור מגביר רכישות המט"ח; בנק ישראל מזרים נזילות

הבנקים שוקלים ייקור זמני של הריבית בשקלים

מאת דוד שרביט

קצב הרכישות של מטבע חוץ על ידי הציבור האץ בימים האחרונים, דבר שחייב הזרמת נזילות נוספת של בנק ישראל לבנקים.

הרכישות המוגברות של מטבע חוץ, המלווה בפרעון אשראי במטבע חוץ וגידול בביקוש לאשראי בשקלים, נובע מהחשש לפיחות קרוב בשער השקל. על רקע זה נשקלה אתמול אפשרות לייקר את שער הריבית, באודה ומני, כדי לבלום את הספקולציה במטבע חוץ.

המשיכות המוגברות של מטבע חוץ קיבלו ביטוי גם בנתוני היתרות בסוף אוקטובר. כלל היתרות גדלו ב־812 מיליון דולר, אך למעשה שיקפו משיכות בסך 382 מיליון דולר שקוזזו על ידי המענק האמריקאי השנתי בסך 1.2 מיליארד דולר.

המשיכות המוגברות של מטבע חוץ באוקטובר מהוות המשך למגמה שהסתמנה מאז יולי השנה: אז ירדו יתרות המט"ח ב־177 מיליון דולר, באוגוסט ב־249 מיליון ובספטמבר ב־579 מיליון דולר (עיקר הירידה בספטמבר נבעה מפעילות ממשלתית — 300 מיליון דולר — בשל מיחזור הצמ"ס בארה"ב).

ההערכה היא כי עיקר הספקולציה במטבע חוץ נובעת עתה ממניעים עסקיים ולא השקעתיים. יבואנים מקדימים רכישות בעוד יצואנים משהים העברת תמורות לארץ. אם אפשרויות הספקולציה במטבע חוץ היו מקיפות גם מסלולים השקעתיים, בעיות הנזילות ויציבות המערכת המוניטרית היו חריפות יותר.

ראוי לציין כי שיפור במצב הנזילות המשק נרשם אתמול עם העברת 2.45 מיליארד דולר מתמורות הבנקאיות לחשבונות הלקוחות בבנקים. עיקר בעיית הנזילות עתה נובעת מהציפיות לפיחות.

מכסת הנזילות הקבועה הנוספת שהעמיד אתמול בנק ישראל לבנקים בריבית של 25%, מהווה איתות לכך שהוא לא יתנגד להעלאה זמנית בריבית כדי לבלום את הספקולציה במטבע חוץ. נראה כי צעד ממשי בכיוון זה יישקל כבר היום, לאחר שיוודעו תוצאות המכרז המוניטרי השבועי על 350 מיליון שקל שמעמיד בנק ישראל לבנקים.

בנק ישראל מסר אתמול כי מכסת הלוואה מוניטרית נוספת בסכום של 400 מיליון ש"ח ובריבית של 25 אחוז ועל בסיס שנתי, הועמדה לבנקים החל מאתמול.

לבנקים עומדות שתי הלוואות מוניטריות במכסה בסכום כולל של 800 מיליון ש"ח ובריבית של 17.25 אחוז (על בסיס שנתי).

מהמחלקה המוניטרית של הבנק הוסבר כי העמדת מכסת ההלוואה המוניטרית הנוספת, בסך 400 מיליון ש"ח, באה לענות על הרעה במצב הנזילות של הבנקים על רקע המשך תהליך קניות מטבע חוץ של הציבור והגידול בביקוש לאשראי בשקלים על חשבון הקטנת הביקוש לאשראי במטבע חוץ. העלאת הריבית על מכסת הלוואה זו נועדה להאט תהליך זה של התאמת תיק הנכסים וההתחייבויות של הציבור.

מנתונים שמסרה המחלקה המוניטרית בבנק ישראל מתחוור כי הבנקים מנצלים היום את מלוא מכסת ההלוואות המוניטריות. העמדת מכסת הלוואה המוניטרית הנוספת תגדיל את הוראות של הבנקים לגבי המקורות השקליים העומדים לרשותם ובכך תקל עליהם בתכנון מצב נזילותם.

ביטוח / דן שלם

★ במשק הביטוח נמשכת התחרות בין הגורמים השונים למכור יותר ויותר. סוכנות איחוד מנסה למכור פוליסות נוסעים בדלפקי הדואר. החברות מתחרות ביניהן על רכישת סוכנים ולקוחות. בעיקר בולטת התחרות בביטוח רכב ורכוש לנוכח ההעלאה האחרונה בתעריפי הרכב.

★ בביטוח חיים עדיין נמשכת החולשה במכירות ויש ציפיות לשינויים בביטוחי מנהלים בעתיד הקרוב, להפחתת ריבית והוצאות פוליסה משתתפת ברווחים. חברות הביטוח נערכו לקראת שינוי מערך ההשקעות גם אם המבוטחים בשנה ראשונה, שיופנו להשקעה במסגרת זו, יהיו אפסיים עקב הוצאות השיווק הגדולות.

רכב — תחרות גוברת

בענף הרכב גוברת התחרות בין החברות על רכישת לקוחות. זאת, במשק שבו מספר כלי הרכב גדל כמעט כל שנה ב־3־5 אחוזים ומספר המכוניות היוצאות מהמחזור כמעט אפסי. מתברר כי תוכנית "מוטב" של "מגדל" נתקלה בהסתייגות מצד הסוכנים.

למרבית הנהגים החלו חברות אחדות לחפש פתרונות שונים. אחת מהן הוליסה, הציגה הסדר מיוחד, להציע למבוטח להיות מוכן להשתתפות עצמית גבוהה, פי שלושה מהמקובל כיום (שיעורי המינימום להשתתפות עצמית גדולה — 200 ש"ח).

מבוטח כזה יקבל הנחה נוספת של עד 25 אחוז. בחברה זו מאמינים כי הגדלת ההשתתפות העצמית היא פתרון יעיל יותר לכלל הנהגים ואינה מקפחת את הנהגים הזהירים.

באחרונה גם הרחיבו החברות את מעגל המבוטחים במסגרת קולקטיב עובדי בנק לאומי וכיום נכללים גם עובדים לשעבר וקרובי משפחה. שיעורי ההנחות במסגרת ההסדר גבוהים במיוחד. הביטוח הוא במסגרת "בניך".

מחלות קטלניות וביטוח חיים

בכינוס שבו השתתפו מבוטחי משנה מחו"ל בשבוע שעבר, במסגרת התאחדות חברות ביטוח חיים, נדונו היבטים בשיווק ובחיתום ביטוחי בריאות ומחלות קשות.

למרות שהנסיון באירופה עדיין דל ואין סטטיסטיקות מדוייקות, ציינו הדוברים כי יש להקפיד במסגרת החיתום על מספר אלמנטים, בין השאר תולדות המשפחה. היסטוריה של מחלה קטלנית אצל שני הורים מגבירה סיכון אצל דור ההמשך ועישון, למשל, מהווה סיכון משמעותי. גם לחץ דם גבוה וכולסטרול ברמה שמעל המקובל מגדילים את הסיכון בחיתום. שילוב שניים או יותר מהגורמים האלה אצל המבוטח מגביר את הסיכון בשיעור מהותי.

בכלל, מציעים מבוטחי משנה להקפיד על יחס בין ביטוח בריאות ובין ביטוחי חיים כאשר קבלת מבוטח בביטוח חיים הבה קלה יותר. כיון שביטוח חיים מתייחס למקרי מוות ונכות בלבד וביטוחי מחלות קטלניות מתייחסים גם למקרי מחלות קשות ומתמשכות כמו סרטן או מחלות לב, עלול ביטוח בריאות גדול מדי לעודד ניצול הביטוח במקרים כמו מחלות לב.

מבוטחי משנה ממליצים על תקופת המתנה של שלושה חודשים, המקובלת בארץ, ופרמיות על מי משתנים מדי שנים אחדות. יש הממליצים תעריף משתנה כל 12 שנה ויש המצדדים בשיטה אחרת.

לשכת הסוכנים נגד שיווק ישיר

לשכת סוכני הביטוח ממשיכה להיאבק נגד נסיונות של חברות ביטוח וגופים שונים לשווק ישירות למבוטחים מפני שבהיעדר שירות מתאים ייפגע המבוטח וכך תיפגע גם תרומת הסוכן כנותן שירות מידבי ללקוח.

בלשכה מתכוונים להיאבק נגד המגמה למכור ביטוחי נסיעות לחו"ל מעל דלפקי רשות הדואר בכל הארץ באמצעות פוליסה של סוכנות איחוד כיוון שמי שרוכש פוליסה במקומות ציבוריים, רוכש מוצר שאין שירות בצדו, והרי ידוע שהשירות קובע את טיב הביטוח.

מנגד, בעוד שסוכנים דואגים ללקוחות בציידם אותם במידע מקיף על מוקדי עזרה בחו"ל שאליהם יוכלו לפנות לקבלת סיוע ראשוני, הרי יתכן שמכירה ישירה תהיה זולה יותר, אך אין כל שירות בצדה.

לשכת הסוכנים גם יוצאת גם נגד נסיונות של חברות בענף לשווק ישירות באמצעות ועדי עובדים גדולים או בכל דרך ישירה אחרת ללא שירות בצדה.

"ברקן" למשרד חדש

סוכנות הביטוח הגדולה "ברקן", הפועלת כחתמת של מספר חברות ביטוח, עוברת למשרדיה החדשים ברמת גן בעזרה מרחיבה שחרותיה ומכירותיה. מכירות הסוכנות, שיש לה עשרות סוכנים בכל הארץ, יגדלו ריאלית בכ־20 אחוז בשנה זו בכל תחומי ביטוח כללי. גם בביטוחי חיים גדלו המכירות. הסוכנות נמנית על החמישיה המובילה בסוכנויות הביטוח הגדולות בארץ.

יותר סוכנים בענף

חברות ביטוח אחדות וכן כמה סוכנויות גדולות החלו באחרונה בקורסים לגיוס סוכנים חדשים.

חלק מהחברות עושות זאת באורח בלעדי, כגון קבוצת "כלל" ו"ציון" בעוד שחברות אחרות בחרו לשתף פעולה עם סוכנויות גדולות העובדות עימן. גם סוכנויות אחרות פותחות קורסים עם סיוע חומרי בזמן הלימודים וניבוד מקצועי אחרי סיום הקורסים. בלשכת סוכני הביטוח אין רואים זאת בברכה מפני שיש בכך תחרות עם מאגר הסוכנים הקיים שכפי שידוע נאבק כיום לעצמו על ציבור לקוחות ועסקים כמעט אינו גדל.

מנסיון אחת החברות מתברר כי בוגרי קורסים מצליחים למכור בקצב מכיה, ויותר מכבר יש המתמידים בעיסוק.

מכירות "אסם" השנה 160 מיליון דולר

עד סוף 1988 יגיע היקף מכירות "אסם" ל־160 מיליון דולר, גידול בכ־40% דולרית לעומת 1987. היקף היצוא ל־1988 יגיע ל־8 מיליון דולר כשעיקרו לאנגליה (כשליש מהיקף היצוא הכולל), ארה"ב (10 רשתות), קנדה, צרפת וגרמניה. החברה מתעתדת להמשיך במאמצי השיווק המתוגברים בשנים 89 ו־90.

במהלך החודשים נובמבר־דצמבר 1988 תספק "אסם" 2.9 מיליון שקיות מרק מתוצרתה לשלוש חברות מזון בינלאומיות — "קיי מרקט" האמריקאית, "מספו" הבריטית ולקוח אמריקאי גדול נוסף. על כך מסר דן פרופר בתום יריד המזון הגדול מסוגו הנערך כל שנה בצרפת.

הוועדות למיזוג הקרנות התבקשו להגיש את מסקנותיהן עד סוף השנה

האיחוד הכולל אינו קרוב

מאת חיים ביאור

שלוש הוועדות הפנימיות שמינה האגף לביטוח סוציאלי בהסתדרות כדי שיגבשו דרך פעולה למיזוג של שש קרנות הפנסיה ההסתדרותיות, התבקשו להגיש את המלצותיהן עד סוף השנה.

שלוש הוועדות הן: ועדת מבנה בראשות עמוס ערן, יו"ר מועצת "מבטחים"; ועדה משפטית בראשות היועצת המשפטית של האגף לביטוח סוציאלי עו"ד יהודית נחמן, ועדת נכסים ומחשוב בראשותו של אקטואר האגף יעקב אנטלר.

ועדת המבנה הזמינה אצל גורם פרטי — היועץ הארגוני ד"ר גדעון צ'סיאם — סקר על המבנה הארגוני הרצוי לקרנות הפנסיה לאחר מיזוגן. ד"ר צ'סיאם אמור להגיש את עבודתו עד סוף נובמבר.

הוועדה בראשות עו"ד נחמן מטפלת בשורה של בעיות משפטיות וכן בעיות מיסוי הכרוכות בהפיכת אותן קרנות, שהן אגודות שיתופיות, לחברות.

ועדת הנכסים והמחשוב, שעבודתה הגיעה לשלב מתקדם לעומת שאר הוועדות, תציע מערכת אינטגרטיבית אחת שתשרת את כל הקרנות, תוך השגת חיסכון והתייעלות.

מנהלים בקרנות הפנסיה מציינים, עם זאת, כי לאחר הגשת המסקנות על ידי שלוש הוועדות המקצועיות, עדיין דרושים צעדים שביצועם יארך זמן לא ידוע, עד שהתוכנית למיזוג הקרנות תתממש. מנהלים אלה מרגישים שעדיין נחוצה הסכמת האוצר והמעסיקים הפרטיים למהלך המיזוג וגם קיימת בעיית ההתנגדות של קבוצות מבוטחים שונות למהלך זה.

כמהלך ביניים נבחנת בהסתדרות האפשרות למזג בין "מבטחים", הנחשבת לאיתנה יחסית במערכת הפנסיה ההסתדרותית, ובין קרנות הפנסיה של העובדים החקלאיים ופועלי הבנין שמצבן האקטוארי הפיננסי אינו מעודד.

גורמים בקרנות הפנסיה נוספים שלצורך הבראתן של הקרנות אין להסתפק במיזוגן למגון, אלא נחוצים ארבעה צעדים משלימים: העלאת גיל הפרישה לגמלאות ל־70, דבר שיגדיל מיד את מספר העמיתים הפעילים; העלאת ההפרשות של המעסיקים והעובדים לקרנות מ־17.5 אחוז מהשכר ל־20־21 אחוז ממנה הוספת רכיבים לצורך חישוב הפנסיה (כגון הוצאות נסיעה לעבודה) וכן חוק פנסיה ממלכתית, שיחייב לבטח את כל השכירים במדינה בקרנות הפנסיה הקיימות.

סקי בטירול ב־509 דולר

מאת דויד מרשיוב

חברת "אופיר טורס" מציעה לחובבי סקי חופשת חנוכה באתר סקי בבריסטס שבטירול האוסטרית ב־509 דולר לשבעה לילות ליחיד בחדר זוגי.

מנכ"ל החברה ברעז וקסמן מסר כי החבילה כוללת טיסה ב"אל על" למינכן וחזרה, שבעה לילות, כאמור, בפנסיון בסגנון סידורי אלפיני, ארוחת בוקר ורכב לשבוע ללא הגבלת קילומטרים.

חבילת נופש דומה עם שהיה במלון 4 כוכבים וחצי פנסיון תעלה ליחיד בחדר זוגי 665 דולר. החברה גם מציעה דירות נופש באיזור.

טיולי גמלים בממשית

מאת דויד מרשיוב

חוות גמלים בממשית שבנגב מקיימת טיולי גמלים לקבוצות לאחר שעדר הנאקות בחווה הגדל ל־30.

מנכ"ל החווה אריאל אלמן מסר כי הנאקות עדיפות על הגמלים משום שהן שקטות והרכיבה עליהן באופן היא נוחה.

ירידה של 51% בגרעון בחשבון השוטף במחצית הראשונה ב־1988

במחצית הראשונה של 1988 הסתכם הגרעון בחשבון הסחורות, השירותים וההעברות החד־צדדיות של מאזן התשלומים ("החשבון השוטף") ב־0.6 מיליארד דולר, ב־15 אחוזים פחות מאשר במחצית המקבילה אשתקד. חלקו העיקרי של הגרעון השוטף נרשם ברבע השני של השנה. הירידה לגרעון זה במחצית הראשונה השנה לעומת המחצית המקבילה ב־1987 נרשמה בשל הירידה בגרעון בחשבון הסחורות והשירותים ב־12 אחוז מהקטנת ההכנסות החד־צדדיות באותו שיעור.

היבוא הבטחוני הישיר ירד באותה התקופה ב־25 אחוז. חובות החוץ של המשק לחו"ל עלו במחצית הראשונה של 1988 ב־0.3 מיליארד דולר ובמקביל גדלו סך נכסי החוץ ב־0.4 מיליארד דולר. במחצית הראשונה של 1987 עלו החובות לחו"ל ב־0.1 מיליארד דולר ונכסי חוץ (במט"ח) ירדו בסך של 0.1 מיליארד דולר. על כך מסר בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על סמך סיכום נתוני מאזן התשלומים למחצית הראשונה של השנה שהכינה הלשכה.

יבוא הסחורות והשירותים הסתכם במחצית הראשונה ב־10.1 מיליארד דולר, כ־7 אחוזים יותר מהמחצית המקבילה אשתקד. סכום זה כולל יבוא בטחוני ישיר בסך של 980 מיליוני דולר (נמוך ברבע לעומת מהסכום בתקופה המקבילה אשתקד). ללא היבוא הבטחוני הישיר נשמרה יציבות בגרעון של חשבון הסחורות והשירותים. יבוא השירותים הסתכם ב־3.4 מיליארד דולר והוא גבוה ב־10 אחוזים מיבוא השירותים בתקופה המקבילה אשתקד.

הגידול הבולט ביבוא השירותים נרשם בתשלומי הריבית שהסתכמו במחצית הראשונה של השנה בסך של 1.3 מיליארד דולר — תוספת של 10 אחוזים לעומת המחצית המקבילה אשתקד. גם בהוצאות התיירות של ישראל בחו"ל נרשמה עליה בשיעור של 10 אחוזים. בתקופה הנסקרת (ינואר־יוני 1988), הסתכם יצוא הסחורות והשירותים ב־7.6 מיליארד דולר. זו עליה של 16 אחוזים לעומת המחצית הראשונה אשתקד. עליה זו, שנרשמה הן ביצוא הסחורות והן ביצוא השירותים, תרמה לירידת הגרעון בחשבון הסחורות והשירותים בשיעור של 12 אחוזים.

מתוך חשבון ההעברות החד־צדדיות עולה כי במחצית הראשונה של השנה הנוכחית הסתכמו ההכנסות ללא תמורה ב־1.8 מיליארד דולר, והן נמוכות ב־12 אחוזים לעומת ההעברות בתקופה המקבילה אשתקד. ירידה זו מתפלגת בין הכנסות הסקטור הפרטי והסקטור הציבורי, אך עיקר הצמצום שנרשם הוא בהכנסות ממשלת ארה"ב — בעקבות צמצום היבוא הבטחוני ברבע השני של 1988.

דובר הלשכה לסטטיסטיקה מסר עוד כי מחשבון תנועות ההון עולה שסך החובות של המשק לחו"ל עלו במחצית הראשונה של השנה ב־0.3 מיליארד דולר, כאשר כל הגידול נרשם בחוב לזמן קצר. בתקופה המקבילה אשתקד גדל החוב לחו"ל ב־0.1 מיליארד דולר, והוא היה לזמן ארוך. תנועות אלה אינן כוללות את השינויים בחובות הנובעים מתנודות בשערי החליפין של הדולר בהשוואה לשאר המטבעות.

תנודות אלה בשערים תרמו לירידת החובות לחו"ל בתקופה הנדונה בכדי 0.7 מיליארד דולר. עליית החובות שנרשמה במאזן השנה, לוותה בחודשים ינואר עד יוני בעליית סך נכסי חוץ של המשק בסך של 0.4 מיליארד דולר. במחצית המקבילה אשתקד ירד סך נכסי המשק ב־0.1 מיליארד דולר (זאת, למרות העליה בנכסי בנק ישראל בחצי מיליארד דולר).

גם בנכסי החוץ נרשמה השפעה של שערוך הנכסים בעקבות השינויים בשערי הדולר; במחצית הראשונה של 1988 גרם השיערוך לעליית ערך הנכסים בכדי 0.3 מיליארד דולר. יוזכר, כי השינויים הנובעים מהתנודות בשער הדולר אינם נכללים כאמור בחשבון תנועות ההון של מאזן התשלומים, אך הם חלק מיתרת החובות והנכסים.

בסוף יוני השנה הגיע סך החובות נטו של ישראל לחו"ל ל־18.7 מיליארד דולר (לעומת 19.2 לסוף דצמבר 87). סכום זה מתקבל מניכוי נכסי החוץ של המשק בסך של 13.6 מיליארד דולר מסך של 32.4 מיליארד דולר החובות ברוטו לזרים.

מעות / איתן יעקבסון

לחצי שנה: פת"ם דולר או פק"ם משופר

משקיעים רבים שיש להם כסף נזיל, מתלבטים בין השקעה בפת"ם דולרים או פק"ם משופר. הם מעוניינים להשקיע כסף לחצי שנה מפני שהם מעריכים כי שיהיה פיחות בשקל בשיעור 12% לאחר שהממשלה החדשה לא תרצה לערער את היציבות במשק ולכן לא תבצע פיחות גדול יותר.

נוסף על כך קיימת הערכה שהדולר בעולם יירד ולכן גם אם הממשלה תבצע פיחות של 15% בסל המטבעות, הפיחות מול הדולר לא יהיה יותר מ־12%.

קנס השבירה שיש לשלם על פת"ם, כאשר שוברים לאחר חצי שנה מיום פתיחת הפיקדון, הוא 3.5%. נוסף לקנס שבירה זה יש להביא בחשבון את עמלות הקניה והמכירה המסתכמות ב־2.5%. בסך הכל תהיה התשואה על הפת"ם לחצי שנה 6 אחוזים במונחים נומינליים וזה באמת אינו הרבה.

לעומת זאת אפשר לקבל בבנקים על פק"ם לחצי שנה פריים + 1% כלומר ריבית שנתית בשיעור 14.8% שהם 7.4% לחצי שנה. בתוכנית פק"ם משופר של הבינלאומי מהווה ריבית זו חסם תחתון לריבית שיקבל המשקיע לחצי שנה. משקיע זה יכול לקבל 105% מריבית המכרזים המוניטריים שמקיים בנק ישראל מדי יום ה'. מאחר שגרעונות הנזילות של הבנקים הם תופעה מתמשכת ומאחר שמצב הנזילות בשוק הכספים אינו צפוי להיות טוב, יש לשער שריבית המכרזים הממוצעת תהיה 16% לפחות ולכן המשקיע יוכל לקבל 8.4% לפחות לחצי שנה על השקעתו.

לשנתיים: להשקיע צמוד ליין או לסל המטבעות

משקיעים רבים מעריכים, כאמור, שיהיה פיחות בשקל בקרוב ושהדולר יירד לעומת המטבעות העיקריים האחרים עקב הגרעון המתמשך במאזן המסחרי של ארה"ב. משקיעים אלה מעוניינים בהצמדה למט"ח ובהשקעה יציבה ורווחית.

הם מתלבטים בין תוכנית חיסכון צמודה לסל המטבעות ובין פת"ם ביינים יפאניים.

פת"ם ביין נותן ריבית נטו 1.40% לשנה, שהם 2.8% לשנתיים. אולם הוצאות קניה ומכירה של 2.5% גורמות לכך שהרווח הנקי הוא 0.3% בלבד לשנתיים.

תוכנית חיסכון צמודה לסל המטבעות נותנת ריבית נטו של 4.64% לשנה ולשנתיים 9.5%. עודף התשואה בהשקעה בהצמדה לסל המטבעות הוא 9.2%.

מאחר שהיין נסחר בשווקים הבינלאומיים ברמה של 126 יין לדולר, מתברר שאם היין ייסחר בעוד שנתיים ברמה של 115 יין לדולר, ההשקעה בו כדאית יותר מהשקעה בהצמדה לסל המטבעות. אם הוא ייסחר ברמה נמוכה יותר, ההשקעה בסל המטבעות עדיפה.

האם אג"ח כלל־מרק יתנו את מלוא הפיחות

משקיעים בבורסה מנסים לבדוק אם אג"ח כלל־מרק גרמני תיתן את מלוא הפיחות בשער השקל. אג"ח זו נסחרה במחיר של 991 דולר ב־31.10.88 ל־100 ערך נקוב. לפי מחירו של הדולר ביום למרק, 1.76 לדולר, היתה אג"ח זו צריכה להיסחר במחיר של 934 דולר, אולם הפרמיה של 6.1% נוצרה עקב הציפיות לפיחות בשער השקל והציפיות לירידת הדולר בעולם לעומת המרק הגרמני.

אם הדולר יירד לרמה של 1.67 מרק לדולר, כפי שהיה בתחילת 1988, יהיה מחיר אג"ח זו סביב 991 דולר ומי שקנה אותה ב־31.10.88, עשוי לקבל את מלוא הפיחות שיהיה בשער השקל לעומת הדולר. יצויין שאג"ח זו נסחרת על פי רוב במקביל לערכה המתואם, בגלל הפדיון האפשרי כל חודשיים.

כיצד יגיבו מניות ההסדר ל־91 לפיחות

משקיעים רבים המחזיקים במניות ההסדר ל־91 מנסים לחשב את שיעור עליית ערכן בתגובה על פיחות בשער השקל.

בטבלה הבאה נביא את שיעור עליית ערכן של המניות הללו בשיעורי תשואה שונים ובהתחשב בשלושה מועדי פיחות אפשריים:

הנחה: פיחות של 12% בשער השקל לעומת הדולר. שער יציג לאחר פיחות — 1.80.

תשואה דולרית	9%	10%	11%
פיחות ב־3.11.88	1.28%	-1.50%	-4.00%
פיחות ב־31.12.88	2.77%	0.15%	-2.38%
פיחות ב־31/1.89	3.48%	0.91%	-1.50%

החישובים מתבססים על מניית סטוק כלל ל־91 שערכה הדולרי 32.40 דולר.

מהטבלה עולה בבירור שלאחר עליות השערים במניות הללו ההשקעה בהן כבר אינה אטרקטיבית. יצויין שמסקנה זו היא בהנחה שיהיה פיחות בשיעור 12% בלבד. אולם, יש לזכור שגם אם יהיה פיחות בשיעור גבוה יותר, 15% למשל, הפיצוי לא יהיה גבוה משמעותית מהפיצוי הנקוב בטבלה משום ששיעור התשואה שבה ייסחרו המניות יהיה גבוה יותר.

לדוגמה: אם כתוצאה מפיחות של 12%, התשואה תהיה 9%, או כתוצאה מפיחות של 15% התשואה תהיה 10% ומחיר המניות יהיה דומה. במקרה זה מחירי מניית כלל סטוק יהיו ב־31.1.89 53640 נקודות (שער יציג 1.80 — פיחות של 12%) ו־53473 נקודות (שער יציג 1.84 — פיחות של 15%).

בשני המקרים מדובר בפיצוי של 3.5%־3% ואת זו אפשר לקבל בפק"ם.

לשוק השחור היתה עדנה בברה"מ

מאת דויד מרשיוב

בערים הגדולות בברה"מ, במוסקווה, בקייב ובלנינגראד, מתנהל בימים אלה, כמעט באורח גלוי, שוק שחור ברובלים, בקוויאר ובהתאם לכתבה — שפורסמה בעתון הרוסי בשפה האנגלית "מוסקווה ניוז" מ־16 באוקטובר 1988 בכותרת "חמישה רובלים לדולר" — השלטונות הסובייטיים חסרי אונים נגד תופעה זו.

העתון מספר כי המשטרה החרימה במחצית הראשונה של 1988 130,000 דולר בשוק השחור והעמידה לדין 5,881 איש בשל מסחר לא חוקי עם זרים. העבריינים שלמו קנסות בסך כולל של 185,000 רובל.

כותב שורות אלה נתקל מקרוב בתופעת השוק השחור בערים הנזכרות על כל צעד ושעל במהלך שהות של שבועיים בברה"מ.

השער הרשמי לרובל הוא דולר אחד ו־64 סנט בקירוב. אגב, שער זה משתנה מדי יום בהתאם לשער הדולר בעולם. תייר המטייל במוסקווה בקרבת הככר האדומה, הקרמל, או ברחובות קייב ולנינגראד, נתקל בסוחרי השוק השחור הפונים אליו קודם כל בשאלה מאיזו ארץ הוא ולאחר מכן אם הוא מעוניין להחליף דולרים ברובלים. השער נע בין ארבעה רובלים לדולר והוא מגיע גם לשבעה לדולר. תיירים רבים אינם עומדים בפיתוי ומחליפים, דבר החוסך להם הוצאות ניכרות, כי הוא מוזיל את הדברים שהם רוכשים ברובלים.

אולם גם בנושא זה יש בעייה. בברה"מ יש רשת החנויות "בריוזקה", שבהן אפשר למצוא דברים בטיב וברמה נאותים. כאן המחירים נקובים ברובלים, אולם התשלום בדולרים. בחנויות ובבתי המסחר הרוסיים ההיצע דל למדי ולעתים קרובות המדפים כמעט ריקים. רק אזרחים סובייטיים יודעים היכן לרכוש את המצרכים והדברים להם הם נזקקים ובאילו חנויות.

נתקלתי בשוק השחור גם באחד המלונות הגדולים במוסקווה שבו שהיתי לרגל השתתפות בקונגרס בינלאומי של כתבי תיירות שנערך בבירה הסובייטית. אחד המלצרים שאל יושבי שולחן אם הם מעוניינים להחליף דולרים. כאשר נשאל מה הוא מציע, השיב דולר תמורת ארבעה רובלים. אחד הנוכחים אמר לו כי שמע על שער של חמישה רובלים לדולר. המלצר הסכים מיד להחליף בשער זה והתבקש להכין 300 רובל. אחרי שהסתודד עם המלצר הראשי דקות אחדות, חזר עם 300 רובל וקיבל 60 דולר. העסקה הושלמה.

לא רק ברובלים יש שוק שחור אלא גם בקוויאר. צעירים מציעים לתיירים קופסאות קוויאר שחור תמורת 5 עד 15 דולר בהתאם לתכולת הקופסה ולסוגו בעוד המחיר הרשמי נע בין 20 ל־45 דולר ולעתים אף יותר. באותו מלון שבו הציעו לסועדים רובלים תמורת דולרים, הוצע להם גם לרכוש קוויאר שחור מסוג מעולה תמורת 15 דולר.

בכתבה ב"מוסקווה ניוז" מסופר על צעיר שנתפס בעת שהחליף 200 רובל תמורת 50 דולר. כאשר נשאל מדוע הוא זקוק לדולרים, השיב שזה הסכום הדרוש לו לרכוש מתיירים מכנסי ג'ינס. באותה כתבה מספר פעיל שוק שחור כי אי־אפשר יהיה להפסיק את התופעה. לדבריו הוא ישלם כל קנס שיושת עליו משום שהוא ירוויח כסף זה ביום אחד בשוק השחור.

סוחרי השוק השחור עושים גם עסקות מסוג אחר. בברה"מ אי־אפשר להוציא רובלים וכן אי־אפשר להכניסם אליה. תיירים הנותרים עם רובלים ואין להם מה לעשות בהם, רוצים להיפטר מהם לפני יציאתם ולכן קונים מהם סוחרי השוק השחור את הרובלים תמורת דולרים. אולם במקרה כזה השער הוא 10 רובל לדולר אחד.

בכתבה ב"מוסקווה ניוז" שאל מחברה מהו שער החליפין האמיתי של הדולר: האם השער הנהוג בשוק השחור או השער הרשמי. לדעתו השער הוא זה המתאים למציאות ולכן נראה לו כי יש להציע שער חליפין קרוב ככל האפשר לשער המציאותי. הוא מסיים את הכתבה ואומר כי לא חשוב כיצד אדם משתדל להשיג את השער הטוב, אולם ברור שאין להתעלם ממציאות החיים.

צעירה מוסקוואית מציעה לתייר יותר רובלים תמורת דולריו. התצלום לקוח מהעתון "מוסקווה ניוז" היוצא לאור בבירה הסובייטית

איתן — קרן נאמנות

הודעות על אסיפה של בעלי היחידות בקרן

ניתנת בזה הודעה שאסיפה כללית של בעלי היחידות בקרן הנ"ל תתקיים ביום 13.11.88 בשעה 8.00 בתל־אביב, ברחוב יהודה הלוי 62, קומה ג' באולם הישיבות.

באסיפה יתבקשו בעלי היחידות לאשר השינויים בהסכם הנאמנות כפי שפורטו בכתב התיקון להסכם הנאמנות.

את נוסח כתב תיקון הסכם הנאמנות המוצע ניתן לקבל במשרדי מנהל הקרן ברחוב יהודה הלוי 62, תל־אביב.

על בעלי היחידות אשר תעודות ההשתתפות שלהם מופקדות בבנקים הרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, לבוא לאסיפה עם אישור הבנק בדבר התעודות המופקדות.

על בעלי היחידות, המחזיקים תעודות השתתפות ברשותם והרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, להפקיד את תעודות ההשתתפות אשר ברשותם 48 שעות לפני מועד קיום האסיפה, במשרדו של מנהל הקרן.

בתום מחצית השעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה ליום 20.11.88 לאותה שעה ולאותו מקום.

אם בתאריך הנ"ל לא ימצא מנין חוקי כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה, יחשב כל מנין למנין חוקי.

מנהל הקרן: **פועלים — קרנות נאמנות בע"מ.**
הנאמן: **בנק הפועלים בע"מ.**
בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

פועלים-קרנות נאמנות

חייל דרוזי השתולל במרר, הרג תושב אחד ואח"כ תלה את עצמו

מאת שמעון וייס, כתב "דבר" בצפון

שני אנשים נהרגו ושישה אחרים נפצעו לאחר שצעיר השתולל אתמול בכפר הדרוזי־נוצרי מרר בגליל התחתון וירה בעוברים ושבים.

האיש, חייל בן 25 מצבא הקבע, יצא אחוז אמוק מביתו בכפר והחל לירות ברובהו האישי לכל עבר. הוא עלה על הג'יפ שלו והחל נוסע במהירות רבה ומסוכנת בחוצות הכפר תוך שהוא ממשיך לירות וגורם לבהלה רבה.

כתוצאה מהירי נהרג כאמור אחד התושבים, רפיק עקאם גם הוא בן 25, ושישה אחרים נפצעו, שלושה מהם באורח בינוני עד קשה והשאר באורח קל. בין הפצועים גם שתי נשים, כולם מתושבי הכפר.

הצעיר אחוז האמוק נמלט לאחד הבתים בכפר, ושם גילו אותו תושבים ואנשי משטרה כשהוא תלוי, לאחר שככל הנראה התאבד. למקום הגיעו כוחות משטרה ומשמר הגבול ממרחב העמקים וממשטרת טבריה בראשות מפקד המרחב סגן ניצב דני מביב ומפקד משטרת טבריה, לאחר שהועלתה השערה כי מדובר במחבל, והם עזרו לפנות את הנפגעים לבית החולים "פוריה".

לבית החולים הגיעו עשרות קרובי משפחה מודאגים, בהם גם אנשי משמרה וצבא רבים. עדיין לא ברורות נסיבות האירוע. לדברי תושבים בכפר, המתאבד היה מוכר כמכור לסמים ועבריין, אבל תושבים אחרים אמרו, כי האיש פשוט נתפס להתקפת אמוק.

כוחות משטרה מתוגברים סיירו משך כל שעות הערב והלילה בכפר ושמרו על בני משפחת הרוצח, שחלקם הגדול עזב עוד אמש את הכפר מחשש לנקמת דם.

פסק דין עקרוני בבית הדין המחוזי בתל אביב

בית המשפט ביטל הסכמי שכר: לחוק התקציב עדיפות מוחלטת

מאת נתן רועי, כתב "דבר" בתל־אביב

הסכמי עבודה הנוגדים את החוק אינם תקפים – כך עולה מפסק דין, שניתן בבית המשפט המחוזי בעת האחרונה ופורסם בכתב העת "נטו+" לענייני עוסק ומעסיק.

פסק הדין ניתן בתביעה שהגישה המדינה נגד ארגון עובדי העירייה בתל־אביב. המדינה טענה, כי הסכמי שכר שערך הארגון בין מאי 1987 לבין פברואר 1988 – שבמהלכם סוכמו שינויים בשכר העובדים, בתנאי הפרישה ובהטבות האחרות – עמדו בסתירה להוראות חוק התקציב.

בפסק הדין נקבע, כי ההסכמים אכן סותרים את סעיף חוק התקציב, שבא ליצור הסדרים מעוגנים בהסכמה כללית במשק, כדי למנוע הסדרים מיוחדים אשר יפרו את הסכם העבודה הקיבוצי בשירות הציבורי.

בית המשפט קבע, כי לא לחינם קיבל סעיף חוק התקציב עדיפות על פני כל דין אחר, שכן זוהי הוראה עקרונית. המשטר הכלכלי והוראות החוק לביצועו מחייבות את כל הנוגעים לדבר, כולל רשות מקומית, שכן פגיעה בו איננה רק פגיעה בחוק, אלא גם בציבור כולו. בית המשפט אמר, כי אם רצתה עיריית תל־אביב לשנות את הסכמי השכר, היה עליה לפנות ישירות לאוצר ולשכנעו בחיוניותם של ההסכמים. מאחר ולא פעלה כך – בוטלו ההסכמים.

הרופא הזמין מהאחות תרופה שגויה והזריק לתינוק כמות כפולה פי 18

(ע). – ד"ר רחמים סירוטוביץ, גניקולוג בן 47 מרמת־אביב, נידון אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב לשישה חודשי עבודת שירות לתועלת הציבור, לאחר שהורשע בגרימת מוות ברשלנות של ילד שלוש שעות לאחר לידתו.

התובעת עו"ד חדוה לוין מספרת בכתב האישום, כי בדצמבר 80, בעת שהנאשם היה רופא תורן במחלקה הגינקולוגית בקריה בתל אביב, התקבלה בשעות הלילה לחדר הלידה היולדת רבקה מזרחי, בסוף הריונה הראשון.

בבדיקות שערכו הנאשם וצוות חדר הלידה ליולדת התברר, כי מדובר בלידה במצג עכוז. עם זאת הוחלט על לידה רגילה ללא התערבות כירורגית. תהליך הלידה התנהל כשורה וליולדת נולד בן זכר.

מייד כשנולד, נראה הילוד ישנוני וכחלחל ולכן הופרד מאמו והועבר לעגלת החייאה. הנאשם וצוות עזרו ליילוד שאיבה עמוקה להוצאת נוזלים מהריאות ונתנו לו חמצן, אך לא חל שינוי במצבו.

בכתב האישום נטען, כי הנאשם החליט שהילוד ישנוני וכחלחל בהשפעת הזריקה התוך־ורידית שניתנה ליולדת במהלך הלידה, ועל כן החליט להזריק לו זריקת התאוששות, אולם הוא טעה בסוג התרופה והזריק את כל החומר לווריד הטבור של היילוד מבלי לבדוק את סוג החומר.

אולם פעולות ההחייאה לא עזרו. הפעוט נפטר בבית החולים כשלוש שעות לאחר לידתו. סיבת המוות היתה הרעלה, שנגרמה עקב הזרקת החומר השגוי לווריד הטבור שלו והכמות העצומה של החומר, שהיתה בכמות פי 18 מהכמות המותרת.

פורסם שמו של החשוד ברצח הילד זגורי מקריית טבעון

מאת יוסי ליבוביץ, כתב "דבר"

לאחר 60 ימי מעצר התיר בית המשפט לחשוף את זהותו של החשוד ברצח הנער חנן זגורי בחודש אוגוסט בקריית טבעון: נפתלי בוזגלו בן 34.

שופט בית המשפט המחוזי בחיפה מיכה לינדנשטראוס נענה לבקשת הסניגוריה והתיר את פרסום שמו של החשוד, שנעצר על־ידי משטרת חיפה בתחילת חודש ספטמבר.

השופט מנע עם זאת את פרסום פרטי החקירה.

בא כוח המשטרה רב פקד יצחק טיילר הבהיר בבית המשפט, כי יש סיבות למניעת פרסומים מיותרים בעתונות בפרשת הרצח, מחשש לסכל את החקירה ומהתנכלות לחשוד. נמסר, כי החשוד הובא לאחרונה לפני שופט השלום החיפני כאמל חייר, שציווה על הארכת מעצרו והוציא צו איסור פרסום על הפרשה. הוא ציין, שקשה יהיה להביא להרשעת הנאשם לפי החומר שאספה המשטרה.

על החלטה זו עירערה הסניגורית עו"ד תמי אולמן בטענה, כי החשוד, שמצבו הנפשי קשה, אינו משתף פעולה ואינו מודה בעבירה המיוחסת לו. עו"ד אולמן ביקשה לקיים את הדיון בערר בדלתיים פתוחות, בטענה כי החקירה הגיעה למבוי סתום ואין עוד טעם להמשך מעצרו של החשוד.

13 עד 76 אחוז פיגור בגשמים עד אוקטובר

מאת אריה ארד, כתב "דבר"

בשבע מתוך 11 תחנות מדגם נרשם בסוף אוקטובר פיגור של 13 עד 76 אחוז בכמויות הגשם בהשוואה לממוצע הרב־שנתי. בעזה ובאילת מגיע הגשם שירד עד כה ל־300 אחוז מהממוצע לעונה. בירושלים ובבית־דגן מגיעה הכמות בפועל ל־102 אחוז.

בפרק הגשמים האחרון, שנמשך מיום ו' עד יום א', קיבלה עזה 45 מ"מ גשם, הר־כנען 16, עמק־יזרעאל 11, בית־דגן 8.4, חיפה 7.6 וירושלים 6.8 מ"מ. לעומת הכמות הרבה בעזה קיבלה באר־שבע רק 2.3 מ"מ גשם. בדגניה ירדו 1.8 מ"מ ואילו ביריחו ובאילת לא ירד גשם כלל בפרק־גשמים זה.

עד סוף אוקטובר ירדו בתל־אביב 49 אחוז מהממוצע לעונה, בחיפה 68, בעזה 298, בבית־דגן 67, בעמק יזרעאל 87, בירושלים ובהר־כנען 102, בבאר־שבע 65, בדגניה 33, ביריחו 66, ובאילת 300 אחוז - 0.6 מ"מ בהשוואה לממוצע של 0.2 מ"מ.

פוצץ מטען בבית ספר כדי לעזור לחברו להיפטר מחומר נפץ גנוב

מאת יוסי ליבוביץ, כתב "דבר" בגליל המערבי

משטרת זבולון הצליחה לפענח את הפיצוץ רב העוצמה, שאירע לפני כשבועיים בבית הספר התיכון "דוגוזין" שבקריית אתא.

מסתבר, כי תלמיד בן 16 מבית הספר רצה לעזור לחברו, חייל כבן 19 מקריית אתא, להיפטר מחומר נפץ שגנב מבסיסו שבצבא ולכן החליטו השניים לפוצץ את המטען בתוך כתלי בית הספר.

כזכור, ב־16 באוקטובר השנה הצריד פיצוץ רב עוצמה את שלוותם של כ־900 תלמידים בבית הספר. מטען החבלה הונח ליד דלת מקלט, סמוך שוכנת מעבדת האלקטרוניקה של בית הספר. לאחר שכל התלמידים פונו, קבעו חבלני המשטרה, כי מדובר בחומר נפץ צבאי רב עוצמה.

בתחילה סברו החוקרים שמדובר במעשה נקמה. ואולם במהלך החקירה הודה תלמיד בן 16 מבית הספר, כי פוצץ את מטען החבלה כדי לעזור לחברו.

חפצי אמנות בדווים נדירים בתערוכה בנגב

מאת אמיר רוזנבליט, כתב "דבר" בנגב

אוסף נדיר של חפצי אמנות בדווים מחצי האי ערב יוצג, לראשונה בארץ, במוזיאון לתרבות הבדווים במרכז ע"ש ג'ו אלון ליד קיבוץ להב.

האוסף, הכולל חפצים המאפיינים את תרבותם החומרית של הבדווים בחצי האי ערב, הושג באמצעות העיתונאי האמריקאי ואיש הטלוויזיה הוותיק, ריצ'ארד האגם, ששהה שנים רבות במזרח התיכון.

לתערוכה, הנושאת את השם "חצי האי ערב־מוצא שבטי הבדווים בנגב ובסיני", שני חלקים: בראשון מוצגים מוצרי טקסטיל מרהיבים צבעים בצבע כתום להם, חפצי עור נדירים המותאמים לנדידה, כלי קפה מקוריים, פריטי לבוש ותכשיטים מיוחדים במינם. החלק השני של התערוכה עוסק בהשוואה ובקווים משותפים עם חיי הבדווים בישראל.

אוצרי התערוכה, אורנה גורן וד"ר יצחק ביילי מקווים, כי התערוכה תעניין גם את המגזר הבדווי בארץ, ולדבריהם נעשו סידורים מיוחדים עם משרד החינוך כדי להקל על הבאתם של תלמידי בתי הספר הבדוויים לבקר בתערוכה.

פינוי המוני

(יורם לוי) בבית החולים "שערי צדק" בירושלים נערך אתמול תרגיל נרחב לאימון העורף מפני פגיעות לוחמה כימית. בתרגיל השתתפו כ־800 איש. בית החולים תרגל קליטה המונית של נפגעים בהתקפה כימית. קליטת הפצועים נמשכה שעה וחצי, ופרט לתקלה זמנית במחשב בית החולים הסתיים התרגיל בהצלחה. (צילום: יצחק הררי)

רופאי המדינה מאיימים בשביתת אזהרה ביום א'

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

הרופאים בבתי החולים הממשלתיים והעירוניים בכל הארץ עומדים לקיים ביום א' הקרוב שביתת אזהרה, אם משרדי האוצר והבריאות לא יפתחו עמם לאלתר במו"מ.

יו"ר ארגון רופאי המדינה ד"ר אריה אורנשטיין הודיע אתמול למשרדי האוצר והבריאות על כוונת הרופאים לקיים שביתת אזהרה ל־24 שעות, שבמהלכה יעבדו הרופאים במתכונת שבת בלבד.

רופאי המדינה תובעים להיכנס עמם למו"מ על חיסול הפער בין הכנסותיהם של רופאי בתי החולים של קופת־חולים וכן על התנאים להפעלת משמרת שנייה בבתי החולים.

עידן חדש בת"א: הרבנות מקימה "קומנדו כשרות"

מאת נתן רועי, כתב "דבר" בתל־אביב

בתל אביב מתכוננים כנראה להקמת ממשלה עם החרדים: הרבנות הראשית בעיר החליטה להקים "קומנדו כשרות".

פנחס שיינמן, ראש המועצה הדתית בתל־אביב, אמר ל"דבר", כי בימים אלה עוסקת המועצה למנות אדם, שיעסוק בהפעלת חוק הונאה בכשרות. עד כה, אמר שיינמן, נמכר בחוצות תל־אביב בשר טריפה בתעודות כשרות מזויפות. לדבריו, בתל־אביב יש רק 100 איטליזים בעלי תעודות כשרות, ומרבית האיטליזים האחרים מוכרים בשר טרף לציבור הרחב.

קיצוצים חריפים ב"אורדן": 30 יפוטרו ויסגרו סניפים

מאת אבי שוברט

הנהלת חברת "אורדן" גיבשה תוכנית הבראה חריפה בעקבות ההפסדים הכבדים, שצברה החברה במהלך שלוש השנים האחרונות. במרכזה של תוכנית ההבראה צמצום בכוח אדם, סגירת סניפים, ארגון מחדש ומימוש נכסים. הנהלת החברה עומדת להשקיע בחברה כ־7.2 מיליון שיח המוצעים להון עצמי לחברה.

הנהלת "אורדן" עומדת בימים אלה להתחיל בביצועה של תוכנית הבראה לחברה, שבמסגרתה תצומצם מצבת כוח האדם בכ־30 עובדים – ובכללם העובדים ב"אורדן" ארה"ב ומנהלת סניף החברה באירופה. החברה עומדת להגדיל את היקף הייצור בקביל לצמצום כוח האדם על־ידי התייעלות בקווי הייצור וצמצום וארגון מחדש של מפעלי החברה במסגרת שלוש חטיבות: חטיבת הפלדה, חטיבת הבהל והחטיבה האוטומוטיבית.

הארגון מחדש יביא לצמצום נוסף של 15 עובדים. בכוונת הנהלת החברה להפנות את עיקר משאבי השיווק לקבלת הזמנות ושילוב חברת לבנון לקבלת הזמנות בתחום המוצרים האחרים לבתי היציקה לפלדה של החברה, ולהגברת פוטנציאל הייצור.

הנהלת החברה עומדת לממש נכסים, שאינם מנוצלים על־ידי חברות הקבוצה.

הפסטיבל לתיאטרון ישראלי אחר, עכו

חוה"מ סוכות תש"נ

מזמין יוצרים להגיש הצעות לפסטיבל

מסגרת הפסטיבל היא תחרותית ומיועדת ללהקות מקצועיות בלתי ממוסדות ולעבודות שאופיין נסיוני באמצעי הביטוי התיאטרוניים שלהן, בתוכן, צורה ועיצוב. באות בחשבון רק להקות שאינן נתמכות ו/או מסובסדות באורח קבוע והמשכי, להקות המתארגנות במיוחד או שלא במיוחד להכנת עבודה דרמתית שתועלה לראשונה במסגרת הפסטיבל.

הלהקות שתיבחרנה תזכינה במענק כספי לביצוע ההכנות. העבודות המצטיינות יזכו את יוצריהן בפרסים.

הצעות בשני העתקים יש להגיש לא יאוחר מ־1.1.89 למשרד הפסטיבל ברחוב בר גיורא 20, ת"א בימי א–ה בשעות 09.00 עד 14.00.

להנהלת הפסטיבל שמורה הזכות שלא לקיים את הפסטיבל מכל סיבה שהיא.

במלאת 6 שנים לפטירתה של רעייתי היקרה

יהודית אדיסמן ז"ל

נפקוד את קברה תתיחוד. עם זכרה.
האזכרה תתקיים בחוג המשפחה
ביום שישי 4.11.88 בבית הקברות כפר סמיר
חלקת חברי ההגנה בשעה 10.30 בבוקר.

בעלה **חיים אדיסמן**

מפלגת העבודה הישראלית

"המערך"

סניפי קרית־חיים

אנו מביעים תודה, הערכה והוקרה לאלפי המצביעים ולמאות המתנדבים והפעילים בקרית חיים, אשר נתנו אמונם במפלגת העבודה. בזכותם שמרה תנועת העבודה בקריה על מעמדה וכוחה.

שאו ברכה נאמנה.

המערך
מטה הבחירות

אנו מודיעים בצער רב
על פטירתו ללא עת של
רופא הילדים במרפאת קריית טרחבנ

ד"ר חיים ויצמן ז"ל

ומביעים תנחומינו למשפחה

הנהלת קופ"ח מחוז דן
ועד הרופאים מחוז דן
וציבור העובדים

קופת חולים

במלאת שלושים למותו של חברנו

יוסי אכמון ז"ל

נעלה לקברו לגילוי מצבה היום, יום חמישי
כ"ג חשון תשמ"ט 3.11.88 בשעה 15.00.
היציאה מחדר האוכל.

המשפחה
ובית נוה אור

קבלת מודעות 24 שעות ברחוב

מודעות
משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל־
הלוח הכללי
דבר
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דחוף דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל. 246363
239952

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי תל־אביב־יפו

המחלקה לתרבות ולחינוך

מערכת קורסים להשכלה ודעת

★ קרימינולוגיה
מרצה: אסתר בר־דוד
★ תולדות האמנות
מרצה: לילך שטרן
★ הסברה והאזנה מוסיקלית
מרצים: אבנר סודרי – שלמה בן זקן

★ קורסים: אנגלית, ערבית, צרפתית
★ פסיכולוגיה חינוכית וקשר משפחתי
מרצה: ד"ר מאירה כרמי לניאדו
★ פסיכולוגיה של תוקפנות וקונפליקט
מרצה: זהית גלעד

פרטים והרשמה: בבית ברנר, רח' ברנר מס' 6 (בצריף) חדר 4
בכל יום (פרט ליום שישי) בשעות 12.30–09.00 לפנה"צ
בשעות 18.00–16.30 אחה"צ.

טל' 282211 שלוחה 310–311

הכנסת אבלה
על מותו לאחר יסורים
של יושב־ראש הכנסת העשירית

מנחם סבידור

חבר הכנסת התשיעית והעשירית

הלווייתו תיערך היום (3.11.88).
ארונו יוטמן בהר הרצל בירושלים.
שעת הלוויה תפורסם בכלי התקשורת.

פרטים נוספים במספר הטלפון: 554331/2/4/5.

לחברנו קובי סנדלר
איתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

זיו בריאור

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי 3.11.88 בשעה 3.00 אחה"צ
בבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים

המשפחה

דבר

קרא מחר

דבר השבוע

הקלפי והקואליציה

ניתוח, תגובות, תחזיות

עמוס עוז • חיים גורי • חנה זמר • יורם פרי • אמנון דנקנר • אמיר אורן • שלמה גינוסר • חגי אשד • פרופ' סמי סמוכה • פרופ' יצחק גלנור • פרופ' מנחם פרידמן • עליזה ולך • שמעון וייס • יאיר גרבוז • יקיר צור • אפרים סנה • מושיק • אהרן שמי • יעל פישביין • דניאל בן־סימון • יוסף מיכלסקי • אבנר תבורי

"משא לכבוד ולאמונה"

שר הבטחון
אבל על מות

מנחם סבידור ז"ל

איש מבן ידיד הכנסת

ומשתתף בצער המשפחה

יצחק רבין
שר הבטחון

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של יקירנו

אלימלך (מקס) זילברמן

שנפטר ביום שני כ' בחשון תשמ"ט 31.10.88
שציווה גופתו למדע

אשתו: **פנינה זילברמן**
בנו: **זיו חיים ובו"ב**
בתו: **לס בלהה ובו"ב**

דבר היום

עידן אי־הוודאות

הפוליטיקה הישראלית הוטלה שלשום (ונכנסה אתמול, בהתבהר הערפל הראשוני) לעידן של אי־ודאות, מבוכה ותהיה. שתי המפלגות הגדולות הפסידו, כי גם מי שירכיב בסופו של דבר את הממשלה, ייאלץ להודות בינו לבינו כי אין זה יותר מנצחון פירוס. הפסידו גם המצביעים שנתנו אמונם, לתומם, בכיוונים ברורים (חילוניים) לניווטה של מדינת ישראל. הרוויח – והמונח „רווח" מתאים מאין כמוהו לשוק הפוליטי שהתנהל ביממה האחרונה בעוז ועוד יילך ויתלהט – רק הרשימות הדתיות.

הירידה מעץ זה – סימנה של רשימת „דגל התורה" ומשל להסתבכות הכללית – תהיה קשה במיוחד למפלגת העבודה. יתכן שלתקופה הקרובה נגוזה, או לפחות נגנזה, התקווה לחידוש מהיר של יוזמה מדינית לשלום. השאלה המעשית שעומדת בפני שמעון פרס חבריו, מקצתם חברים במרכאות, תהיה כיצד לתמרן את המפלגה כדי שלא תרכוש לעצמה חיי־שעה במחיר שפרעונו העתידי יהיה גבוה מדי, גבוה מנשוא.

עמדת־הפתיחה של הליכוד טובה יותר ולא יהיו לו קשיים בעמידה בתנאי הדתיים: הוא חרד פחות לאיכות־החיים בישראל ולקרע עם קהילות יהודיות שאינן מתכוונות להשלים עם שינוי חוק „מי יהודי". לכן סביר שהברירה שעומדת בפני העבודה תצטמצם לשתיים – פנימה (לצד הליכוד והדתיים) או החוצה. שתי האפשרויות הנוספות הקיימות להלכה ומבחינה חשבונאית, ממשלת עבודה־ליכוד ללא הדתיים וממשלת עבודה־דתיים ללא הליכוד, איבדו את עיקר סבירותן.

אם מוסכם שבמשא־ומתן עם ישראלים, ממש כמו עם זרים, אין „בכל תנאי" ו„בכל מחיר", כי אז דומה שמוטב למפלגת העבודה לשדד את מערכותיה מחוץ לממשלה – במיוחד אם אין הראות שבידיה להשפיע על התוצאה הסופית ואפשר שרק תתבזה בהתמקחות. ספסלי האופוזיציה עשויים להעניק לעבודה ולגוש־השלום כולו פסק־זמן לשיקום פנימי ולהיערכות לרגע (הקרוב, מותר לשער) שבו יתעשתו המצביעים ויפקידו בידיהם מחדש את ההנהגה הלאומית.

שלטון החוק / טובה צימוקי

מסמר אחרון

המגמות ברורות. בעיני הימין שלטון החוק הוא מושג עדטילאי פרי המצאת השמאל. מינויי נושאי המשרות הבכירות בפרקליטות יהיו בהתאם

זה חודשיים מצויה פרקליטות המדינה ללא הנהגה. התעקשותו של שר המשפטים אברהם שריר להמתין לתוצאות הבחירות קודם שימנה את פרקליט המדינה במקום יונה בלטמן הפורש גרמה ליציאתה של דורית ביניש, המשנה לפרקליט המדינה, לחופשת פרישה. רק לחצים שהפעילו היועץ המשפטי לממשלה וגורמים בימין השיבו את ביניש לתפקידה, בעיקר כדי לייצג את המדינה בבג"צ כהנא.

עם כינונה האפשרי של ממשלת ימין חרדית, הופכת שאלת מינויה של ביניש לשאלה משנית. התהליכים גדולים יותר מביניש, ומינויה בימים אלה משול ל„ציבור הקטן מהאולם". רק עיכוב „טאקטי" בדמות מינוי של דן מרידור או של אהוד אולמרט לתפקיד שר המשפטים עדיין יכול לעכב את הסוף האחיד שבו נתון משרד המשפטים זה שנתיים, ולהביא למינוי „ראציונלי" של פרקליט המדינה. אבל בסך הכל המגמות ברורות. בעיני הימין שלטון החוק הוא מושג ערטילאי פרי המצאת השמאל. אי לכך מינוי השר או מינויי נושאי המשרות הבכירות המתפנות יהיו בהתאם.

הכרזתו של שר המשפטים אברהם שריר בדבר הטלת עונש מוות על מחבלים – הכרזה שלוותה בהכרזת בחירות דומה מצד שר הבטחון יצחק רבין – היא סנונית ראשונה המבשרת את האביב. משרד המשפטים תחת שלטון הימין יהפוך לכלי חקיקה של הכנסת. הכנסת תעביר חוקים פרי־רוחם של חברי הכנסת הדתיים והלאומנים, ומשרד המשפטים ייאלץ להלביש להם כסות משפטית טובה כדי שיוכלו לעמוד בבג"צים שיוגשו על ידי הגורמים השפויים. במצב זה יעזבו מקצת הפקידים הבכירים של משרד המשפטים את המשרה, כי לבם יהיה גם בעבודתם, מקצת הפקידים הבכירים יישארו כדי לנסות לעצור את הסוף, ומקצתם יתקרנפו.

שריר האיץ תהליכים שהחל בהם קודמו מודעי, והפך את משרד המשפטים לעוד משרד הנתון במערבולת הפוליטיזציה. הישארות שריר בתפקיד או, אבוי, מינוי דמות ימנית קנאית במקומו, יתקעו מסמר אחרון בקבורתו של משרד מפואר וחשוב זה.

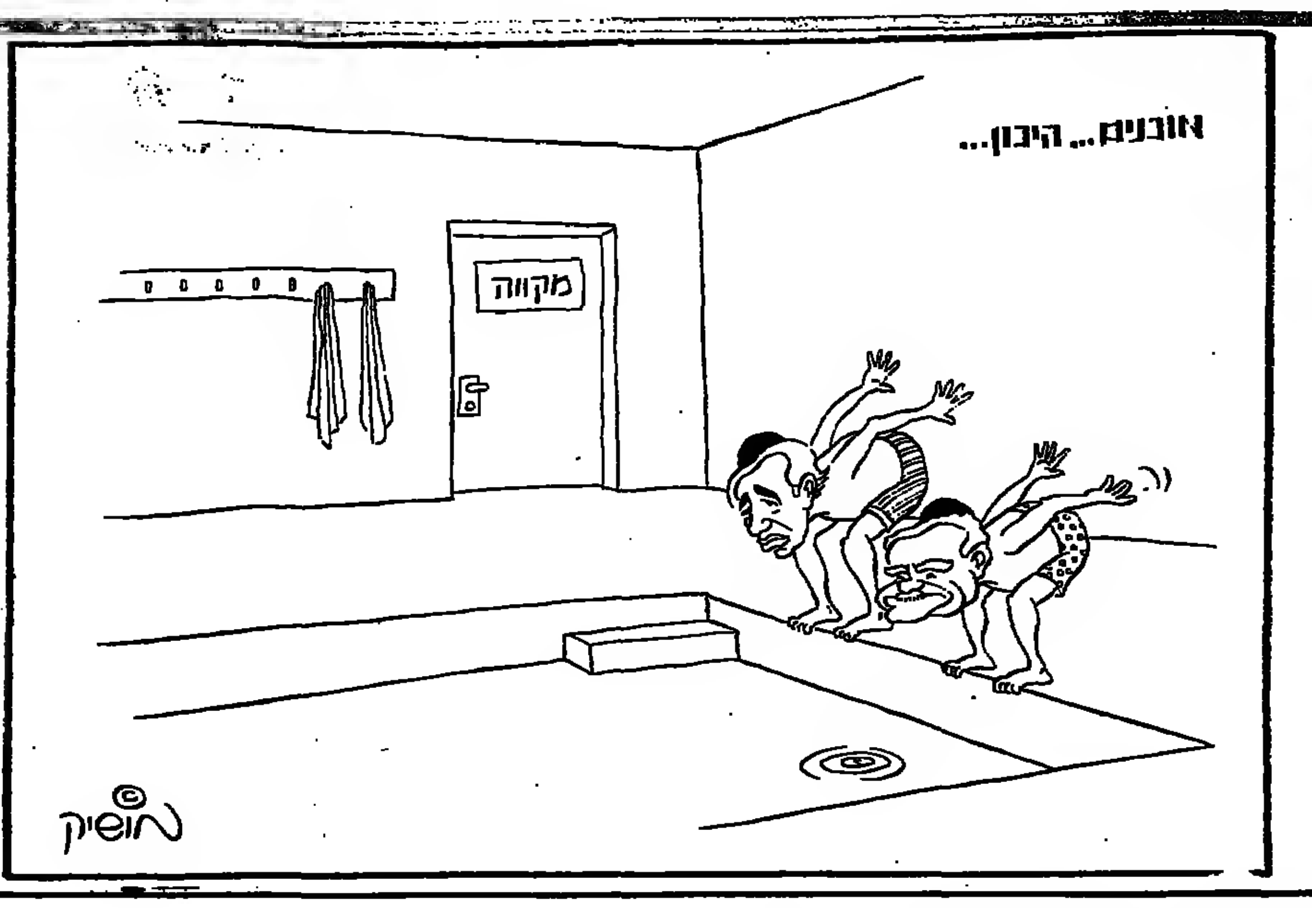

אס.או.אס / יצחק בן־נר

האדונים החדשים

מדוע אינכם יושבים היום, מיד, כל אלה שמייצגים שפיות שעוד לא נבוסה, ומטכסים עצה, במחשבה חדשה ונועזת, איך להציל את המדינה הזאת?

„גרדום ודרישות סבירות", איים הרב פרץ המנצה בקולו הזה והדק, עם גומות החן בלחיים השעירות. „שהרי אמרו רבותינו שאין מטילין על הציבור גזירות שהוא אינו יכול לעמוד בהן".

הציבור הזה, לפחות אלה מתוכו שקמו המונים לתוככי ישראל חדשה, שחורה יותר, חרדית־דע יותר, מזמינה יותר צרות ומכאובים, הציבור הזה מזמן אינו עומד. הוא מוטל על הרצפה, עם הפנים למטה.

אבל עוד מעט־קט ייאלץ הציבור הזה לקום איכשהו, ללקט את שבריו, להרכין ראש – וגם לאכול את הצפרדע, גם ללקות באחדות, עד שיידע מי הם אדוניו החדשים: כשישית מחברי הכנסת החדשה, בשליש מתיקי הממשלה המיועדת, הקובעים, המוציאים והמביאים. המערך יתכנס לו, חבוס ומצולק ומושפל, בספסלי האופוזיציה, מנסה לערוך בתוכו חשבון־נפש ולהביא את החייבים לפרעון. הליכוד, מדולדל לא פחות, אך משולהב מן ההזדמנות להרכיב את הממשלה הבאה, יתקשה לעמוד בפרץ – פלוגות רבנינו הצמאים – ובדרישות המפליגות. הממשלה האפשרית, בוודאי אחרי מריבות עזות, איומים, גסיוגות־סחיטה־בגדול ובגיעת הרוב החילוני הרחוק, תהיה עוד גרועה פי כמה ממה שהוצגה כאן ביום הבחירות, כסיוט אפשרי. הסיוט ההוא הפך, אבוי, כמעט לחלום רחוק.

הארוגים החדשים, שהגדילו את כוחותיהם מקולותיהם של המונים נבערים – אלה שנותרו ללא משיח „כך", אלה שנבהלו מהאזהרה הבוטה שמי שלא יצביע בעד המפלגה החרדית צפוי לעמוד למשפט קנו ואלה שהצירוף המרנין של הלובביצ'ר היושב בגולה ומכתיב לנו את תנאי חיינו כאן, עם הבאבא ברוך, הסמסל בעבדו ובהודו שלו את בוחן של האמונה התפלה והמאגיה השחורה – האדונים החדשים יעצבו לנו ישראל חדשה. ואנחנו נעבוד בשבילם – להורים יותר כסף לישיבות ולמוסדות, לשרת יותר ימי־מילואים במקומם של הרבים שיצטרפו עכשיו, מן הסתם, אל מעוזי התפילות והטפילות, בחסד הדת.

הדתיים, שרק רצו להגיע אל המנוחה והשלווה בחברת־השפע הצולעת שלנו – אבל בלי לשים־לב לזוטות פוליטיות וחברתיות – עוד יביאו בנצחונם הסוחף להקשחת הפאנאטיות המשיחיות גם במישור הפוליטי־לאומני. לא קשה לצפות את תקוות השלום וההידברות עולות בעשן, את האינתיפאדה מסלימה, את מרכאיה מקשים מאד את ידיהם, את העולם, כולל העולם היהודי, מתרחק לעמדות־צפי לא־אוהדות, את העולם הערבי חוזר לתפיסת הפתרון המלחמתי.

חזון־בלהות, בצלה של יהדות חרדית־קיצונית־פאנאטית, הרוחצת בנצחון כפיה. וברקע – ההסתדרות המתפוררת סמעטה בוחה, ההתיישבות העובדת שסמה לחמה נשבר, קופת־החולים המתמוטטת, ערי הפיתוח, התעשיה, אמונה חילונית חברתית גוססת.

מדוע אתם לא יושבים היום, מיד, כל אלה שוכו לאמתנו, כל אלה שמייצגים שפיות שעדיין לא נבוסה, ומטכסים עצה, במחשבה חדשה ונועזת, איך להציל את המדינה הזאת? הרי מעשי ידינו עולים כבר באש, כשהם, האדונים החדשים והמשתמשים בהם, אומרים שירת־נצחון? האם אינכם שומעים את שוועת ה־S.O.S באוויר?

מיניראיון / טדי קולק

סכנה לתבונה

מיניראיון עם טדי קולק על תוצאות הבחירות לכנסת. „דווקא מפלגת העבודה באופוזיציה יכולה להבריא את החברה הישראלית"

– הליכוד עומד להרכיב ממשלה והמערך יישב בכל הנראה באופוזיציה. איך אתה מרגיש עם זה?

„אני רואה את תוצאות הבחירות כדבר חמור. אני חושב שאנחנו לא הבנו את כל חומרת העניין. זה שמפלגת העבודה באופוזיציה, זה היה כבר ועל זה יש להצטער. אבל אני מודאג כיהודי וכציוני וכאזרח המדינה לא רק מהתוצאות, אלא מכך שלא ידענו לאתר את הגורמים שהביאו לזה. קיימת עתה סכנה שבמפלגת העבודה יתחילו להאשים אחד את השני. לזה אין כל מקום. אילו היה מישהו אחר מוביל את הבחירות, זה היה מביא בדיוק לאותן תוצאות".

– מדוע אתה חושב כך?

„כי אנחנו לא תפשנו את השורשים של הבעיה. אנחנו כציונים בנינו את הארץ הזאת ואת הבית הזה וקבענו את אופיו. תנועת העבודה היא שניצחה על כך ועתה, עם כל ההישגים שלה בכל הדורות, היא לא ידעה להתמודד עם הבעיות האלה. מתברר עכשיו שדווקא הגורמים הלא־ציוניים הם שיקבעו את אופיו ואת עתידו של הבית הזה. אנחנו לא נפתור את זה על ידי האשמות הדדיות. זהו תהליך של עם שחי בבידוד ולא רואה פתרונות וחוזר לתנועות של אמונה ורגש במקום לחשוב ולנתח. לעתים זוהי אמונה פרימיטיבית. דווקא מפלגת העבודה באופוזיציה עשויה להבריא את החברה הישראלית מהבעיות האלה.

„ההקצנה מביאה לשנאה של הדת בצד השני, וההקצנה הזאת בצד השני גם היא מסוכנת מאוד ויש אנשים שרצים על זה, אולי מזה נולד השם רצ. גם שנאת הדת היא אמוציונאלית ופרימיטיבית. אנחנו צריכים עכשיו כתנועת עבודה לא להיכנס לדיכאון ולא להתחיל לתקוף אחד את השני, אלא לחשוב היטב עם ראש פתוח. יש דברים שאפשר ללכת לקראת הדתיים. אפשר לוותר פה ושם, כמו בנושא המשחקים באיצטדיון הכדורגל, אבל ב'מיהו יהודי' בשום פנים לא. אסור לוותר".

– אתה חושב שמדינת ישראל של אחרי הבחירות האחרונות יכולה להיקרא מדינה נאורה?

„קיימת סכנה לתבונה. מתברר שלבנות מדינה וחברה זה דבר מאוד מסובך. אנחנו עוד לא מצאנו את הרצפט. אני מקווה שהכוחות המתקדמים ינצחו במאבק הזה. אנחנו עומדים לפני תקופה קשה מאוד".

– האם „סינדרום ירושלים" עומד להתפשט לכל הארץ?

„אנחנו בירושלים עמדנו נגד זה ולא מתוך מלחמה נגד הדתיים. יש כל מיני חברים שחושבים שאני מוותר להם כשאני אומר: בואו נבנה בתי כנסת או בתי ספר דתיים. אבל באותו הזמן פתחנו מוזיאון ופתחנו את גן הפעמון. אנחנו מצאנו דרך של שיתוף פעולה עם הדתיים. מצאנו דרך דומה עם המוסלמים ועם הנוצרים".

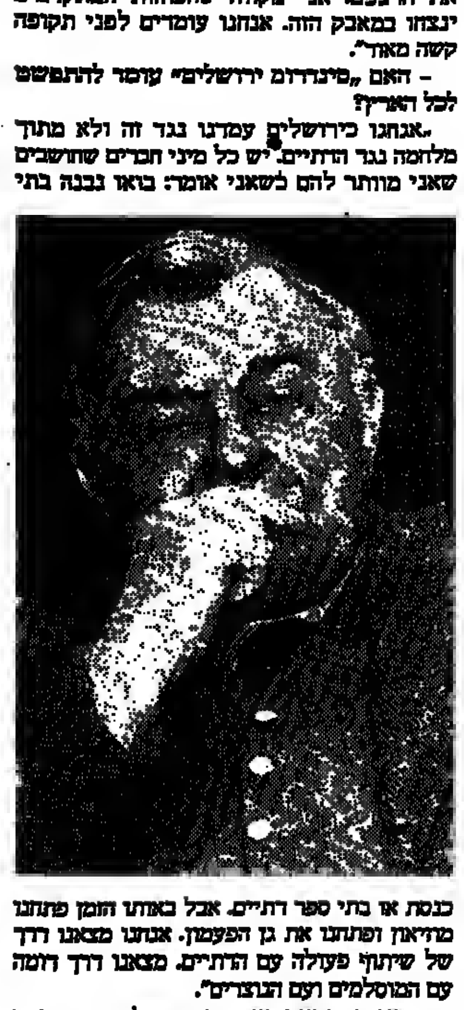

– אינך חושב שהנהגת מפלגת העבודה צריכה להסיק מסקנות?

„זה לא העיקר. אולי צריכים להסיק, אבל זה לא העיקר. אני חושב שהבעיה היא לא אישית אלא יותר יסודית. אני לא הופתעתי מהבעיות שהעלו את החרדים לשלטון, אלא הופתעתי מעוצמת השינוי האלקטוראלי".

מאת דניאל בן־סימון

הקול שהכריע

אופוזיציה / שדי פרדס

לא אסון אבל קצת גרוע מזה

אסור ל„עבודה" לשבת בממשלה עם „חרות". הפעם יהיו אנשי „חרות" הבוסים ו„העבודה" לא תוכל למנוע את מעשי הטירוף שנמנעו במחזור הקודם

לא בטוח שהמדינה תוכל לעמוד בכך, אבל הצעד הנכון מצד מפלגת העבודה הוא לשבת באופוזיציה.

כבר היו דברים מעולם והמוחיד זכור היטב: מלחמה, התמוטטות כלכלית והסתאבות בכל תחומי החברה. ב־1984, כשנכנסה „העבודה" לשותפות בקואליציה, היא הצטרפה לעסק פושט רגל ולמרבה ההפתעה חילצה אותו ממלתעות כונס הנכסים. בכל זאת סירבה „חרות" להלוקה ברי־בירונים וטענה שהיא שורקה את גלגל ההצלה. השותף רק הפריע, נימה לסכור את המולדת, ורק עינה הפקוחה של „חרות" מנעה את העיסקה. חלק רחב מהציבור קנה את הסיפורים.

יצחק שמיר לא הציע וכמה מראשי העבודה כבר אמרו שלא, אבל אין זה מן הנמנע שכשיירגעו הרוחות, יתיישבו נוספרין „גייס" ורוצה האמת לקומם את הפירמה הקודמת. כל זאת למרות שהמשותף היחיד לשניים הוא הרי"ש שבשם משפחתם.

השיתוף המחודש לא יהיה אסון, אלא משהו קצת גרוע מזה. גם אם יהיו הצלחות – דבר המוטל בספק גדול – יהיו אלה הצלחות בתחום הניהול, הלביא, תעלת־הימים וההכנות למלחמה. באופרה הזו כבר היינו, אפילו עם ליהוק וליברטו קצת יותר טובים. הפעם יהיו אנשי „חרות" הבוסים, ו„העבודה" לא תוכל למנוע שגעונות ומעשי טירוף שנמנעו במחזור הקודם. אם יקרה הנס והאינפלאציה תרעף והיצוא יגדל, שוב יאמרו כי פרס ואנשיו רק הפריעו. ואם הם ימנעו מלחמה, יאמרו שוב „בוגרים", כפי שאמרו עליהם אף כששיתפו פעולה בהשקטת הארץ 40 שנה.

הברירה היא הליכה לאופוזיציה. התגבלות על „העבודה" במניעת מעשי איבוד לדעת יהיו אולי רבות יותר, אך אחרי המלחמה הבאה, 1000 אחוזי האינפלאציה הבאים, הניהול המחודש והבידוד המדיני הגובר, יתקשו יצחק שמיר ואנשיו להטיל את האשמה על העבודה. מובן שהם יטענו, כי דמשק לא נכבשה והסקנדינאוויות ניתקו את היחסים וההתאחרות לבדורנל כיסלה את המשחקים בשבת ומצרים גנזה את הסכם השלום וארה"ב הקסינה את המענקים רק בגלל קריאתו של שמעון פרס, או יו"ר אחר ב„עבודה", לעשות כך. אבל בקונסטלאציה שתתהווה יתקבלו עלילות „חרות" פחות מאשר בנובמבר 1988.

זהו פחות או יותר הקודקוד הצפוי לממשלה שבראשה שמיר ובה יהיה אריאל שרון (או פרופ' משה לביא ארנס) שר בטחון, רוני מילוא שר הקליטה ומנהל „היקב", אבנר שאקי שר החינוך, אברהם שריר יו"ר הכנסת ויצחק מודעי שר האוצר. ההחלטה במחלוקת אם פנחס גולדשטיין או פסח גרופר יהיו שר הספורט או נשיא המדינה הבא או להיפך, תהיה עניין משני בלבד. אבל חשוב כי למפלגת העבודה לא תהיה יד במעל הזה.

ניתוחי בחירות / שבח וייס

הצד המיסטי של ההצבעה

בבחירות הללו נופצו כמה מיתוסים ובהם מיתוס הבחירות האזוריות ומיתוס הנעורים. למפלגה ולהזדהות הפוליטית יש חוקיות של בית. אל הבית קשורים באמנויות מוצקות. קשה לנטוש אותו. זה הצד המיסטי של ההצבעה

בבחירות לכנסת ה־12 נכזבה תקוותה של מפלגת העבודה, כי הדמוקראטיזציה בשורותיה והנשיאה בעול האחריות השלטונית, לרבות שתי שנות כהונתו של שמעון פרס כראש ממשלה, יניבו פירות בבחירות.

ב־1984 לא השיג שום גוש רוב חוסם. הגושים התפלגו במפתיע לשתי קבוצות של 60 חברי כנסת ומכאן ואילך יצא לדרכו מימוש רעיון ממשלת־האחדות. בבחירות לכנסת ה־11, ולפני כן בבחירות לכנסת ה־10 (1981) ולכנסת ה־9 (1977), הסתמנה בקרב המצביעים הצעירים ובקרב יוצאי עדות־המזרח נטיה ברורה של תמיכה בימין ובמיוחד בליכוד. ב־1984 היה הקלסתרון הדמוגראפי של החברה הישראלית כזה:

38.9 אחוז היו ילידי ישראל, בתוכם 6.2 אחוזים מאבות ילידי הארץ, 17.8 אחוז מאבות ילידי אסיה־אפריקה ו־14.9 אחוז מאבות ילידי אירופה־אמריקה. 61.1 אחוז היו ילידי חוץ־לארץ, מתוכם 27.5 אחוז ילידי אסיה־אפריקה ו־33.6 אחוז ילידי אירופה־אמריקה.

בבחירות השבוע היתה ההתפלגות שונה במקצת: 47.1 אחוז היו ילידי ישראל, מהם 7.8 אחוזים מאבות ילידי ישראל; 23.3 אחוז מאבות יוצאי אסיה־אפריקה ו־16 אחוז מאבות יוצאי אירופה־אמריקה. 52.9 אחוז היו ילידי חוץ־לארץ, מהם 24.7 אחוז ילידי אסיה־אפריקה ו־28.2 אחוז ילידי אירופה־אמריקה.

כלומר, התפלגות האוכלוסיה היהודית לפי ארצות המוצא וארץ המוצא של האב היתה בבחירות 1988 כזו: מוצא אסיה־אפריקה – 48.0 אחוז; מוצא אירופה־אמריקה – 44.2 אחוז; מוצא ישראל – 7.8 אחוזים.

משהתברר כי מגמות ההצבעה ודפוסי ההתנהגות בקלפי, על־פי מוצא עדתי, לא השתנו בעשור האחרון, היה ברור שצפוי לשמאל מצב אלקטוראלי לא נוח. זאת, בין היתר, מפני שבקרב יותר מ־100,000 האנשים שמתו בין 1984 ל־1988, כלשה קבוצת הוותיקים, שתמכה מסורתית בתנועת העבודה.

לא קשה להתחקות אחרי שורשי התמיכה בליכוד בקרב יוצאי עדות־המזרח, ובעיקר בקרב העדה היהודית הגדולה ביותר בישראל – עדת יוצאי מארוקו. באי העליות הגדולות מארצות האיסלאם, שנישאו לכאן על כנפי דמים משיחיים חזקים והגיעו ספוגי רגשות של אהבת ישראל, נקלעו עם באם למעין הלם. את פניהם קידם גרעין אוונגרדי די קשוח, פטרוני ולא פעם מתנשא. סיפור קליטתם הסאלח־שבתאי היה לשברו של חלום הפורקן התנקז, בעדוצי הדמוקראטיה, להצבעה נגד קולטיהם הוותיקים. מנחם בגין נמצא בעמדה רוביו־הודית נוחה לקליטת זרמי המחאה ותרגומם לאנרגיה פוליטית.

מאז זרמו מים רבים בירדן ותנועת העבודה שינתה את יחסה ליוצאי עליות אלה מן הקצה אל הקצה. מאידך גיסא עבר הליכוד מעין מהפך פנימי בכיוון של התאשכנזות, שהתבטא בעיקר בהקפצת נסיכי „המשפחה הלוחמת" כלפי מעלה.

השינוי במפלגת העבודה בנושא העדתי התבטא, בין היתר, במעבר מפטרונות של ותיקות־אשכנזית (מעין „אספים" ישראלים: ותיקים, אשכנזים, סוציאליסטים ופולנים) לשותפות בין־עדתית. התהליך בלט במיוחד בתחום הייצוג הפוליטי. אישים כמו ישראל קיסר, יצחק נבון, שלמה הלל, משה שחל, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, רפי אדרי ואחרים הגיעו לפסגה הפוליטית ולראשות אירגונים חברתיים וכלכליים. ברשימה לכנסת ה־12, עד המקום ה־45, היו למערך 16 מועמדים ממוצא מזרחי וספרדי ושני בני מיעוטים, לעומת 12 ממוצא מזרחי לליכוד. האם בעקבות שינויים אלה חל מפנה בדפוסי ההצבעה ב־1 בנובמבר?

המערך לא רק שלא צבר כוח נוסף בערי עולים ובערי פיתוח אלא שאיבד מכוחו. אף גם הליכוד לא הגביר חילו. המהפך של 1988 הוא המהפך של ש"ס. לשם התנקזה המחאה העדתית, שזורה במחאה דתית. המאמץ החברתי של מפלגת העבודה לא נשא לפי שעה פרי. אולי בעתיד נראה את הפרי. ייתכן שדווקא באמצעות הבחירות להסתדרות אפשר יהיה להתחיל במהפך חוזר. כבר היו דברים מעולם.

מיתוס הבחירות האזוריות

בישראל הופצו לא מעט מיתוסים על „בחירות אזוריות". נטענו טענות על קיפוח אזורים שלמים, על השתלטות יתר של תל־אביב וגוש דן על רשימות המועמדים, על הזנחת הצפון והדרום. הבחירות האחרונות היו שעת מבחן למיתוס האזורי. מפלגת העבודה שיבצה שבעה מועמדים מאיזור הדרום והנגב (בר־עוז, שוחט, דייז, גור, פרץ, פיינבלום, בר ציון) במקומות ריאליים. מעולם לא היה ייצוג כזה לנגב ולדרום. גם לובה אליאב, אף שהוא תושב תל־אביב, קשור בשנים האחרונות לפואמה הפרגונית במפעל ניצנה ועל־כן, דה־פאקטו, הוא דרומי.

יש לבחון אם התרחבה משום כך התמיכה במערך באותם אזורים, ולהפך – כיצד השפיעה העובדה שברשימת המערך יש רק מועמד אחד מתנועת המושבים (גדליה גל מכפר ויתקין) על ההצבעה במושבים או שמא הבלטתו של נסים זווילי, כראש מטה ההסברה, סיפקה אותם?

ועוד: האם דלות הייצוג של חיפה והצפון השפיעה לרעה על האלקטוראט של המערך שם? מצפון אצבע הגליל ועד לגליל התחתון, עמק הירדן וחיפה, אין אף מועמד יהודי אחד במקום ריאלי ברשימת המערך; בכל איזור הצפון, לרבות חיפה וצפון השרון, יש רק ששה מועמדים יהודים (שחל, וייס, גולדמן, סלהדוד, עמר, מרום) – פחות ממספר המועמדים הגרים בין רמת השרון והרצליה לרמת־גן. על־פי בדיקה ראשונה ושטחית של התוצאות נראה, שהמיתוס העדתי, הדתי, השבטי, חזק יותר מכל מיתוס אזורי.

פולחן הנעורים

מאז שנות השישים, וביתר שאת משנות השבעים, מטפחים בפוליטיקה הישראלית את פולחן הנעורים. נערינו טענו כנגד זקנינו, כי הדור הצעיר מקופח בייצוג הפוליטי. אחר־כך, ובייחוד מאז 1977, נפוצה הדעה כי הליכוד זוכה בתמיכת הדור הצעיר, בין היתר מפני שבולטים בשורותיו חברי כנסת צעירים. בבחירות האחרונות הציגה מפלגת העבודה רשימה צעירה, מדינה ומלבבת.

האם השפיע הדבר על הצבעת הצעירים? את הצבעת הצעירים אפשר לבדוק בקלפיות של שיכון זוגות צעירים ובצבא. כשלעצמי נוטה אני להניח, כי הצעירים נוטים ל„הצבעה נטו", שהיא כשלעצמה ביטוי לתום אידיאולוגי ולתמימות. גיל המועמדים הוא בשבילם שאלה משנית לחלוטין. מועמדים קשישים כמו רפאל איתן, גנדי, שולמית אלוני, ואולי גם יאיר צבן, תופיק טובי ומאיר וילנר, עשויים לזכות בתמיכה של מאות־אלפי מצביעים צעירים.

אין כל הוכחה חותכת להשפעת הרכב הרשימה על האלקטורט. נראה כי ההשפעה היא שולית בלבד.

בישראל התפתחה במשך השנים מעין רוח נשיאותית – הקהל משתתף בבחירת ראש המדינה (ראש הממשלה) באמצעות הבחירות לכנסת. מגמה זו גברה מאז 1977, כשהבוחרים תפסו שההתמודדות הריאלית על השלטון מתחוללת בין שתי המפלגות הגדולות. כיום כ־65 אחוז מן הבוחרים תומכים בשתי המפלגות הגדולות, ו„הרוח הנשיאותית" מאפילה על הרכב הרשימות. הבחירות השבוע היו ביטוי להתמודדות בין שתי אידיאולוגיות, בין מחנות בעלי רוח שבטית שונה ובין ראשי המחנות הללו. פרס ורבין מול שמיר, ארנס, שרון ולוי. אולי נתניהו ובני בגין הוסיפו מעט צבע לצד האחד, והחבורה הצעירה החדשה במערך – לצד האחר, אך דומה שהשפעה של הללו היתה קטנה.

האינטגרציה הרבה יותר עמוקה מכפי שמקובל לחשוב. אינני סבור שציבור יוצאי מארוקו מעביר את תמיכתו ממחנה למחנה, על־פי מודד הייצוג העדתי באותו מחנה. אינני סבור שציבור יוצאי בבל בוחן כליות ולב של כל רשימה על פי מודד בבלי. אינני סבור שציבור הנשים עוקב בדריכות אחרי תהליכי הגיוס הפוליטי של נשים. ייתכן שמספר הגברים המעוניינים במעמדן הרם של שולמית אלוני, אורה נמיר וגאולה כהן גדול ממספר תומכותיהן.

גיוון רשימות המועמדים צריך לשרת מסורות של צדק חברתי, של הרחבת מעגל המשתתפים בתהליכי קביעת המדיניות, של שותפות וסולידריות רחבה ככל האפשר בין חלקי האוכלוסיה השונים. צד הפתיחה שבגיוון הרשימה הוא הצריך עיון מחודש.

ההיבט האידיאולוגי

על־פי כל האינדיקציות, רוב גדול של הישראלים הגיע למסקנה, שאי־אפשר להמשיך לשלוט בשטחים. רוב הישראלים אינם מתפעמים מן ההתנחלות בשטחים ומעטים סבורים שזו מוסיפה משהו לבטחוננו. רוב הישראלים משוכנעים כי נחוץ תהליך שלום, וכי הוא יהיה אפשרי אם תגלה ישראל נכונות לפשרה. רוב הישראלים מעוניינים בצמיחה כלכלית. לצמד פרס־רבין מוניטין ציבורי גדול יותר מלכל הרכב של הנהגת הליכוד. רשימת המערך לכנסת מגוונת יותר, מכל הבט, מזו של הליכוד.

העתונות הישראלית נוטה מן המערך שמאלה. רוב הפובליציסטים בעלי השם ובעלי הטורים הפופולאריים נוטים שמאלה. רובם מבקרים את הימין. רוב האמנים הבדרנים, גיבורי הקהל, נוטים שמאלה ומנסים להעביר מסר זה בהופעותיהם, במישרין ובעקיפין. רוב האליטות החברתיות והכלכליות נוטות שמאלה והן לא מסתירות את נטיותיהן הפוליטיות. הארגון של מערכת הבחירות היה מיומן ואפקטיבי יותר בשמאל. פעילי מפלגת העבודה היו פרוסים בכל ישראל, נציגיה שוחחו טלפונית עם המוני אזרחי ישראל ופגשו קהל במסגרות שונות.

אם על־אף כל אלה לא ניצח גוש השמאל, סימן הוא שלתהליכי ההצבעה יש חוקיות משלהם. סימן הוא ששורשים עמוקים, לא חשופים, מטלטלים את ההצבעה למחוז חפץ אחר. סימן הוא שהמעבר מימין לשמאל כרוך במטאמורפוזה מורכבת, ארוכה, שאיננה מתרחשת על־פי איזה הגיון אובייקטיבי. סימן הוא, שחלק גדול מן הקהל חש איזו זרות כלפי המערך השמאל, זרות שעמדה בבסיס ההצבעות מאז 1977, אם לא לפני כן. סימן הוא שמדובר בשני מגרשי בחירות שונים, שהפארצלציה שלהם קשה, אולי בלתי אפשרית.

למפלגה ולהזדהות הפוליטית יש חוקיות של בית. בית לא נוטשים בקלות. קשורים אליו באמנויות מוצקות. במערכת בחירות מנסים להניע בוחרים להחליף בית. זו מלאכה קשה. לשכבות העממיות אופייניות האמנות, ומידה גדושה של שמרנות. זה הצד המיסטי של ההצבעה וקשה לפצחו.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים •

הזדמנות אחרונה

בעקבות הערעור שהגישה בתחילת השבוע חברת ההפצה של הסרט „הפיתוי האחרון של ישו", יוקרן הסרט שנית בפני מליאת הצנזורה ביום ראשון הקרוב. למחרת ייערך דיון בין הצנזורים לבין נציגי חברת גולדנלובוס. במקרה שהסרט יאושר להקרנה, מתכוונים המפיצים להציגו כבר ממוצאי־שבת הבא.

ו.ג.

מפרגן

פוליטיקאים בלשון המעטה אינם אוהבים לפרגן איש לרעהו. לכן היה מפתיע מאד לשמוע את השר עזר ויצמן אומר: „אם משה שחל יידע לכלכל את צעדיו באופן נבון, להערכתי בעוד 6־10 שנים הוא יהיה ראש הממשלה הבא בישראל". יתרה מזאת, ויצמן אף סיפר כי אם היה פונה לעסקים רציניים היה עושה זאת אך ורק עם שר האנרגיה והתשתית, שלדבריו יש לו „ראש בריא על הכתפיים". ויצמן לא מהסס לכנות את שחל: „עתיד המפלגה".

יוסי ליבוביץ

השר שריד כבר הספיק אתמול לקבל מתנה מחברים בענף התיירות ברמת הגולן, לעידוד שירותו במשא־ומתן הקואליציוני. צילום: זום 77

אוכלים ושותים

להקת „הכל עובר חביבי" חגגה השבוע את צאת תקליטה החדש „בחיה ונראה" אותו עיבד והפיק מיקי גבריאלוב. ועל מה דיברו בעת הסעודה? על פחד טיסה. בתמונה (עומדים מימין לשמאל): עמי מנדלמן, יעקב רוזנברג, מעצב עטיפת התקליט, וקיקי רוטשטיין. יושבים: יובל דור, שלומית אהרון ומיקי גבריאלוב.

שתי נשים

מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי הודיעה אתמול בפגישה עם צמרת נעמת כי נגיד בנק ישראל פרופ' מיכאל ברונו, שמחה דיניץ ועקיבא לוינסקי החליטו בעקבות פנייתה כי יש למנות אשה לדירקטוריון החדש של בנק לאומי: „זוהי פריצת דרך ואני מקווה שהנשים תתפוסנה את מקומן הן במועצות המנהלים של בל"ל והן בארגונים כלכליים אחרים". בפגישה עם צמרת נעמת אמרה לובלסקי כי פנתה גם לשר האוצר על־מנת שיאמץ המלצתם של השלושה. בשיחות שקיימה נאמר לה כי קיימות שתי מועמדות רציניות לתפקיד.

לא דובים ולא יער

„לא היה ולא נברא", כך הגיבה אמש יערה שלח, סוכירת קיבוץ משמר העמק, על הפרסומים בעתונות לפיהם הצביעו 4.9 אחוזים מחברי קיבוצו של מאיר הזן עבור ש"ס: „זאת פשוט טעות דפוס, או טעות מחשב. קשה לי להבין איך מפרסמים דבר שכזה. איך מישהו יכול להעלות על הדעת שבמשמר העמק יצביעו 23 חברים עבור ש"ס?"

יצחק מרידור

בעלת צדקה

שופט פדראלי בניו־יורק הודיע אתמול לאמלדה מארקוס כי היא רשאית לחזור לביתה באי הוואי לאחר שדוריס דיוק הפקידה ערבות של 5 מיליון דולר עבורה בבית המשפט. דוריס דיוק, 75, שצברה הון מעסקי טבק ונחשבה פעם האשה העשירה ביותר בעולם, הודיעה באמצעות פרקליטה כי היא מעמידה את דמי הערבות „כדי לעזור למארקוס ולבית המשפט בארה"ב", כדבריה. בעקבות ההודעה על הפקדת הערבות הודיע השופט הפדראלי ג'ון קינן כי מארקוס אינה חייבת להישאר בניו־יורק והיא יכולה לחזור להוואי עד לדיון הבא במשפטה.

סוף משחק

בחגיגות הבימה שנערכו בכפר־סבא, התקיימו 12 מופעי תיאטרון בהם חזו כ־10,000 צופים מכל שכבות הציבור. בהצגה מידל'ה אפורת השתתף שמואל רודנסקי לראשונה לאחר היעדרות ממושכת. בתום שבוע החגיגות נערכה קבלת פנים לשחקנים ולמנהל הבימה שמואל עומר בראשות ראש עירית כפר־סבא יצחק ולד ומנהלת המחלקה לתרבות אילנה ברנע, שהרימו כוסית לסיום האירוע המוצלח. בתמונה (מימין לשמאל): ולד, ברנע, מרים זוהר ורודנסקי.

לגוף ולנפש

מרסיה קרלוצי, רעייתו הפעלתנית של שר ההגנה האמריקאי פרנק קרלוצי, הנלווית אל בעלה בביקורו בישראל, תהיה היום אורחת של עירית חיפה. מרים גוראל, רעייתו של ראש העיר, תעניק לאורחת שי – טבעת כסף ואלבום תמונות של חיפה.

השחקן הבריטי סר אלק גינס (מימין) חזר לבמה לאחר היעדרות של עשר שנים. הוא מגלם את דמותו של דיפלומט סובייטי, אנדריי בוטבייניק, בהצגה „טיול ביער" מאת המחזאי האמריקאי לי בלסינג, ב„לונדון קומדי תיאטר". בתמונה: עם אדוארד הרמן בסצינה מתוך ההצגה.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

דרושה תוכנית לקליטת סטודנטים מהגולה

מדינת ישראל אמורה היתה להיות מקור להשכלה ליהודים ולא רק לאזרחי המדינה, אלא גם לסטודנטים היהודים בעולם כולו. אבל התוכניות שעובדו עתה בישראל בתחום זה, כדי לקלוט סטודנטים יהודים במוסדות השכלה גבוהים בישראל, לא רבות הוגשמו והתוצאה שרק מעטים מהסטודנטים היהודים בעולם לומדים לימודים גבוהים בישראל. דבר זה כשלעצמו, לו היה מתגשם בממדים רציניים, היה בו כדי לתרום לתוספת עליה של יהודים מהגולה, שאין ודאות שהיה מתממש בלי אותם סטודנטים הלומדים כיום בארץ.

מתחייבת על כן תוכנית רבת ממדים וחזון לקליטת סטודנטים יהודים מהגולה, אם בסטנדרט לימודים בשפה האנגלית או בשפה אחרת. במקרה האחרון חייבות האוניברסיטאות להכין חומר לימודים מתאים וספק אם הן ערוכות לכך אם בשל חוסר תקציב או מסיבות אחרות.

נושא נוסף שמרבים לדבר עליו – ואין רשימה זאת מתיימרת להקיף את כל הנושאים בתחום זה – הוא דבר לימוד השפה הערבית, בעת ובתום הלימודים התיכוניים, ובכל מה שקשור בלימודי המזרח התיכון על בעיותיו הסבוכות. הסטודנטים הערבים באוניברסיטאות שלנו – לומדים היום, יותר מאשר בעבר, את בעיות המזרח התיכון, עם ישראל והעם היהודי. כל זאת מתוך דגש על שיפור ממשי בעתיד בסוגיה של הסיכסוך הישראלי–ערבי.

הסטודנטים בישראל, לא כולם, נעדרים השכלה בתחום זה והדבר משתקף היטב בוויכוחים ובסימפוזיונים ובהפצת האמת על הסיכסוך במקומות סגוריהם. בעיית הסיכסוך הישראלי־ערבי לא תיושב באורח רציני מיתר השכלה, אותה ירכשו הסטודנטים שלנו. ברם, אם אנו נושאים תקוה לעתיד ליחסי שלום תקינים בינינו ובין שכנינו, יש להשקיע אנרגיה בתחום זה, אפילו לא תופק התועלת מכך בימים הקרובים.

מרדכי אות־יקר
תל־אביב

התנגדות חשודה

במאמרו „מקום המשפט שמה הצדק" („דבר" 21.10.88) מאשים אריאל רוזנצבי את כהנא שבציטוטיו הוא משתמש ב„מכבסת פסוקים", כאשר הוא בעצמו משתמש באותה שיטה בדיוק להוכחת טענותיו על היהדות, אלא שכהנא מצטט גם הלכה וגם אגדה; רוזנצבי רק אגדות בלבד. על ההלכות המפורשות שכהנא נוהג לצטט אומר רוזנצבי לא שהן פסולות מבחינה מוסרית או שהן דעות אלא שהן „מתאימות לשעות מסויימות בהיסטוריה יהודית" או שהן „השתפכויות נפש של שעות קשות" – דבר שאגב אין לו כל בסיס. נמצא, שכל ההבדל בין כהנא ובין רוזנצבי הוא רק מבחינת העיתוי אבל לא מבחינת המוסר. אם יזכה לרוזנצבי ודומיו שהשעה נחוצה וקשה עוד פעם, הרי לא יהססו ובשם הדת היהודית דווקא, לגרש ולרצוח.

שנית, מי הם המומחים לענייני היהדות? הרבנים. והנה לא רק שרוזנצבי אינו מתייחס במלה אחת שאף רב לא גינה את כהנא, שהרי את סמכותם הוא מקבל, אבל אינו גם מתייחס לעובדה שהרבה מהם מהללים ומשרתים אותו. לדוגמה הרב הראשי הספרדי לישראל, הרב מרדכי אליהו, שאמר ב„גלי צה"ל" – מצוטט במאמרו של יוסף גואל, „ג'רוסלם פוסט" 20.10.88 – ש„כהנא מייצג את הרוח האמיתית של היהדות".

גרמה לי, שעד שרוזנצבי לא יתנגד לרב מרדכי אליהו, הרי התנגדותו לכהנא חשודה ויותר מזה.

פרופ' ישראל שחק
ירושלים

א.ב. יהושע

ההתנצלות „המיותרת"

יש לדחות בשאט־נפש את פרשנותו של יחיעם וייץ במאמרו „התנצלות מיותרת" („דבר" 20.10.88) לראיון של א. ב. יהושע ב„ניוזוויק". נכון, שההתנצלות אולי מיותרת, כי הקביעה המעוותת כבר נקלטה.

הפרשנות של וייץ מוסיפה חטא על פשע בעיוות החולני של ההיסטוריה של השואה, כמו גם של אופי ההתגוננות של היישוב היהודי נגד תוקפנות הערבים, מאז ראשית ההתיישבות בארץ ועד היום.

שלמה בן אפרים
תל־אביב

סוף השיוויוניות?

באחד מעיתוני הבוקר מיום 14.10.88 הופיעה כתבה על המצב הקשה של הקיבוצים. כתבה זו עשתה לי מצב רוח עגום, ואין ספק שלא רק לי, אלא לכל מי שקרא כתבה מזעזעת זו. עם זאת היו צריכים להביא התפתחות זו בחשבון, כי עד כה נכשלו כל הניסיונות להתגבר על הטבע של בני־אדם. עמי רוסיה הסובייטית יושבים על האדמות הפוריות בעולם. אך למרות זאת נאלצים לקנות חיטה בארה"ב הקפיטליסטית, על מנת שלא יסבלו רעב. גם בארצות הסוציאליסטיות האחרות יש מחסור כמעט בכל. גרמניה המזרחית היתה נאלצת לבנות חומה של מאות קילומטרים על מנת למנוע בריחה המונית של אזרחיה.

כל זה מוכיח שוב, שבני־אדם אשר לא מקבלים תמורה הולמת בעבור עבודתם, לא מתאמצים לתרום יותר מאשר המינימום האפשרי. כתוצאה מכך, מידרדר המצב הכלכלי ואיתו גם החברתי. התפתחות זו השיגה, למרבה הצער, גם את הקיבוצים שלנו. לפי הכתבה הנ"ל, לא משלים עוד קיבוצניק אשר מתאמץ ומשתדל לתת מקסימום אפשרי, לקבל בתמורה פחות ממה שמקבל אדם „כחוש" בעבור אותה העבודה. כל הסימנים מראים, שהחזון של „החברה השיוויונית" לא יתגשם, לא ברוסיה, לא בפולין, ברומניה או בגרמניה המזרחית וכנראה גם לא בקיבוצים שלנו, שאנו כל כך מתגאים בהם ובצדק. האם מתקרב הסוף של השיוויוניות?

ארנולד מרגלית
חיפה

פגיעה בתדמית צה"ל

רבים מקוראי „דבר" שעימם שוחחתי, רתחים ורוגזים על הדברים הבוטים נגד פעולות צה"ל בשטחים שנוקטים ס. יזהר ואמנון רובנר מעל דפי עיתון „דבר", דברים שיש בהם פגיעה חמורה בתדמיתם של צה"ל ומדמי הביטחון בישראל, העומדים על משמר חיינו ובהגנה מתמדת לשלום כל אזרחי מדינת ישראל.

ברוך מרגליות
ירושלים

מה קורה בענף המוניות

לאחרונה מסתמנת התנפלות טוטאלית על נהגי המוניות. מאשימים אותם בשירות גרוע, באי עצירה לנוסעים ובהפקעת מחירים. אינני בא לומר שכל נהגי המוניות צדיקים גמורים. בהתאם למימצאים שבידינו, אין התלונות המגיעות אלינו, למשרד התחבורה ולציבורות התקשורת עולות על 100 – 150 לשנה. בגלל מספר תלונות כזה אי־אפשר להאשים 8000 בעלי מוניות ו־12000 עובדים המתפרנסים מהענף.

נוסע הרוצה להבטיח עצמו בקבלת שירות – ייטיב לעשות אם יזמין מונית באמצעות הטלפון. עליו להביא בחשבון, כי בשעות השיא בתנועה – יקשה עליו לקבל מונית, כי הלחץ על התחנות גדול והערים סתומות לתנועה.

נוסע הרוצה לעצור מונית ברחוב צריך להביא בחשבון, כי רוב המוניות – גם אלו הריקות – החולפות על פניו, הן מוניות מוזמנות. אם ייעצר לו נהג וישאל למטרת נסיעתו – זה על מנת לראות אם מטרת הנוסע זהה לכיוון הכללי של המוזמן בטלפון, אליו הוא נשלח על־ידי התחנה שלו. אם המטרה איננה באותו הכיוון – הוא לא יקח את הנוסע העוצר אותו ברחוב.

אשר להפקעת המחירים – התופעה ראויה לכל גינוי אבל יש לה סיבה. זה למעלה משנה דוחה משרד התחבורה את תביעת הארגון הארצי של נהגי המוניות לתקן את התעריפים בענף ואת העיוותים המונחים בבסיסם. נהג מונית צריך בעבודת 8 שעות ביום, 6 ימים בשבוע להשתכר כמו שכיר ממוצע במשק, ליהנות מהזכות לחלות, לצאת לחופשה, לצבור פנסיה וקרנות השתלמות.

במצב דהיום, הנהג עובד 12 שעות ביום ובלילה, כולל שבתות וחגים ואיננו מגיע להכנסה של נהג קואופרטיב ב־6 שעות. כאשר אין לו כסף לגמור את השבוע, לשלם לביטוח או למוסך – נמצאים נהגים המתפתים להפקיע מחירים. אין להצדיק אותם – אך יש להבין אותם. התרופה לחולי זה איננה ברדיפת הנהג הנלחם את מלחמת ההישרדות שלו, אלא בתיקון תעריפי הנסיעה ובהימנעות מהצפת השוק במספרים חדשים, שלא בהתאם לצרכי השוק. אם יקבל משרד התחבורה את הפתרונות האלה – הפקעת המחירים תתחסל מאליה.

אברהם מצא
מזכיר ארגון בעלי המוניות
בתל־אביב־יפו

לפני 60 שנה

דבר

הדיפלומאטיו של „גרף צפלין"

בשעת התהלוכה לפידים שנערכה לרגל שובו של „צפלין" בשלום אמר ד"ר אקנר כי הדיון על כבוש האוקינוס עודנו מאתנו והלאה. בדברו על הסכנה שנשקפת לאוירונים הדגיש כי יש לבנות מנועים חזקים יותר לבל נוסיף להיות משחק בידי האיתנים.

אשה בין המחוקקים בסין

אשת הנשיא צ'יאנקאי־שיק מונתה לחברה במועצה המחוקקת של סין. אשת הנשיא היא אחות אלמנתו של סון־יאט־סין.

לפני 40 שנה

צ'יאנקיי־שק מזעיק עזרת אמריקה

לאחר התבוסות האחרונות של צבא הממשלה הסיני במנג'וריה, פנה המארשאל צ'אנקיי־שק בקריאה דרמטית לארצות הברית להציל את סין ולמנוע מלחמת עולם שלישית.

רוב שטח מנג'וריה נמצא כבר בידי הקומוניסטים.

5 מליון הצביעו באמריקה

סיכומים ראשונים מודיעים על תמיכה בלתי צפויה בטרומן. טרומן הצביע בעיירה קטנה במיסורי. תשובה מי יהיה הנשיא ה־33 תיודע בשעות לפנה"צ.

מטבעות

חנוכיה מתוניס – לחנוכה

מאת אריה לינדנבאום

מטבע חדש ועליו מנורת חנוכה מתוניסיה יופק לקראת חג החנוכה תשמ"ט. החברה הממשלתית למדליות ולמטבעות תפיק את המטבע בשתי מהדורות מוגבלות: מטבע כסף קשוט בערך נקוב של 2 ש"ח ומטבע כסף רגיל בערך נקוב של שקל חדש אחד. המטבע, שנועד להנציח את יהדות תוניסיה, שבה נותרה כיום קהילה יהודית קטנה ביותר, מעוצב על־פי חנוכיה יפהפיה הנמצאת באוסף של מוזיאון ישראל.

יהודים החלו מגיעים לתוניס משנת 146 לפנה"ס הנוצרית עם הכיבוש הרומי. לאחר כיבושם של הערבים את צפון אפריקה, מצאו בתוניס קהילות מפוארות כמו בקירואן ובגאבס. כ־50,000 מיהודי תוניסיה חיים כיום בארץ ותורמים רבות לבנייתה ושיגשוגה של המדינה בכל התחומים.

קוטר מטבע הכסף הקשוט – 37 מ"מ ומחירו לציבור 55 ש"ח. הוא יונפק ב־11,000 יחידות. קוטר מטבע הכסף הרגיל – 30 מ"מ ומחירו 33 ש"ח. גם מטבע זה יונפק ב־11,500 יחידות. כל מי שעדיין לא רשום בחברה ומעוניין במטבעות אלה, יוכל לפנות לטלפון 02־668105 ולבקש לקבל טופס הזמנה למטבעות. כל הכנסות החברה הממשלתית הינן קודש לשיפוץ אתרי טבע בישראל.

עדיליוני „שלום" ועתיקוני „כינור"

בחברה הממשלתית למדליות ולמטבעות מופצים עתה שני פריטים יוצאי דופן – שני עדיליונים חדשים – אחד שעוצב במיוחד לרגל 40 שנות המדינה הוקדש ל„שלום" והאחר הוא שעתוק (רפליקה) עתיק, המכונה „עתיקון הכינור" וגם הוא עדיליון. זה האחרון עוצב על פי מטבע מקורי של בר־כוכבא. מחירי עדיליון השלום הם: 6 גרם זהב 14 קראט, קוטר 22 מ"מ – 315 ש"ח; עדיליון כסף 9,916 גרם, 27 מ"מ קוטר – 66 ש"ח; עתיקוני הכינור:

הממשלתית למדליות ולמטבעות. היו"ר החדש בא במקומו של ד"ר
4.5 גרם זהב, 14 קראט, 18 מ"מ קוטר עם מהדורות פנינים, שוהם, אמטיסט וזהב – 300 ש"ח; ללא מהדורות – 220 ש"ח דגם גליה ו־235 ש"ח – דגם „עלי זהב".

יו"ר חדש לחברה למטבעות

עו"ד משה מרון נבחר לכהונת יו"ר הדירקטוריון של החברה

יוחנן באדר (87) – היו"ר היוצא, שהגיש את התפטרותו לשר האוצר משה נסים.

עו"ד מרון מומחה למשפט מסחרי, הינו יליד גרמניה (1926), כיהן עשר שנים בתפקיד מ"מ ראש העיר רמת־גן, חבר בכנסת התשיעית מטעם המפלגה הליברלית בליכוד והיה סגן יו"ר הכנסת. מרון מכהן כיום בתפקידים ציבוריים שונים, ביניהם נשיא חבר אגודות ידידות ישראל עם 38 ארצות ברחבי תבל, דירקטור בחברות כימיקלים לישראל, יו"ר האגודה למען החייל ברמת־גן ויו"ר הועדה המשפטית לדירוג בתי מלון. מרון יעשה תפקידו החדש בהתנדבות, כפי שעשה קודמו הד"ר באדר שכיהן כיו"ר דירקטוריון החברה במשך שש שנים. חברי דירקטוריון החברה הם: עו"ד אריה בקימוב, עו"ד יוסף גרנות, בקיציה דפה – סמנכ"ל משרד האוצר, שלמה סידקים – סמבכירי בנק ישראל, מיכאל צהר – משנה לנציב שירות המדינה, אבי קלשטיין, רואה החשבון דבי שמירא, בנימין תתר ואליעזר שילוני המכהן כדירקטור ומשמש מנכ"ל החברה.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי, קריות
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה לסגירת שלוש מרפסות מקורות בחלונות ותריסים ברח' קריס לוו 21 קרית מוצקין גוש 10426 חלקה 43.
מהות ההקלה:
חריגה של 23.12 מ"ר מאחוזי הבניה המותרים המהווים 4.3% משטח החלקה. כל המעונין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הועדה המקומית רח' הגדוד העברי 4 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 להלן החוק
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה לשימוש חורג בגוש 7634 חלקה 30 רח' שבזי מעון לתשושים ועצמאים בבית מגורים קיים הנימצא, לפי תוכנית מתאר רע/1/1/א, באזור מגורים א'.
כל המעונין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי הועדה.
ב. וולמוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

מ.ג.ן - משאבי גז ונפט בע"מ
ניתנת בזה הודעה כי
האסיפה הכללית הנדחית של החברה תתקיים ביום ה' 30 בנובמבר 1988 בשעה 11:00 במשרדי החברה בבית גיבור, רח' קויפמן 6 (קומה 17) ת"א.
על סדר היום:
בחירת רואי חשבון לחברה וקביעת שכרם.
בפקודת הדירקטוריון
עמי בן בסט, מזכיר החברה.
כתבי יפוי הכח שנשלחו לחברה לקראת כנוס האסיפה הכללית תקפים גם לישיבה זו.

הזמנה לאסיפה כללית
מפעלי אלקטרודות זיקה בע"מ
פקודת החברות התשמ"ג 1983
הודעה בדבר זימונה של אסיפה כללית יוצאת מן הכלל
ניתנת בזה הודעה כי אסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה תתכנס ביום 25.11.88 בשעה 11.00 במשרדי היועץ המשפטי של החברה, פרופ' יובל לוי־עריך, רחוב נס ציונה 8, תל־אביב.
על סדר היום:–
1. הגדלת הון המניות הרשום.
2. שונות.
דנה לוי
מזכירת החברה

משחת השיניים אלמקס יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
שלמה המלך – שלמה המלך 70 – 246461
קופ"ח כללית – אמסטרדם 7 – 232383
חיפה
ק. חולים מכבי – יל"ג 6 – 672472
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר 905271
בני־ברק – רמת־גן
המגן – ביאליק 30 רמת־גן – 723674
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים 5515671
אהרון – הופיין 52 חולון – 889133
קופ"ח – עין יהב 2 חולון – 884854
רחובות
כללית – בני משה – 432381
רעננה – כפר־סבא – הוד השרון
דיקסטור – ששת הימים 47 כפר־סבא

אלמקס
מיוצרת ע"י טבע תעשיות ... GABA

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04–323566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן הנותן טיפול חירום לכאבי שיניים ב„הדסה" עין כרם בחדר המיון – 02־446220

ערן עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03–261113
ירושלים – 02–227171
חיפה – 04–672222
נתניה – 053–333316
כרמיאל (גליל) – 04–988410
כפר־סבא – 052–913999
באר־שבע – 057–418111

קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־233922
קו פתוח לקשישים 02־690685

האגודה למניעת האיידס בישראל – מרכז תל־אביב – בן יהודה 146
טל': 239207 בימים א' – ה' 3 – 9

כורדים / שירות „דבר"

ללא מוצא

התורכים והאיראנים אינם רוצים אותם. בעיראק חודשו לפני כשלושה שבועות התקפות האוויר על כפריהם

הכורדים האומללים של עיראק שוב מתחילים לנוע. אוטובוסים עמוסים כורדים, שחיפשו מקלט בתוך תורכיה, הוסעו בשבועות האחרונים מעבר לגבעות של כורדיסטן התורכית אל תוך איראן. מבצע זה, שתואר כ„פריקה", או כ„הברחה", לא קיבל את הסכמתם המלאה של הפליטים עצמם. פקידים תורכים טוענים אמנם בתוקף כי הכורדים רצו להתאחד עם משפחותיהם באיראן, אבל מנהיגים כורדים אומרים כי 30,000 כורדים שולחו אל מעבר לגבול בניגוד לרצונם.

כך או כך, התורכים לא קיבלו, כנראה, היותר מוחלט מן הממשלה האיראנית. ב־14 באוקטובר הודיעה איראן כי לא תקבל לתחומה עוד פליטים, והחזירה שיירה של 2,000 כורדים מן הגבול האיראני. ואולם למחרת חזרה בה איראן ואמרה כי תסכים לקבל עד 100,000 כורדים. כרגע יש רק כ־40,000 כורדים עיראקים במחנות בתורכיה, אבל יתכן שישנם עוד בדרך: ב־11 באוקטובר שוב החלו מטוסים עיראקיים להפציץ כפרים כורדיים ליד קירקוק. כ־60 איש נהרגו. הכורדים אומרים שהעיראקים השתמשו בנשק כימי.

הפליטים הכורדים בתורכיה משקיפים על גורלם בתערובת של גבורה ופטאליזם. ברגע זה המוראל והאחדות שלהם מתקיימים בכוח השנאה המוחלטת לעיראקים, אבל הם מבולבלים ותוהים מה עליהם לעשות ולאן לפנות. על כך יחליטו בכל הנראה מנהיגי לוחמי הגרילה „פשמרגה", מוסקטרים נועזים המנהלים את מחנות הפליטים בשותפות מתוחה עם הז'נדרמריה התורכית הערנית. אנשי ה„פשמרגה" מקשיבים בלהיטות לתחנת הרדיו, אשר עדיין פועלת בחשאי בעיראק ומעבירה את שידוריו של מסעוד בארזאני, מנהיג „המפלגה הדמוקרטית הכורדית" המחתרתית.

הפליטים בתורכיה פרוסים בארבעה מחנות אוהלים: דיארבאקר, מארדין, סילופי ויוקסקובה. פקידי סעד אומרים כי שלושת המחנות הראשונים טובים, הרביעי פחות טוב. אף אחד מהם איננו אותו בית־קברות מוכה מגיפות המתואר בכמה מן הדו"חות. האוכל אינו משובב נפש, אבל הררי הלחם הבלתי מנוצל הנערמים בשבילים אינם מעידים על רעב.

סירובה המתמשך של עיראק להודות כי השתמשה בנשק כימי נגד הכורדים נראה יותר ויותר אבסורדי. קבוצה בלתי תלויה של רופאים אמריקאים, „רופאים למען זכויות האדם", בדקה פצועים, ראיינה 100 אנשים במחנות הפליטים והודיעה ב־16 באוקטובר כי מצאה ראיות לשימוש בנשק כימי.

לפני יותר מחודש, כאשר הגיעה מחלקת המדינה של ארה"ב לאותה מסקנה, הצביע הסנאט מיד בעד הטלת סנקציות כלכליות על עיראק. סנקציות אלה, אם יקבלו תוקף של חוק, יקשיחו בתחילה הגבלות קיימות על יצוא ציוד צבאי וציוד טכנולוגי מתוחכם. אבל החוק מבטיח אמצעים קשים יותר, לרבות סירוב לבקשות אשראי ואיסור על יבוא סחורות, אם עיראק לא תבטיח להימנע משימוש בנשק כימי עד סוף השנה. עיראק עוד עלולה למצוא כי רצח כורדים הוא דבר יקר.

רחובות / דני צדקוני

בניה חדשה

בשנות ה־60 וה־70 השתולל ברחובות „בום קבלני" שכיער את העיר. עכשיו מנסים לבנות גם יפה וגם פונקציונאלי

קשה לומר כי נוף הבניה הישראלי מצודד לב. האשמה בכך תלויה הן במזמינים, בקבלנים ובאדריכלים חסרי השראה, והן בטעם הרע של חברה חלוצית וצנועה שהתחמרה ונדבקה בנובו־רישיות ובכל מה שמשתמע מכך. על כך השכנו כשביקרנו בתערוכת „תכנון בניה ופיתוח – רחובות 1980–1988" שערכה עיריית רחובות בבית „יד לבנים" בעיר, ואשר מנסה לשקף את המאמץ שעשתה העירייה בעשור האחרון לשפר את הבניה בעיר.

ההתפתחות האורבנית של רחובות, אומרים האדריכלים שמואל יבין, מיכאל לוי וכרמית רפפורט שהכינו לפני עשר שנים את תכנית המיתאר החדשה של העיר, קשורה קשר הדוק לימיה הראשונים. רחובות נוסדה כמושבה חקלאית. תחילה התבססה על גידול גפנים, אחר כך ניטעו בה מטעי שקד, ולאחר כיבוש הארץ על ידי הבריטים כבשו אותה ההדרים. המושבה שביהודה, כפי שקראו או לאיזור שמדרום ליפו, הפכה לאחד ממרכזי הפרדסנות העברית בארץ ישראל, והוקמה בה תשתית רחבה לשיווק חקלאי לה ולסביבתה.

על התשתית החקלאית היתוסף, עוד לפני קום המדינה, נדבך חשוב שהטביע את חותמו על התפתחותה האורבנית. בשנת 1932 עברה אל רחובות התחנה לחקר החקלאות, וזו משכה אחריה מוסדות מדע ומחקר רבים. בזכות כמה מן המוסדות הללו, ובהם „מכון וייצמן למדע" והפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית, היתה רחובות למרכז מדעי ואוניברסיטאי בעל חשיבות בינלאומית. החקלאות, המדע ומיקומה של רחובות במרכז הארץ תרמו תרומה מכרעת להתפתחותה המואצת של העיר.

ה„בום הקבלני" הפרוע שהשתולל בסוף שנות ה־60 ובשנות ה־70 ברחובות כיער את העיר, שמבחינת הרכב אוכלוסייתה נחשבת לאחת האינטליגנטיות במדינה. הבניה נעשתה לפי „תנאים ומניים" שיצרו תנאים פיזיים בלתי מספקים, מחסור בשטחים לרווחה ציבורית וצפיפות גבוהה. בסוף שנות ה־70 נפסק בולמוס הבניה ברחובות, והעיר נכנסה להקפאה כמעט מוחלטת בתחום הבניה.

לפני כעשר שנים החלה העירייה להכין תכנית מיתאר חדשה, שאת ניצניה אפשר לראות היום בכל פינות העיר. בצורה מרוכזת ניתן היה לעשות עמה הכרה בתערוכה שאוצרה היה האדריכל יוסף נחמני, מהנדס העירייה הממונה על הכנת תכנית המיתאר.

תכנית המיתאר החדשה מיועדת לענות על צרכיה של עיר המתפתחת בקצב מואץ תוך כדי שמירה על צביונה המיוחד. היא מבוססת על תכנון ספציפי במסגרת התכנון הכללי של אזורי העיר השונים ושכונותיה. רחובות, כידוע, אינה רק מכון וייצמן; יש בה שכונות תימניות, כמו שעריים ומרמורק; שכונות של עולים חדשים שהוקמו בכפרים הנטושים שבעיבוריה, כמו כפר גבירול (קביבה) וקריית משה (זרנוגה); שכונות של ותיקים, כמו שכונת חבצלת שליד בית החולים „קפלן", וכמובן מרכז עסקים ראשי במרכזה.

בפרוייקטים המוצגים בתערוכה אנו פוגשים מבנים כמו „בית מיכל" (ספריה ומרכז תרבות לנוער) ו„בית ניצן" (מרכז לילדים הסובלים מליקויי למידה), שתכננה האדריכלית דליה לפידות־תושבת העיר; הוסטל אקי"ם, שתכננה ויטה פלדמן; מתנ"ס בקריית משה של האדריכל גרשון אנקסטיין; תכנית שיקום של שכונת נווה מרמורק, פרי תכנונו של האדריכל מ. אילני מחולון; את תכניתו של האדריכל עודד קפלן לשכונה החדשה נווה עמית שתיבנה על גבעה בכניסה הצפונית לעיר; בתים משותפים כמו אלה של האדריכלית רביה אייזנברג ושל האדריכל רם עירוני; את המרכז המסחרי של משפחת שרעבי שיקום בשעריים לפי תכנון של האדריכלים יגאל אלתגני וניסן כנעני ועוד.

הרגש על החדש אינו אומר הזנחת הישן, חטא שכמה בוני הארץ מרבים לחטוא. ראש העירייה הרמלך מתגאה על כך שבצד הבניה החדשה הושקעו משאבים בשימור ושיחזור אתרים כמו „מכון איילון", מפעל התחמושת של ההגנה בגבעת הקיבוצים, באתר היקב ועוד.

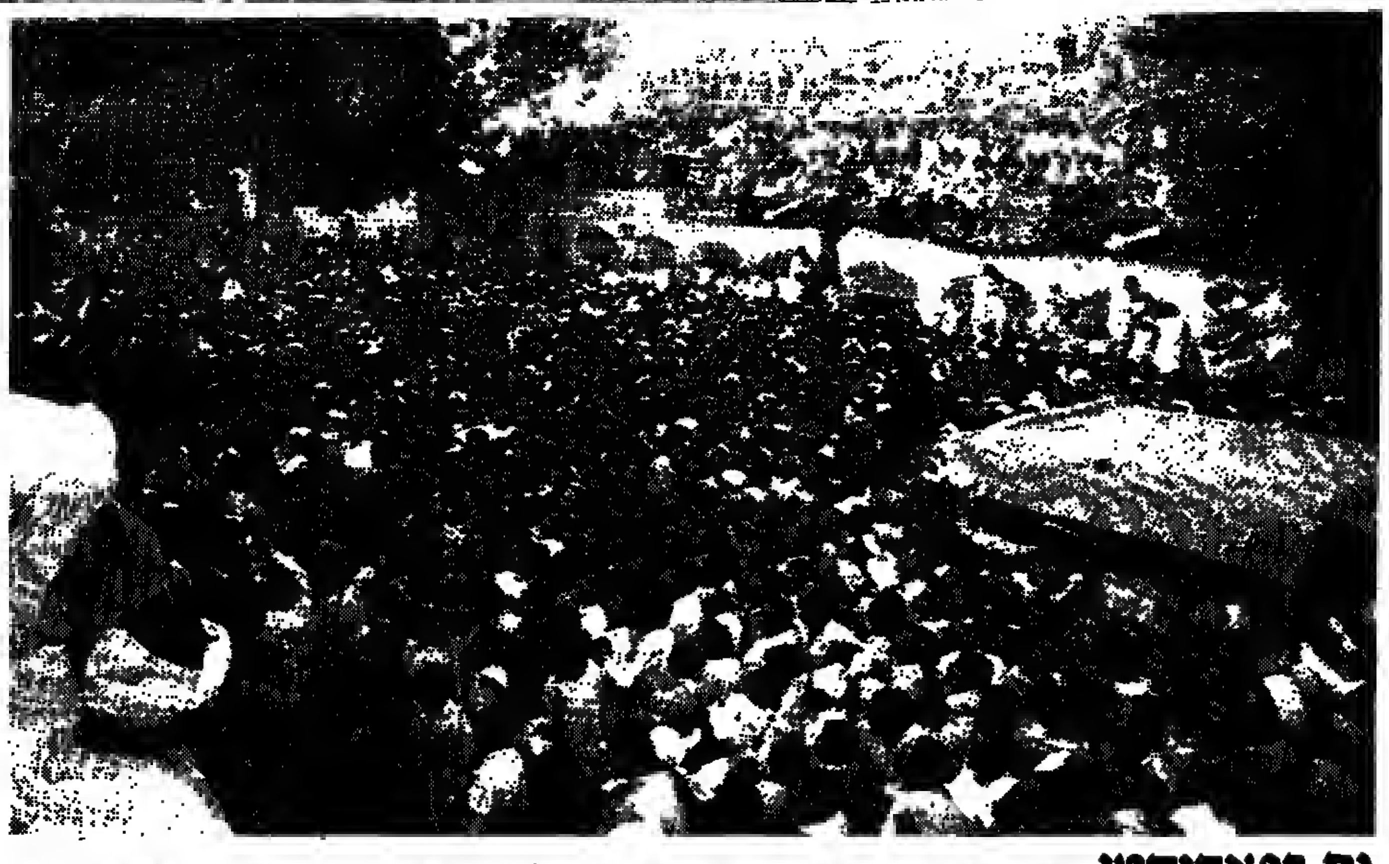

גם בפאקיסטן אלפי פאקיסטנים התאספו בתחנת הרכבת של לאהור להאזין לנאום בחירות של מנהיגת האופוזיציה בנאזיר בוטו. לאחר שבוע מחלה חידשה בוטו את מסע הבחירות שלה בתוך 28 שעות יותר מ־20 אסיפות. המרחק שעברה באותן 28 שעות – יותר מ־1000 ק"מ. צילום אי.פי.

אבטלה / אהרון גפן

סינדרום האוולאנש

עד ינואר 89' יגיע מספר המובטלים בארץ לכ־8 אחוזים מכוח העבודה. הכספים שהממשלה מזרימה כיום מיועדים לסתום חורים ולא לתת פתרון יסודי לבעיה

ניתוח המגמות הקיימות כיום בתחום התעסוקה בארץ מאפשר לנו לקבוע, במידה רבה של ודאות, כי עד ינואר 1989 יתוספו למעגל מחוסרי העבודה בארץ 21–28 אלף מובטלים לפחות, וסך כל המובטלים יהיה 7.5 עד 8 אחוזים מכוח העבודה בארץ. יתכן שאומדן זה איננו תואם את נתוני משרד העבודה – אך הוא עולה בקנה אחד עם דרכי החישוב המקובלות בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. מה שהוגדר עד כה ככיסי אבטלה חיכוכית, שנוצרו כשל התייעלות ושינויי מבנה בכלכלה, מגלה אפוא סימנים של „סינדרום האוולאנש" כהתפתחות משבר התעסוקה שאליו נקלע המשק.

מצב דומה אירע בשנות ה־60: עד שנזכרה הממשלה להזרים אמצעים לצורך הגברת התעסוקה, כבר נהרסו הכלים שהיו אמורים לקבל את ההזרמה־לייצור מקומות תעסוקה. האבטלה, שהתכוונה להיות אבטלה חיכוכית, היתה למפולת של אבטלה, שרק מלחמת ששת הימים עצרה אותה. הכספים שהממשלה מזרימה למשק כיום מיועדים „לסתום חורים" ולא לתת פתרון יסודי לבעיה.

המלחמה היום־יומית שאנו נתונים בה סוגרת מקורות תעסוקה ובולעת אמצעים (3 מיליון ש"ח ליום) שהיו יכולים להיות מיועדים ליצירת מקומות עבודה. „סינדרום האוולאנש" מבטא מצב שבו התוספת הצפויה של 20–28 אלף מובטלים יכולה להגיע בתוך זמן קצר ל־50–60 אלף מובטלים נוספים ואף יותר. ואין זה סוף פסוק: אם לא יימצא פתרון מהיר למשבר „כור" – עלול האסון להיות הרבה יותר גדול.

התחזית של הגידול במצבת המובטלים מבוססת על מקורות האלה:

הפיטורים המתבצעים סדרי יום ביומו ואשר נובעים מן המשבר בתעשיה, בתיירות ובחקלאות. פיטורים אלה נותנים אותותיהם גם בסקטור העסקי השירותי.

הקפאת תקנים בלתי מוצהרת ואי מילוי תקנים המתפנים בחלק מהמימסד הציבורי והממלכתי.

השחרור הצפוי של מגוייסי ספטמבר 85 – ינואר 86 ושל מגויסות השנה שלאחר מכן.

קיפאון בהשקעות: השקעות שונות, כגון רכישת חברות ממשלתיות, כרוכות בפיטורי יעול ולא בתוספת מקומות עבודה.

פיטורים עונתיים, כגון פיטורים שנהוגו בשל חופשת הקיץ, פיטורי עובדים מסקטור השיווק אחרי עונת החגים ופיטורי עובדים ששירתו את מנגנון הבחירות.

קריסה של מפעלים וחברות נוכח משבר המימון ועלויות האשראי מצד אחד והיעדר תמיכה ממשלתית מספקת ביוצא מצד שני.

מעגל האבטלה המתרחב ניזון, אפוא, משני מקורות ראשיים: הפיטורין מצד אחר והתוספת בוח אדם, כמו משוחררי שירות חובה או המשתמטים ממנו למעגל דורשי העבודה.

מגמה זאת מתמתנת במקצת בגלל הגורמים הבאים: תוספת ימי מילואים מאלצת מעסיקים לשמור על מצבת העובדים מעבר לצרכיו האוביקטיוויים של מקום העבודה בימים כתיקונם (בשנה הבאה יצומצם וסת זה); היווצרות כיסי תעסוקה חיכוכיים, כמו תוספת כוח אדם למסגרות העסוקות בבטחון שוטף ותוספת תעסוקה לספקי עוללות האינתיפאדה – כמו יצרני חצציות, בתי מלאכה לאלות וכד' (יש גם אליה בקוץ: מתפתחת תעשיית דיכוי מהומות והפגנות שאפשר לייצא את תוצרתיה); עליה גוברת במספר היורדים – בין אם הם מסווגים כיורדים ובין אם הם נקראים סטיילים, סטודנטים וביוצא באלה. על פי האומדנים ירדו בחודשים ספטמבר־ינואר 4000 דורשי עבודה בכוח ממצבת דורשי העבודה בארץ; ירידה במספר העובדים המשטחים: אף שניתן לאמוד את ירידת מספר המועסקים המשטחים ב־20 אלף איש ויותר, רק 2000–3000 מקומות העבודה שהתפנו יתמלאו על ידי יהודים. שאר העובדים הם נפלטי המיתון והאינתיפאדה, שמיעוט של עובדים זרים ימלא את מקומם.

מנכ"ל שירות התעסוקה, עו"ד דוד מנע, הודיע לאחרונה כי יש ביקוש ל־5500 עובדים במקצועות שונים, שאין הוא יכול למצוא לו תשובה. זהו בשבילו אינדיקטור לאפשרויות התעסוקה הקיימות במשק. ואולם אפשר להתייחס אל החסר שעו"ד מנע דיבר עליו כאל חסר חיכוכי בכמה מקצועות. חסר זה נובע מהעדר בעלי מקצוע מצד אחד, ומחוסר הרצון של העובד היהודי לעבוד במקצועות המתוינים „במקצועות של השמחים", או „מקצועות של ערבים", מצד שני.

אפשר לחנך את הציבור, כי אין עבודה המבזה את בעליה. אבל עד שחינוך זה יישא פרי, לא ניתן להניח למפעלים, לקבלנים שאינם יכולים להשלים בניית בניינים ולפרדסנים המתכוננים לעונת הפרי הבאה להישאר ללא כוח אדם הדרוש להם.

עניין זה מחזיר אותנו אל הסיפור של העובדים הזרים. ישנו מצב פרדוכסלי לכאורה: מצד אחד אנו צופים אפשרות של מעגל אבטלה מתרחב שיגדל מרמה של 6 אחוזים מכוח עבודה במשק ל־10 עד 12 אחוז ואף יותר. מצד שני לא יהיה מנוס מיבוא של 3000–4000 עובדים זרים נוספים לצורך מתן תשובה לביקושים חיכוכיים לכוח אדם חסר ולעבודות עונתיות. אבל זאת היא אופרה אחרת, אופרה טרגי־וזילית לדיוננו העיקרי.

האבטלה בארץ נכנסת לסחרור עמוק. אנחנו עדיין נמצאים בשולי המערבולת, במקום שבו הכוחות הצנטריפוגליים יכולים לשחרר אותנו מהסחרור כלפי מטה. אך אם לא יינקטו הצעדים הדרושים ייחדל „סינדרום האוולאנש" להיות בבחינת סינדרום ויהפוך למחלה עצמה. הפתרונות הנדרשים אינם יכולים להמתין עד דצמבר 88 – הם חייבים להישקל ולהימצא כבר היום. כי אחרי כן יהיה המחיר כבד מדי.

הדברים הכתובים כאן אינם זרים לדרג הפוליטי. אולם בשל מערכת הבחירות לא התפנה דרג זה לעסוק בהם. היחיד שניסה ומנסה לעשות משהו בכיוון הוא מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר החוזר ומתריע על היווצרות כיסי אבטלה כפועל וכיסי אבטלה לסנסיים. אפשר שהצטרפותה של תקיעת שופר זו – יחד עם התראותיהם והתרעותיהם של אחרים – תחולל את נס יריחו, המסר שלה יעבור בזכות עצמו.

הכותב הוא יו"ר הארגון הארצי של שירותי כוח אדם בישראל.

קמבודיה / „אקונומיסט" ל„דבר"

שניים אוחזים

סין אינה משלימה עם הקשר בין וייטנאם ורוסיה. היא מסתכלת לטווח הרחוק ורואה באנשי החמר רוז' בעלי ברית מועילים המסוגלים לגרום קשיים לווייטנאמים

פול פוט. עדיין מושך בחוטים.

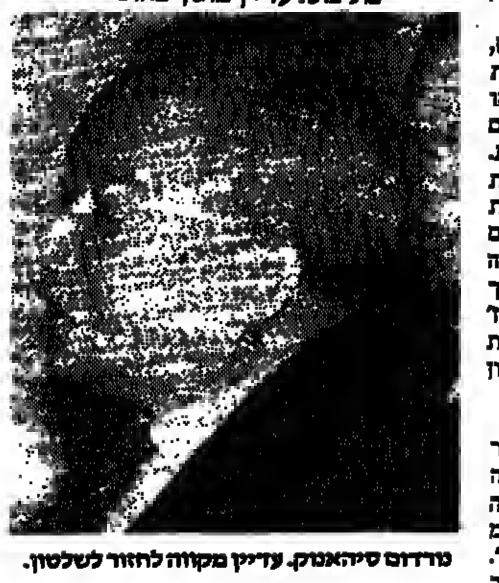

נורדום סיהאנוק. עדיין מקווה לחזור לשלטון.

כיצד אפשר להבין את נטייתה של סין להמעיט מחומרת פשעיה של ממשלת החמר רוז' בשנים האיומות של שלטונה בקמבודיה? לדברי פקידים סינים עשו אנשי החמר רוז' „שגיאות" בתקופת שלטונם, אבל שגיאות אלה נופחו מאד. חברי קבוצה מטעם הפרלמנט האירופי שביקרו בפקין בחודש שעבר התחלחלו לשמע הסבר זה. הם התקשו להאמין שמישהו יכול להתייחס בסלחנות להתנהגות החמר רוז'. אבל סין משחקת משחק קשוח וציני בתמרוניה לגבי עתיד קמבודיה.

מה שנתון על כף המאזניים הוא מי ישלוט, בסופו של דבר, בהודו־סין – האיזור הכולל את וייטנאם, לאוס וקמבודיה. ב־1954, כאשר יצאו הצרפתים מהאיזור, ראו עצמם הקומוניסטים הווייטנאמים כממשיכיה הטבעיים של צרפת. לאחר זאת בא הנסיון האמריקאי להשאיר את דרום וייטנאם, לאוס וקמבודיה מחוץ לשליטת הקומוניסטים של האנוי. משהובסו האמריקאים ב־1975, לא התקשתה וייטנאם להבטיח לעצמה את לאוס. ובאשר צערו הווייטנאמים לתוך קמבודיה ב־1979 כדי לסלק את אנשי החמר רוז' שגברו בזמנו על הממשלה שבתמיכת האמריקאים, נראה היה כי הם שולטים שלטון מוחלט באיזור.

ואולם סין לא היתה מוכנה להשלים עם הקשר בין וייטנאם לרוסיה. לדעתה, וייטנאם וגרורותיה חייבות להיות תחת פיקוח סיני כלשהו. סין אינה מוטרדת מן המפלה שספגה מלוחמי וייטנאם ב־1979, כאשר רצתה „ללמד את וייטנאם לקח". היא מסתכלת לטווח הרחוק, ורואה באנשי החמר רוז' בעלי־ברית מועילים, המסוגלים לגרום קשיים לווייטנאמים (אשר אינם משתוקקים להרפות את אחיזתם בקמבודיה). בעיני סין יהיה זה שגעון שלא לנצל יתרון זה.

האם פירוש הדבר כי התקווה לקמבודיה חופשית מחיילים וייטנאמים, והנתונה לשלטונה של קואליציה בראשותו של הנסיך נורודום סיהאנוק, היא תקוות שווא? האם כל הגופים הקמבודיים והזרים, לרבות „אגודת מדינות דרום־מזרח אסיה" והאו"ם, משוחחים דברים לריק? יתכן שאכן כך, אם תמשיך סין לסייע ולצייד בנשק את החמר רוז'.

צבא החמר רוז' מונה כ־35,000 איש מאומנים היטב ומצויידים בנשק שסין מספקת להם. מחנות הצבא בתאילנד הם מבצרים סגורים לזרים ולא מקומות מקלט לפליטים. רשמית, החמר רוז' הם חלק מממשלה גולה המוכרת על־ידי האו"ם. אבל היום שוררת איבה מוחלטת בין הסיעה הקומוניסטית והלא־קומוניסטית בממשלה זו. לדברי סיהאנוק נרצחו כמה מאנשיו בידי החמר רוז'. ההערכה היא שבראשם עדיין עומדים פול פוט ואיאנג סארי, שניהלו את הממשלה כאשר היו החמר רוז' בשלטון. השלישי בסולם ההנהגה הוא חיאו סאמפאן, והוא היחיד המופיע בציבור.

החמר רוז' מעולם לא הביעו חרטה על מה שעשו לקמבודיה. תוצאות מעשיהם תוארו על־ידי סר רוברט ג'קסון, פקיד או"ם, בספר שראה אור השנה:

„התחלתי לקבל מושג על משטר האימים הלא־ייאמן אשר גברים, נשים וילדים בקמבודיה היו נתונים לו: הריגות אידסופיות, עינויים, רדיפות, משטר ברזל, רעב, שלילת הצרכים הבסיסיים ביותר לחיים. כמה משיטות העינויים וההוצאה להורג שלהם היו, אם להשוות, גרועות אפילו משל הנאצים... שנים חלפו עד שהובהר מלוא היקפה של הטרגדיה. כ־2 מיליון קמבודים – רבע מאוכלוסיית המדינה – נספו. זהו רצח־עם בהיקף שלא נודע כמותו עד כה במסגרת של מדינה אחת".

דו"חות כאלה אכן מדאיגים את הסינים, ולו רק משום שדעת הקהל העולמית חשובה להם. לכן מקווים במערב לשינוי הדרגתי בעמדתה של סין. במטה האו"ם נאמר בימים אלה, כי הסינים עשויים לקחת את פול פוט וזאת הפושעים האחרים והאחראים לזוועות 1975־1979 לסין, ולהחזיקם שם במעין מאסר־בית נוח. הנסיך סיהאנוק, השוהה בוושינגטון, סבור שזה רעיון טוב, אבל הוא חושש כי זוהי דיסאינפורמציה שפקין זורעת כדי ליצור רושם שהיא פונה נגד החמר רוז'.

ראש ממשלת סין אמר לא מכבר, שארצו איננה רוצה בשלטון בלעדי של החמר רוז' בקמבודיה לאחר שהווייטנאמים יפנוה. שאר העולם, במידה שאפשר לשפוט זאת, מתנגד לתתן הזדמנות כלשהי לחמר רוז' לתפוס שוב את השלטון. אבל רוב העולם סבור כי גם הקומוניסטים הווייטנאמים, שבאו במקום החמר רוז', צריכים להפסיק למשול בקמבודיה במישרין או בעקיפין, משום שווייטנאם היא כוח זר וקרוב לוודאי שרוב הקמבודים אינם רוצים בה.

מטרתן של שיחות השלום היא למצוא אפשרות שלישית, שבמרכזה הנסיך סיהאנוק והקמבודים הלא־קומוניסטים האחרים. לשם כך דרושים תומכים קשוחים מן החוץ ושיתוף פעולה של סין. פירוש הדבר קיצוץ בסיוע הצבאי של סין לחמר רוז' וסילוק מנהיגי החמר רוז' למקום שממנו לא יוכלו עוד להזיק.

מידע

מוסקווה

במוסקווה, בירת ברה"מ, חיים כשבעה מיליון רוסים, והם מהווים כ־90 אחוז מכלל אוכלוסי העיר. 2.9 אחוזים מתושבי העיר הם יהודים ומספרם 222,000 נפש. אחרי היהודים באים האוקראינים – 2.6 אחוזים (202.000 נפש), והטטרים – 1.7 אחוז (129,000 נפש).

הנתונים מבוססים על מִפקד שנעשה בשנת 1979 ופורסם רק השנה.

נח זבולוני

ארץ חמדה / צבי אילן

הנדיב הבלתי ידוע

הוי איפה איפה הם, הבחורים ההם, עם הטוריה והשבריה? למה לא זוכרים אותם? היה היתה פעם חווה, היה היה פעם גולדברג

הדברים שנכתבו כאן על הפעולות לתחילת השיחזור באתר המושבה הרטוב עודדו את יהודה יניב מרמת־יוחנן לספר לנו את הדברים הבאים, שיש להם קשר אמיץ לתולדות המושבה:

„בחורף 1925 הייתי חבר בקבוצת בוגרי 'מקווה־ישראל', שנקראה 'קבוצת הצפון' (לימים הקימה קבוצה זו את רמת־יוחנן). היינו קבוצת עבודה, שהתארגנה עוד במושבה מטולה, ולפי המלצת המרכז החקלאי ובעזרתו קיבלנו עבודה בחוות גולדברג שליד המושבה הרטוב. את החווה ניהל, בשם י.ל. גולדברג (הציוני הידוע), קרוב־משפחה, אפל שמו. בחווה היה בניין גדול ומסודר בשביל המנהל וגם סככות ובניינים לפועלים. קבוצתנו, עשרה בחורים, גרה באוהלים, תחת סככה. קיבלנו גם חדרים בשביל מטבח וחדר־אוכל. היחס אלינו מצד אפל וגולדברג – האחרון היה בא לבקר בחווה – היה טוב מאוד. עבודתנו היתה יישור עלי טבק האריזות. המושבה, קרובה מאוד לבנייני החווה, היתה קטנה – כעשרים משפחות, שהתפרנסו בקושי מחקלאות הררית ומגידול טבק (היתה זו תקופת גידול הטבק בארץ). אנו, הצעירים, הפחנו במושבה קצת רוח חיים. זמן קצר עבדנו בחוות גולדברג ואחרי גמר אריזת הטבק עברנו, בראשית 1926, לפתח־תקווה. אגב, אחד הבילויים שלנו היה לרדת לפנות ערב לתחנת הרכבת ולחכות לרכבת העולה לירושלים או יורדת משם. השומר במקום היה יהודי גרוזיני או צ'רקסי.

„בינתיים עברו עשרות שנים, המושבה נהרסה וכנראה גם לחוות גולדברג אין זכר. לפני זמן־מה נפגשתי עם אחד מתושבי בית־שמש, מכר שלי, וסיפרתי לו על המושבה ועל החווה והוא אמר לי, כי לא שמע על כך. הוא ידע שהיתה מושבה בשם הרטוב, אבל על חוות גולדברג לא ידע לו, וגם לא שמע על כך בבית־שמש (העיירה שהוקמה סמוך להרטוב הישנה)".

הר־טוב, בית המיסיון (צילום: ברוך גיאן)

מחוות גולדברג, מלפני 63 שנים, שהשכן מבית־שמש לא ידע עליה כלל, שרדה כמעט רק חורשת אורנים גדולה. היא נמצאת מדרום לבית־הספר אבן העזר שבמושב נחם, שהוקם בצמוד לשרידי הרטוב. י.ל. גולדברג, יוצא וילנה, אשר כונה „הנדיב הבלתי ידוע" (לאחרונה כתב עליו גרשון גרא ספר תחת כותרת זו), היה מראשי חובבי ציון ברוסיה. במסגרת יוזמותיו הכלכליות והתרבותיות במהלך פעילותו הציבורית רצה להקים חווה מודרנית, שתקדם את עבודת האדמה בארץ ושתשמש לו בית. בעזרת בנק אפ"ק, שנימנה עם מייסדיו, רכש שליש מאדמות הרטוב וסיפק עבודה לאיכרי הרטוב, השלמה נאה להכנסתם ממשקיהם. במאורעות 1929 חרבה החווה ולא קמה עוד. גם היא פרק בתולדות הרטוב.

סתוונית ירושלים פורחת

עם מבשרי הסתיו הפורחים בעונה זו נימנית גם סתוונית ירושלים. זהו צמח נדיר למדי, הפורח במקומות מעטים בלבד בארץ, ומאיימת עליו סכנת הכחדה. בימים אלה אפשר לחזות בריכוזים של סתוונית ירושלים, פרח גדול שצבעו ורוד עז, בעמק המצלבה בירושלים. הפרח הזה נכלל במחקר שעורך ד"ר אבי שמידע, מנהל המרכז לצמחי ישראל של החברה להגנת הטבע (חל"ט). המחקר עוקב אחרי הדרכים שבהן הסתוונית „משווקת" את עצמה, לצורך הפצתה, לחרקים המאביקים בעונה זו של השנה. חל"ט קוראה לחובבי הטבע לדווח על אתרים נוספים שבהם מתגלית פריחת סתוונית ירושלים.

אוצרות גניזה נפתחים

לפני ימים אחדים התבשרנו, כי תהיה אפשרות לחוקרים מהמערב לעסוק במחקר אוצרות יהדות, בתוכם תעודות מהגניזה הקאהירית, בברית־המועצות. זה טוב, יפה וחשוב, אך זו גם הזדמנות להזכיר, כי באוסף הגניזה הגדול, המקובל כחשוב ביותר, של מסמכים היסטוריים שמקורם בבית־הכנסת בקאהיר, שבו נתגלתה הגניזה – האוסף של קמברידג' – נעשית עבודת מחקר גדולה וחשובה, בלי הרף. באלה הימים הגיע לארץ גליון 16 של בטאון יחידת הגניזה שבספריית אוניברסיטת קמברידג', באנגלית, „קטעי גניזה", ובו דיווח על מיגוון הפעולות הנעשות ביחידה. מסופר שם על גילוי מכתבים חדשים בכתב ידו של הרמב"ם, על מחקרים הנעשים לריכוז החומר ההלכתי הנמצא בגניזה, על תצוגת דברי דפוס יהודיים קדומים, על שילוב יחידת הגניזה בדואר־מחשב הבין־אוניברסיטאי, על פירסום ספר חדש, של פרופסור מורג, בסידרת הגניזה שמוציאה ספריית אוניברסיטת קמברידג' ועוד.

יחידת הגניזה משמשת מקום־מחקר לחוקרים יהודים ולא־יהודים, מישראל ומשאר הארצות. מתקיים שם מיפגש בלתי־אמצעי של חוקרי יהדות, שהוא מקור להפריה ולתוספת דעת. תוצאות מחקרים אלה, על העם ועל ארצות פזוריו, מתפרסמים בעתונות מחקרית ומחלחלים אט־אט אל הספרים ואל עולם הידע והמושגים של הציבור הרחב. על היחידה משרה מרותו וממרצו ד"ר סטיפן רייף, מנהל היחידה, שבשנים רגילות מסייע לישראלים הבאים ל„גניזה" לעשות שם את שבתותם במחקר. השנה יבוא הוא עצמו לכהן כפרופסור אורח באוניברסיטה העברית בירושלים. ה„גניזה" הקמברידג'ית היא דוגמא נאה לחשיפת חומר גנוז של יהדות, שמוסיפים להפיק ממנו אוצרות גם לאחר עשרות שנים, ואפילו ביתר שאת, והמעיין איננו יבש.

ספרים עכשיו: מין הילוד בהזמנה

מאת נעמי בדגור

לו ידעו חכמי מצרים העתיקה, מומחי התיניקה, את הפטנט לבחירת מין הילוד, לא היה לנו משה ויתכן שהיינו עד היום עבדים לפרעה. הגזירה „כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" היתה שמה קץ להולדת זכרים בקרב היהודים ושלום על ישראל.

רופאים רבים דוחים את השיטות המסתובבות בשוק לבחירת מין הילוד. אחרים מודים שבכל זאת יש בזה משהו. המדקדקים טוענים שאפשר לעשות זאת רק בתנאי מעבדה וכאן נכנסים כמובן כל השיקולים המוסריים.

הפטנטים שבהם מדובר לצורך הבחירה הזו נחלקים לשניים: אמונתיים – תבלינים, קמיעות, לחשושים, תפילה על קברות צדיקים וכיו"ב, ומדעיים – נסיון לכוון את המפגש בין כרומוזומי המין והביצית.

בספר „התנהגות מינית בהריון ולאחר הלידה" (מאת סילביה קלוז, תרגום: אביבה אגמון, הוצאת יסטן) מצאנו פרק המוקדש לנושא, כי הוא שייך לאחרי הלידה: נולדה לכם בת, עכשיו תרצו בן; נולדו לכם שלושה בנים – עכשיו תרצו בת. העקרון עובר על יצירת מיפגש מכוון בין תאי הזרע נושאי כרומוזום X עם ה־X של הביצית ואז תיולד בת או מפגש בין תאי הזרע נושאי כרומוזום Y עם ה־X של הביצית (בביצית יש תמיד רק כרומוזום X) ואז יוולד בן.

השיטה המוצעת בספר היא נפוצה למדי ומבוססת על הסברה שזרעי ה־X וה־Y שונים זה מזה. זרע ה־Y האחראי להולדת בן חלש יותר (או למה קוראים להם המין החזק) ומאריך 24 שעות בעוד שזרע ה־X, האחראי על הנקבה, חי יומיים ואפילו שלושה. הביצית חיה 12 עד 24 שעות. אם הסביבה חומצית מעט, סיכוי ההישרדות של זרע ה־Y החלש קטן יותר בעוד שזרע ה־X החסון עשוי להישרד.

ובכן, כדי להוליד בן צריך להימנע ממגע מיני עד לביוץ ואז טובים סיכויי הזרע Y הזריז בתנועתו להגיע אל הביצית ראשון. אפשר גם לעזור לו לקצר את הדרך ע"י חדירה עמוקה בזמן הפליטה. כדי להוליד בת, מקיימים מגע כמה ימים לפני הביוץ אך לא ממש בזמן הביוץ, כך שבזמן הביוץ לא יהיו עוד זרעי Y חיים בעוד שזרעי X המאריכים ימים עדיין יהיו בסביבה ויפרו את הביצית. כמו כן צריך הגבר למנוע חדירה עמוקה בזמן הפליטה, מכיוון שהנרתיק חומצתי בדרך כלל ומאפשר לזרעי ה X החסונים להמשיך ולהתקיים בעוד שזרעי ה־Y ככל הנראה יתחסלו.

הספר אינו ממליץ על השיטה המקובלת של שטיפות לשם יצירת סביבה חומצית לזרע המועדף. תמיסות חריפות מדי עלולות לפגוע בזרע, לגרום לגירוי רקמות הנרתיק ולהשיפתו לזיהומים.

שיטה נוספת קשורה לתזונה. היא מבוססת על הסברה שריאסה עשירה באשלגן ונתרן נותנת עדיפות לזרע Y והתוצאה תהיה בן, בעוד שריאסה עשירה בסידן ומגנזיום תעודד זרע X – בת. שני ההורים צריכים לקיים את הדיאטה הרצויה כששה שבועות לפני העיבור.

הספר מספר כי ישנה בפריס מירפאה אחת המודיעה להצלחה של 70% לפי שיטת התזונה. המחברת עצמה מציינת כי היא מכירה זוגות שהשתמשו בהצלחה בשיטה האחרת. מעניין רק כיצד יודעים לזכותו של מי יש לזקוף את ההצלחה – ליד המקרה, לתכנון או לתפילה על קברו של הבאבא סאלי מי שרוצה – שינסה. כמו שאומרים: אם לא יועיל, לא יזיק.

הספר „התנהגות מינית בהריון ולאחר הלידה" הוא בעיקרו מדריך לבני הזוג על כל המותר והאסור, הרצוי והלא רצוי, הנכון והלא נכון בהתנהגות המינית לפני ואחרי. המחברת, סילביה קלוז, היא מיילדת ותיקה, מדריכה ויועצת בענייני מין (לא כתוב באיזה ארץ) וחיברה ספרים בנושאי הריון, לידה, הנקה טיפול בילדים ועוד. הספר מעלה שאלות המתעוררות אצל כל זוג במצב זה, שניהם ביחד וכל אחד לחוד ועונה עליהן תוך מתן הסבר בשפה בהירה ומובנת.

הספר רחב יריעה ונוגע בהיבטים פיסיים ונפשיים של קיום יחסים בזמן ההריון ולאחריו. הוא מזים דעות ואמונות כמו למשל שרצוי להימנע מיחסי מין בחלק מתקופת ההריון או שהתכווצויות האורגזמה עלולות להזיק לתינוק ולגרום לידה מוקדמת.

זוגות רבים חוששים להכביד בשאלות שוליות כביכול אלה על הצוות המטפל באשה בעת ההריון. אולם, חוסר ידיעה וחילוקי דעות בענייני מין בין בני הזוג בתקופת ההריון מקשים על המצב הלא קל בלאו הכי. ישנם גברים, למשל, החוששים פן יזיקו לתינוק ונשים החושות שמגע מיני הוא התערבות בדבר מה הנרקם בינן לבין העובר. ישנן נשים המאבדות ענין במין בזמן ההריון ולאחריו, תופעה הגורמת להן לחרדה. הידיעה כי מדובר במצב זמני, גורמת להקלה. נשים אחרות סובלות בעת ההריון מזיהומים באברי המין וחוששות מהשפעתם או מהשפעת התרופות על התינוק. רבים מעוניינים לדעת כמה זמן לאחר הלידה אפשר לחזור לחיי מין סדירים. אחרים מוטרדים בגלל התרחבות הנרתיק.

הספר עוסק גם בהפלה, בלידה מוקדמת, במחלות שונות, בעיקור, בעקרות והאינצאונות. יש בו פרק מקיף על שיטות למניעת הריון הזה מאמצעי מניעה של לפני ואחרי ועד לשיטות טבעיות כמו משגל גסוג והימים הבטוחים.

אסתטיקה של הזמן

מאת ורדה צימרמן

אלאן זילברשטיין מעצב שעונים פילוסופיים. חברת „קלוק" שבבעלותו מייצרת שעונים עם מוטיבים סמליים הלקוחים מדתות שונות, מפולקלור אתני ומהיסטוריה של מדינות ועמים. במלים פשוטות יותר: ל„קלוק" שעונים עם סמל הדג הלקוח מן המיתולוגיה הנוצרית; שעון שבמקום ספרות מופיעות בו המלים ירושלים־ישראל; שעון עם כתב סיני; שעונים בעלי סמלים אפריקניים וגם שעוני 200 שנה למהפיכה הצרפתית (השעון הרשמי של החגיגות) עם מוטיבים יעקוביניים, עם דמותה של מריאן, עם עקרונות שיוויון הזכויות והרפובליקה. עם ציור הבסטיליה ועוד. לשעון זה רצועות בצבעי כחול ואדום, בצבעי הדגל הצרפתי. לקראת 1989 אפשר להתבונן לשעונים בעלי מוטיבים מן הקבלה... את השעונים האלה, הוא מספר בביקור קצר בישראל, אוהבים בכל העולם. לא בדיוק מבינים את הסמלים, אבל קונים אותם. וכדי לא להשאיר את הקונים באפלה מוסיפים לכל אריזה גם הסבר קצר. הוא מחלק את השעונים שבעיצובו לשלוש קבוצות. באחת, הבסיסית, יש לשעונים מספרים ורצועה שחורים, בשנייה לוח ורצועה עשויים מתכת ובשלישית מצופה השעון בזהב ונתגר ברצועת עור. המחירים בין 125 ש"ח ל־175 ש"ח והם נמכרים, בינתיים, ברשת המשביר לצרכן ובגן העיר בתל־אביב.

קלאסיקה

בניגוד לשעונים האופנתיים והזולים, מייבאת עתה רשת „שבא" את שעוני כריסטיאן דיור. ניגוד מכל זווית אפשרית: מן הכיוון העיצובי מדובר בסגנון קלאסי מעודן, 18 קאראט ציפוי, ספרות רומיות, רצועות עור וחתימה. לגברים ולנשים. מן הכיוון הפיננסי – מחירי השעונים גבוהים בהרבה. 780 ש"ח וגם 850 ש"ח.

נזירות שכזאת

ב„אנימה" מבססים את קולקציית החורף על שתי קבוצות סגנוניות: מראה נזירי ומראה בארוקי. הראשון מתבטא בשמלות ובמעילים גולשים וארוכים ובצווארוני אורגנזה לבנה. הצבעים, בהתאם, הם שחור, חום ואפור. מראה הבארוק מתבטא בעיטורים רבים ובהדפסי זהב על שחור. כראוי לסגנון בארוקי, מיתוספים גם צבעי האדום והסגול.

האריגים שבחרה חגית קזיניץ, המעצבת ובעלת החברה, הם אנגורה, פשתן, אורגנזה וטאפט.

מחירי הפריטים נעים בין 68 ש"ח לחצאית סריג ועד 350 ש"ח.

קו קשוח

„סאבי" מחדשת קולקציה לחורף. הפעם נבחר הג'ינס כמוטיב המרכזי. ולא סתם ג'ינס אלא בסמנונו של ג'יימס דין שהחברה מגדירה כ„קו קשוח". לאלה מיתוסף הג'ינס החום, שהציגו כבר ב„טופר" בתחילת העונה, וכן חולצות ג'ינס מרוקמות.

צבעוני וחום

ב„פלפל" מתחילים החורף ביצור סריגים בעיצובם של שניים: חיים מזרחי וטימי סעיד. שני צעירים אלה לא למדו או ;זה באופן מסודר, אם כי מזרחי, למשל, שהה תקופה מסויימת בבית האופנה של ג'ורג'יו ארמאני. הם עיצבו קולקצייה נסיונית של סריגים צבעוניים בשתי קטגוריות. האחת המיועדת לצעירות והיא מעוצבת במוטיבים גיאומטריים בצבעים חזקים ובאורך המותן והירך. והשנייה באורך אחיד – טוניקה – בדוגמאות של נמרים ופרחים. לסוודר זה מצורפים גרבי צמר ותחתלות תואמים, במחיר של 135 ש"ח. סריגים אחרים נמכרים החל מ־95 ש"ח ועד 115.

מצב רוח שחור

ב„הוניגמן" השתלט הצבע השחור על החורף, ולידו סגול־חציל, חאקי וגווני החום. אלה באריגי ויסקוזה, פשתן, כותנה, ג'רזי, צמר ותערובות צמר, אקרילן וכותנה מגוהצת. בנוסף להשתלבות בקו האופנתי המוביל החורף, של מותניים הדוקות, משחקי צווארונים ומכנסיים רחבים, עיצבה ירדנה זיו גם שמלות־מעיל שאפשר לצרפן גם לחצאית־מכנס, חולצות דו־צדדיות וצווארוני תחרה כתוספת לסריגים. המוטיבים באריגים שאינם חלקים: פרחים קטנים ואורוי בר.

המחירים: חולצות וחצאיות בין 44 ל־80 ש"ח, סוודרים 90 ש"ח, מכנסיים מ־70 ועד 125 ש"ח וג'קטים מ־80 ועד 180 ש"ח.

תכשירים

חברת „אוריס", למשפחת "הלנה רובינשטיין", מביאה לכאן מערכת שלמה של מוצרי טיפוח ואיפור מבית "בטריקס", שהיא חברה גרמנית במקור, ולה סדרות מיוחדות לסוגי עור שונים, בעייתיים ורגילים, מוצרי טיפוח גם לגבר ואיפור. מדיניות החברה היא להעניק ללקוח תכשיר איכותי במחיר סביר והם יימכרו בישראל ברשתות השיווק הגדולות ובכמה בתי מרקחת.

הוניגמן

פלפל

שעוני דיור

שעוני קלוק

אנימה

לב חלש על המסך

חולי לב יוכלו מעתה להתרווח בכורסתם, כי הרי אסור להם להתאמץ, ולצפות בנחת בקלטת שתדריך אותם כיצד לחיות, ואפילו די טוב, עם הדעה החולה הזו ששמה: לב חלש. הקלטת תכיל אינפורמציה באשר להיבטי השיקום, הכוללים אלמנטים כמו תזונה נכונה, פעילות גופנית וגם סקס. כל אלה יושמעו ויוצגו ע"י מומחים רפואיים ויועצים מוסמכים בתחומים המדוברים. הקלטת שהופקה ע"י קופ"ח „מכבי" נועדה גם לשתף באופן אקטיבי את בני המשפחה בתהליך השיקום של החולה. יוזמה זו היא השנייה במספר ב„ספריית הבריאות בוידאו" המופקת ע"י קופ"ח „מכבי", ומתוספת לקלטת בסדרה בנושא חינוך מיני לנוער. בתכנון קלטות נוספות שידונו במחלת הסוכרת, בכאבי גב, בהריון ולידה, בגידול תינוקות, במחלות זיקנה ועוד. הציבור יוכל לרכוש את הקלטת במחיר של 69 ש"ח ולחברי „מכבי" יהיה מחירה 49 ש"ח בלבד.

הדס מגן

שינה נכונה

על מיטות ומזרנים שבהחלט לא יתאימו לסדום

מאת הדס מגן

דרך ארוכה עשה עם ישראל מאז מיטות הברזל של הסוכנות. הלקנו אולי ייזכרו ברתיעה גדולה במיטות הצבא הגוראיות, שלאחר לילה אחד עליהן קמים עם גב הדרדים. מאז נדרשו אורטופדים ורופאים להצילנו מהרעהחולה הזאת, ומציעים חידושים בתחום בריאות השינה. אחרי ככלות הכל, שליש מחיינו הרי מוקדש לשינה.

במרכז להנדסת השינה ניסו להמציא פתרונות לגבותינו הדואבים. לטענתם, המוצרים שלהם, מזרן ושתי מיטות ארגונומיות (של הנדסת אנוש), יש בהם תמיכה מלאה של כל נקודה ונקודה בגוף, מבלי שאיבר אחד יקופח או יקבל על חשבון האחר. כמו כן, הם מוסיפים, התמוכות והקפיצים גמישים ומונעים יצירת לחץ על נקודה כלשהי.

ד"ר זאב דביר, ראש החוג לפיזיותיראפיה מביה"ס לרפואה באוניברסיטת ת"א, אמר במסיבת העיתונאים שערך המרכז להנדסת השינה, כי הבעיה העיקרית ברוב המזרנים היא היותם של הקפיצים מחוברים ביניהם מה שגורם לכך, שלחץ על נקודה מסוימת יוצר תחתיה שקע ומונע התאמה טובה בין השוכב למזרן. הוא גם הפריך את „מיתוס המזרן הקשה". לטענתו, בניגוד למקובל לחשוב, כי זה, האורתו, בריא משום שאינו יוצר שקע, הוא מביא לעומת זאת, לתוצאה שלילית אחרת – עקמומיות עמוד השדרה. לדבריו, המיטות המיוצרות במרכז להנדסת השינה עשויות מספוגים או מפוליאורתן בצפיפויות אידיאליות, ובתוכם משולבים קפיצים שאינם קשורים האחד בשני. זה יוצר שקע רק בנקודת הלחץ המסוימת ולא מסביבה. עוד הוסיף, שהתקדמות טכנולוגית זו, עולה פי עשרות מונים על מה שמקובל לייחס לאמריקאים המתקדמים בארצם.

ד"ר הגר פטיש, רופאה אורטופדית בבי"ח „אסף הרופא" מעידה שהמיטות ייצלחו לא רק לסובלים מבעיות אורטופדיות, אלא שביכולתן להציע פתרון יעיל ונוח גם לחולים אחרים, למשל, לסובלים מאי־ספיקת לב. מכיוון שהם ישנים בתנוחת ישיבה כמעט, היכולת לכוון את זווית הראש והרגליים, מקילה. חולי סוכרת אולי יימנעו מפצעי לחץ כשישכבו על מיטות המותאמות להם ובלי לחוש לחץ. כמו כן יישימו המיטות גם עם מי שסובלים מבעיות בניקוז הוורידי, עם חולי כליה, עם מי שסובלים מבצקות בגפיים התחתונות. במצבים כרוניים, כמו מחלות גיוונויות כרוניות של הדיסק או הזוליזות, או כאבי ראש כרוניים הנובעים מבעיות בצוואר, יוכלו המיטות לשמש כטיפול מונע.

המוצרים: „קומביספרינג" – מזרן ספוג ובתוכו קפיצים גמישים ומבודדים אחד מהשני. בצד אחד של המזרן כיסוי כותנה ובשני צמר. ניתן למיקום גם על ריצפה. מחיר: 467–541 ש"ח למזרן יחיד; 771–880 ש"ח לזוגי.

„אופיגג" – מיטה המורכבת ממזרן הרזמה בעיקרו לקומביספרינג היושב על גבי בסיס העשוי רשת ספירלית אלסטית, תומכת וגמישה. ניתנת להגבהה באיזור הרגליים והראש. מחיר: 1208 ש"ח למיטת יחיד; 2416 ש"ח למיטה זוגית.

„לטופלקס" – מיטה עם בסיס הבנוי מתמוכות גמישות במיוחד ומבנבן המונע יצירת לחץ על הכתף. ייחודו של המזרן שינה על הבסיס, שיקלוט את הדיעה ויאייד אותה בעזרת פרוזדורי אוויר מיוחדים. מחיר הבסיס: 467–1950; המזרן: 659–1216 ש"ח.

עוד במרכז השינה מיטת מחשב, כלומר מתאימים לאדם תוכנית מחשב עפ"י הרגלי השינה שלו ובעיותיו הרפואיות, ובהתאם לה יכוונו את המיטה. פטנט אחר בנוסח עריסת התינוק – מיטה המניבה בתנועות עידסול עדינות לכל תנועה של הגוף. עזר להירדמות מהירה. 5000 ש"ח. וגם יש כרית אנאטומית, המעניקה תמיכה לראש ללא הפעלת לחץ. מחיר: 85 ש"ח. לילה טוב

ההסתדרות הכללית של העובדים באי״י – הועד הפועל
המרכז לתרבות ולחינוך
המחלקה לחינוך

לקראת שנת הלימודים תשמ"ט
יצאה לאור
רשימה ביבליוגרפית לכיתות היסוד

הרשימה מקיפה סיפורים ממויינים לפי הנושאים והערכים הבאים:

א) כבוד האדם; ב) חרות; ג) ציונות, בנין הארץ, קליטת עליה; ד) עבודה; ה) שוויון; ו) עזרה הדדית; ז) דו־קיום; ח) יחסי יהודים – ערבים; ט) מלחמה ושלום; י) טובת הכלל; יא) יוזמה ציבורית של ילדים.

החוברת כוללת גם מפתח נושאים ומפתח מחברים. מחיר החוברת –5. ש"ח. הזמנות מתקבלות במחלקה לחינוך, המרכז לתרבות ולחינוך, ההסתדרות הכללית, ארלוזורוב 93, תל־אביב. (ההמחאות – לפקודת המרכז לתרבות ולחינוך).

מכרזים

משרד הבטחון
חטיבת המכירות

ניתנת בזאת הודעה לציבור על

מכירת מכרז

כל פריט מהווה סעיף נפרד לכל אחד מהמכרזים כמפורט בטפסים. המציע רשאי להגיש הצעתו לגבי סעיף אחד או יותר. תנאי תשלום: 60% ההמחאה בנקאית, 40% הנותרים בערבות בנקאית, שזמן פרעונה שלושה חודשים מיום פתיחת המכרז.

מכירת טפסי המכרזים תחל ביום שני 7.11.88 בחטיבת המכירות, רח' האלוף א. מנדלר 12 א' הקריה תל־אביב. שעות הקבלה בימים א'–ה' בשעות 08:30–12:30 בימים א' ו־ג' גם בשעות 14:00–15:00.

מכרז מס' 225/88/11

חלפי ג'י.מ.סי, צמיגים שונים, עגלות להובלת מנועים ועריכות שמן, ספסלת כבלים וחוטים, גרוטאות אלומיניום, גלילי פח, צמיגי מטוסים, ציוד כיבוי אש, חלפי ג'יפ ודודג'.

ימי סיור: 13, 15, 17, 21, 22, 24, 27 נובמבר 1988, כמפורט בטופס המכרז. יש להרשם עד יום לפני הסיור.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־28.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 226/88/11

גנרטורים, שרוולי פלסטיק, ציוד חשמלי, עגלות נגררות, משורי שרשרות ושולחנות לאינסטלטורים, צמיגים, ספסלת מצברים, תיבות הילוכים.

תאריכי סיור: 23, 24 בנובמבר 1988.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־28.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 227/88/11

חלפי גנרטורים, עגלות נגררות, מכונות משרדיות, כלי עבודה, פינר, ציוד מחשבים, ברזל זוית, חלקי חילים, חלפי טנק שרמן, אביזרי וחלקי חשמל, גרילים לרכב, חלקי אגזוזים, אביזרי אינסטלציה ואלקטרודות ריתוך, מנוע מבואר, צנורות יציקה, כננצים, גלילי רשת פלסטיק.

תאריכי סיור: 23, 24 בנובמבר 1988.

מועד אחרון להגשת הצעה ב־28.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 228/88/11

מי קולחן וביגוד, תבשיטים, רדיו טייפים לרכב, רדיו מיים מטלטל, טלפון להצנים, וידאו טיים, שעוני יד, מרטי בלמים, כלי עבודה, ציוד משרדי, רשמיקול, מכונות נגרות, חלפי חשמל ואלקטרוניקה, מכונות צילום.

תאריכי סיור: 16, 17 בנובמבר 1988.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־21.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מכרז מס. 229/88/11

מרגזונים, מגרדים, טרקטורים, גוררים תומכים, מלגזות, ג'יפים, בחלקם לפרוק.

טפסי מכרז ניתן לקנות בימי הסיור במגרש הרכב – צריפין.

ימי סיור: 9, 10 בנובמבר 1988, בשעות 08:00–11:30.

מועד אחרון להגשת הצעות ב־14.11.88 עד שעה 10 לפנה"צ.

מעריב – עכשיו

קרא ב מעריב יום ו':

בחירות '88. המהפך השני ■

אברהם תירוש ■ שלושת המנצחים: הרב עובדיה יוסף, הרבי מלובביץ', הרב שך ■ יוסף חריף, נפתלי קראוס, מרדכי אלקן

קואליציה בסימן מיהו יהודי ■ מנחם רהט

סיום ושמו קליטה ■

שבבת המבוכה של עולי אתיופיה ■ עמוס לבב

הל ויין דל

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

מכרזים

רשות הנמלים והרכבות
Ports & Railways Authority
נמל חיפה

הנדון: **השכרת שטח באזור מפרץ חיפה**

לרשות הנמלים והרכבות שטח באזור מפרץ חיפה, העומד להשכרה למטרות שונות.

להלן פרטים על השטח:

1. כ־150,000–200,000 מ"ר מגודר בגדר גבוהה + תאורה, תאורת גדר ושערי כניסה.
2. בשטח מחסן בגודל 15,000 מ"ר (כולל אוטקה).
3. בנין משרדים.
4. השטח מפותח, ושימש כמסוף המכולה וריקון למכולות („המסוף העורפי" של נמל חיפה).

השטח אמור להתפנות בקרוב ויתנן להשכירו בשלמותו או בחלקו למטרות שונות.

בדבר פרטים נוספים, נא לפנות לעודד שרון – ראש מחלקת נכסים בנמל חיפה, טל – 04–518281.

א. אור
מנהל נמל חיפה

איזי לונג ממליץ ולהיפך

היחסים הבילטראליים עם אוסטריה

עד היום היתה לנו בעיה עם אוסטריה.

ראשית – ואלדהיים.

ושנית – אם היה האוסטרי בא אליך ומביא לך את ה„מוצרט קוגל" המפורסם שלו, במה היית יכול לגמול לו? בחומוס? בסברס? ברב פריך?

היום – נפתרה הבעיה אחת ולתמיד.

היום מייצרת „קרט" תעשיות מזון את התשובה הישראלית למעדן הזה ואפשר להשיג אותו בעטיפת זהב, מכיל מרציפן ממולא אגוזים ומצופה שוקולד לבן, ובעטיפת כסף – מכיל מרציפן ממולא דובדבנים ומצופה, לעומת זאת, בשוקולד לבן, כאשר כל אחת מהגידסאות עולה 8.97 ש"ח.

ויש לה גם שם עברי מקורי: „אמדאוס", במקרה שאתם רוצים לקנותה ברשתות השיווק ובחנויות הממתקים. איך דואגים לנו? הא?

יבורך המבריח

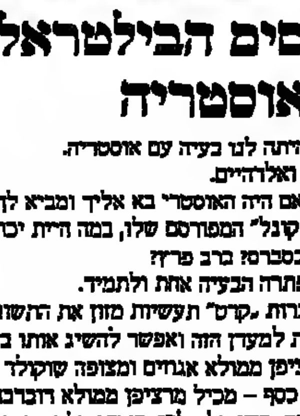

כשראיתי את השיטאקי, פטריות יער מיובשות, באריזתן הנאה, חשבתי לעצמי: אמנם זה עולה 8.90 ש"ח ל־50 גרם, אבל סוף סוף אנחנו בטוחים שכל אגורה הולכת לפטריות נטו ולא על מים. אבל אחרי שקראתי מה שיש בתוכן והתברר לי שיש בהן חומר שמוריד לחץ דם וממיס כולסטרול וביפן מפיקים מהן שתי תרופות נגד סרטן והן מונעות הצטננות הנגרמת על ידי נגיפים ויש בהן גם ויטמינים B1,B2 ,B6 הארגוסטרון שממנו נוצר בגוף ויטמין D2 – אחרי כל זה, אמרתי בלבי, „יבורך היבואן שהצליח להבריח את מאכל הקסמים הזה מיפן. ואיך אני יודע שהוא מבריח אותו משם? – פשוט מסקנה הגיונית. כי אם זה נכון מה שיש בפטריות אלה, איזה יפני יהיה משוגע למכור אותן לחו"ל?

טמפורה פטריות שיטאקי בנוסח יפני

חומרים:
20 פטריות שיטאקי
200 גרם קמח
1 ביצה
מים
רוטב סויה
יין לבישול
מעט זנגוויל

הכנות:
לרכך את הפטריות במים פושרים ולאחר שהתרככו להסיר רגלי הפטריה. לקמוח אה החלק הפנימי של הפטריה. לערבב את הקמח הביצה והמים וליצור עיסה חלקה ודלילה.

הוראות הגשה:
למלא את החלק הפנימי של הפטריה בעיסה (להקפיד שלא לכסות את כולה) ולטגן בשמן עמוק, להגיש מיד לשולחן, חם חם.

לעיצוב האופי היפני של התבשיל: לערבב רוטב סויה עם יין בישול, מעט זנגוויל, שמן צמחי ופלפל חריף ולהחם אותם בסיר נאה.

פרינץ – בהזדמנות זו שהפוליו הגיע...

ואתם חשבתם שהפוליו יעבור פה סתם ככה בלי שמישהו ינסה להרוויח ממנו? טעיתם!

הנה, „פרינץ", מוצר חדש לחיטוי ולשטיפה של פירות וירקות.

זה עולה 6.90 ש"ח למיכל של 500 סמ"ק וזה הורג –

קוטל, כמו שהם אומרים לנו – מגוון רחב של חיידקים. אבל הפוליו זה נגיף?

כן, זה קוטל גם את נגיף הפוליו.

אבל מה עם הפוליו?

על הפוליו לא כתוב כלום.

אז למה מוציאים את זה לשוק ומפרסמים את זה דווקא עכשיו?

בשביל להראות לכם, שאם חשבתם שהפוליו יעבור עלינו מבלי שמישהו ירוויח מזה – אז טעיתם!

נבחרת הכדורגל מגלה שיפור גברה על הפועל בת־ים 0:4

הנבחרת

מאת שמואל קלינר

ועכשיו כבר 0:4 לטובת נבחרת ישראל. אמנם קבוצת הפועל בת־ים מהליגה הארצית איננה שונה מיריבי האימון הקודמים, אף הם מהליגה הארצית, ובכל זאת הסתיים שבוע נוסף של מחנה האימונים בוינגייט בתחושה, שאמנם הנבחרת עושה את המרב ונמצאת בדרך הנכונה לקראת המשימה הלאומית.

אימוני בוקר מפרכים ביותר ואחר הצהריים משחק אימון כבר הפכו לשיגרה ובכל זאת נעים להיווכח שבוע אחר שבוע בשיפור ניכר בכל הקשור לביצועי השחקנים על המגרש ולא פחות מזה בכושר הגופני המתעצם והולך. מדי פעם, כמו גם במשחק של אמש, בתאורה מעומעמת של המגרש בוינגייט חזינו בכושר ניידות מבטיח של השחקנים וכבר אפשר להבחין בבחורים הדומיננטיים שאמורים להקנות צבע למשחק.

אמנם היו פה ושם חריקות במשחק בפרט בחלק הקדמי של הנבחרת, אבל מאימתי באים בטענות לנבחרת שמבקיעה 4 שערים? עד להפסקה לא הבקיעו הבחורים אף לא שער, אבל מאימתי מראים לטיפש מחצית המלאכה?

התנועה בשדה היתה מובנה בדקות רבות גם לפני ההפסקה, אבל היו מעט בעיטות לשער. פה בעיטה של סיני ושם בעיטה מרחוק של אזר, אבל המוחץ היה קהה מדי עד להפסקה. אולי היתה זו השיטה שהיתה בעוכרי השערים. לא פחות מחמישה קשרים ועם איש חוד אחד (יגאל מנחם) נראה היה כי כך לא יובקעו שערים ואולם במחצית השניה השתנתה התמונה מקצה אל קצה. המאמן יעקב גרונדמן כלל בהרכב במה שחקנים חדשים שהכניסו תנופה למשחק.

הכושר הגופני העדיף החל למצוא את ביטויו ותורגם כהלכה לשפת השערים. שער ראשון בדקה ה־57. יגאל מנחם בעט קרן והמגן החדש סלובודן דרפיץ' שנוסה בהצלחה בתפקיד המגן נגח לתוך השער.

בדקה ה־62 נגח ידון פרסלני בכדור ומגן בת־ים חילץ בידו מקו השער. משה סיני הפקיד על הפנדל ובעט ללא דופי. 0:2.

בדקה ה־84 בעט בדבורוך שער נאה זאת השער היפה במשחק הבקיע ניר לוין דקה מן הסיום כשקיבל מסירה מצויינת מניסן כהן ומהאוויר הבקיע וזה כבר היה 0:4 – הניצחון הגבוה ביותר של הנבחרת עד כה במשחקי המבחן.

נהנינו במחצית השנייה ממהלכי כדור נאים של השחקנים ובפרט של ניר קליינר בעל מרץ בלתי נדלה שנראה בעל פינה במגרש ושל ניסן כהן הדינמי. נראה שהקו החדש של המאמנים הלאומיים מתחיל לשאת פירות. לא עוד משחק המבוסס על כוכבים בודדים, אלא משחק קבוצתי עם קשרים דינמיים ושותפי שטחים נרחבים, שיודעים היטב לבצע את העבודה השחורה.

בהקודו של המאמן יצחק שניאור שחזה אתמול בניצחון נבחרת רומניה על יוון אמר עמיתו יעקב גרונדמן, כי היה שבע רצון בדרך כלל ממשחק הנבחרת והחשף ליקויים בכל הקשור ליכולת ההתקפית ולשטף המשחק בכלל.

הוא אמר, כי שלא כמו במשחקי המבחן הקודמים מתחיל להסתמן הבדל ניכר בין הנבחרת והקבוצות המתמודדות. בעיקר מתבטא הפער במחצית השניה באשר יכולת ההתנגדות של היריבות הארציות נפגמת וכבר כבר עולה היכולת ההתקפית של הנבחרת – דבר המתבטא גם בהבקעת שערים.

„המטרה היא להכביד על השחקנים ולהציב אותם למשחקי האימון כאשר הם כבר עייפים אחרי מאמץ. התוצאה אינה מטרה בפני עצמה". להערכתו תימודד יכולת הנבחרת בעמידה בתנאי לחץ ולכן חשוב, שהשחקנים יתייצבו למשחקי האימון כאשר הם עייפים מהאימונים הקשים.

עוד שיבח גרונדמן את משחק ההגנה ובמיוחד את משחקו של אילוז, שלדעתו בכושר הנוכחי הוא הבלם הטוב ביותר בארץ. לעומת זה ציין, כי השחקנים עדיין מאפשרים ליריב להתארגן וחסר להם קצב משחק שיאפשר לתפוס את היריב במצבים מביכים וכדבריו: „עם המכנסיים למטה".

המאמן שיבח את המשחק הקבוצתי, את הדינמיות של השחקנים והתנועה במגרש וציין כי אפילו שחקן סולני כמו יגאל מנחם החל לשתף פעולה ולהתמסר עם חבריו.

נבחרת ישראל הופיעה בהרכב הבא: גינצבורג; ש. מנחם, אילוז, דווידי, מכלוף; קלינגר, אלי כהן, סיני, ניסן כהן; מרקו בדבורוך, יגאל מנחם. בן שחקנו: אסייאג, דרפיץ', פרסלני, אלוז, קורן, שמעונוב, ניר לוין.

אלוף העולם במשקל כבד מייק טייסון הולם בבובה של ג'ורג' בוש ואינו מסתיר שהוא תומך במפלגה הדמוקרטית ובמועמדה מייקל דוקאקיס

ראשי אליצור רמלה מאשימים את וורניק כגורם להתפרעות

כדורסל

מאת משה כהן

ראשי אליצור רמלה הטיחו אמש האשמות חמורות נגד שופט הכדורסל מוד וורניק. הרמלאים טוענים כי לוורניק יש דעה קדומה נגדם וההחלטותיו במשחק ההפסד מול מכבי ראשל"צ והשיפוט הגריף שלו מנותקים מהמציאות.

מנהלי אליצור רמלה מיהרו לכנס אמש מסיבת עיתונאים ובה הם לא הסתירו את התרגשותם וזעמם. לטענת יו"ר אגודת הידידים, יורם דבי, העתונות הכפישה עיר שלמה בעוד רק קומץ אוהדים השתולל בסיום המשחק. „אנו לא מצדיקים את מה שקרה אחרי המשחק, אבל מדובר בכמה עשרות אנשים ורוב הדיווחים על מה שקרה מנותקים מהמציאות". רבי הציע לשופטים להיבדק במכונת אמת, כדי להוכיח מי מהצדדים דובר אמת.

רבי גם תקף בחריפות את וורניק: „זאת לא שערוריית השיפוט הראשונה שלו. במשחק מול ראשל"צ הוא שרק כמה פעמים במתכוון נגדנו ולשיאו הוא הגיע בשניות הסיום כשפעמיים העביר את הכדור מרמלה לקבוצה היריבה".

יורם רבי טען כי רוב אוהדי רמלה התנהגו למופת וכמה שעות לפני המשחק אף התרימו כספים למען הקבוצה. „השופט יצא מהמגרש נקי לחלוטין ומגיע לוכד שאותו שופט קיפח אותנו במשחק אחר מול ראשל"צ". רבי הבהיר, כי הנהלת אליצור רמלה התנצלה בפני שחקני ראשל"צ שנפגעו לאחר המשחק ואף תפסה אותם.

הוא הזהיר, כי הכדורסל מהווה פנינה ברמלה ומאז פיתוחו פחת הפשע בעיר: „יש לנו בית ספר לכדורסל שפעילות בו 11 קבוצות עם 1000 ילדים ויהיה מאוד חבל אם הכדורסל בעיר יהרס".

מנהלת הקבוצה, נעמי פורת, שהואשמה ע"י השופטים בהעלבתם, דחתה בתוקף את הטענות נגדה: „רק העדתי לוורניק שעתיים אחרי המשחק על השיפוט שלו ועשיתי זאת בנימוס רב והסברתי לו שהוא קבר עיר שלמה".

ברמלה חוששים מהחלטת בית הדין המשמעתי של איגוד הכדורסל, שידון הערב בדו"ח השיפט החריף של השופטים. בין היתר מואשמת הקבוצה בפגיעה בשופטים ובשחקני יריב, בהתפרעות אוהדים ובתאורים חריפים על האווירה ששררה במגרש לאחר המשחק.

בינתיים, שלחה הנהלת אליצור רמלה מברק חריף לשר החינוך והתרבות ולראשי איגוד הכדורסל ואיגוד השופטים, שבו הם תובעים קיום מ־יוחק ויזור בין שתי הקבוצות.

הבולגריות ניצחו את מכבי בת"א

מאת יוסי פנטילט

מיניזר פרניק מחזיקת הגביע הבולגרי לנשים גברה אתמול על הפיינאליסטית הישראלית מכבי ת"א 62:76 (30:38).

בשורות הבולגריות 4 שחקניות הנבחרת הלאומית ובראשן הקפטן אולדיה ססאנובה, שהיתה הבולטת במשחק. הבולגריות ניצלו את עדיפות הגובה, את כושרן הגופני הטוב ומהירותן בעיקר בשלהי המחצית הראשונה, ומחקו יתרון מפתיע של מכבי 17:24 בדקה ה־13. עד להפסקה ירדו המקומיות עם יתרון בן 8 נקודות, כשבפרק זמן זה קלעו 21 נקודות לעומת 7.

אורלי קסטן 18 נקודות ודונית שורף עם 5 סלי 3 נקודות, הצליחו לצמצם שוב ל־38:42, אולם הבולגריות בהתקפות מתפרצות, יצרו פער שיא 52:72, ואז ניצלו המכביות את החילופים שביצע המאמן הבולגרי לצמצום נוסף.

שפטו מנצ'ס (מערב־גרמניה) וקול (בריטניה) לעיני 250 צופים באולם האוניברסיטה בת"א. משחק הגומלין בשבוע הבא בבולגריה.

★ מיניזר: ססאנובה 21, ספאסובה 19, מיידנובה 12, מטצקרסקה 9, גריגומירובה 7, יורדנובה 6, מינקובה 2.

★ מכבי ת"א: קסטן 18, שורף 15, בריאלוכסקי 12, גוסטר 9, וולף ומקסבר 4 כ"א.

נוער ב' 3 הנערים 1

שבוע לפני המפגש בתת הבית האירופי נגד הולנד, הפסידה אתמול נבחרת הנערים של ישראל לכדורגל במשחק אימון נגד נבחרת נוער ב' 3:1. את השערים לנוער כבשו איל ברקוביץ ואלון מזרחי במחצית הראשונה, שניהם מנקודה הלבנה, ועופר ראובן לאחר ההפסקה. לנערים: יצחק הוד.

שחקני הפועל ת"א לא נבהלו מהצ'כים

(בראטיסלבה, טלפונית). קבוצת הפועל ת"א עשתה אמש צעד מכריע לקראת עלייתה לבית רבע הגמר של גביע קוראץ' בכדורסל. התל־אביבים גברו בבראטיסלבה על הקבוצה המקומית בתוצאה 80:91 (41:50).

אין ספק, כי ה„אדומים" מצויים לאחרונה בכושר שיא ואמש הם הוכיחו זאת גם ל־4000 האוהדים הצ'כים הרעשנים. שחקני הפועל בניצוחם של לינטון טאונס ודניס ויליאמס נטלו את היוזמה כבר מדקות הפתיחה והוליכו בכל מהלך המשחק.

הצ'כים ניסו מידי פעם לשוב לתמונת המשחק, אבל טאונס דאג לשמור על יתרון חבריו. בדקה ה־30 הגיע יתרון הפועל ל־16 נקודות. הצ'כים במאמץ אחרון הצליחו לצמצם במעט את התוצאה, אבל בשום אופן לא לסכן את יתרון יריבתם.

משחק הגומלין יערך ביום רביעי בת"א ולמעשה הפועל כבר הבטיחה את עלייתה לבית רבע הגמר. ראשי הפועל ת"א ציינו אמש בשיחה מיוחדת ל„דבר" את היחס הטוב של המארחים. „הצ'כים קיבלו אותנו יפה ודאגו לנו כל הזמן" סיפר מנהל הקבוצה, ידידיה דפפורט. היום בבוקר עומדת הפועל לנסוע שלוש שעות באוטובוס לוינה ומשם לשוב לארץ.

נקודות להפועל: טאונס 31, ויליאמס 25, טרי 22, פרישמן 7, לאסוף 5, אמסלם 3.

נקודות לבראטיסלבה: גופה 22, מראבנביל 20, ממיצקי 17, פסרושקה 12.

מכבי ת"א הערב נגד אוסטנד בגביע אירופה

שחקני מכבי ת"א ינסו להבטיח כבר הערב את עלייתם למשחקי בית הגמר של גביע אירופה לאלופות. המכבים יתמודדו בבלגיה מול קבוצת אוסטנד.

המכבים הגיעו כבר ביום שלשום בלילה לבריסל. עתוני בלגיה לא מעניקים סיכויים לקבוצה המקומית להפתיע את מכבי ולפחות על הנייר נראים חניכיו של רלף קליין טובים יותר.

במכבי מוטרדים מפציעתו של קן בארלו, אבל נראה שהוא יטול חלק במשחק. נצחון הערב יבטיח למעשה למכבי את העליה למשחקי בית הגמר. משחק הגומלין בין שתי הקבוצות יערך בעוד שבוע בהיכל הספורט ביד־אליהו.

„ועדת טורטן" מתחילה הערב

ועדת החקירה שהוקמה על־ידי ההתאחדות לספורט לדון בפרשת האחים טורטן, תחל הערב את עבודתה. בראש הועדה עומד שופט בית המשפט המחוזי, שאול אלוני. בוועדה מכהנים עו"ד עובדיה רוזיאל וצבי יזהלם.

48 שעות אחרי שבת

3 משחקים מרכזיים במחזור ה־8 בלאומית

מאת ניסן פרידמן

המחזור השמיני יחל כבר מחר במשחק בין המוליכה מכבי נתניה לבין הפועל צפריירים חולון. משחק מעניין, שעשוי להסתיים בהפתעה. המגרש בחולון טופס נקודות. להזכירכם, במשחקם הביתי האחרון ניצחו החולונים את מכבי ת"א 1:4.

מאידך, מדובר בניצחון היחיד של צפריירים בשבעת המחזורים הראשונים. ייתכן שהיה זה משחק חריג, כיוון שבשאר המשחקים לא הציגו בחוריו של זאביק ולצר יכולת גבוהה במיוחד. לחולון יש שני שחקני נבחרת חדשים, מרקו בדבורוך ושמעון מבלוק. חולון מסוגלת להציג משחק נאה ושוטף, אך מגלה חוסר יציבות בעונתה השניה בליגה הלאומית.

מכבי נתניה, קבוצתו לשעבר של ולצר, משופעת כוכבים ונחשבת כיום לאחת המועמדות היותר רציניות לזכיה בכתר. אשתקד, עם ולצר, הובילה נתניה ב־8 נקודות יתרון על פני הפועל ת"א, אך שמטה את הבכורה לקראת סיום העונה.

את מקומו של שלום תקוה, המשחק בבלגיה, ממלא בהצלחה חלקית בלבד, שחקן הרכש שחום העור, פול (סיגה) דיידס, שעדיין לא ממלא אחר הציפיות הגבוהות ממנו. יגאל מנחם בכושר טוב וביחוד עם רתן גבאי הצעיר ובני לם הותיק, יש לנתניה מרכז שדה פעיל והתקפה פוריה שכבשה 10 שערים (בראש רידוון המבקיעות ביחד עם מכבי חיפה). השנה מדובר גם בהגנה יציבה למדי, שהיתה „עקב אכילס" של הקבוצה בשנים הקודמות.

השוער יעקב בלדב מנוסה יותר. במרכז ההגנה חיים בר הותיק והבינלאומי החדש, סלובודאן דראפיץ', שחקן רכש מיוגוסלאוויה, המוסיף הרבה כח ונוקשות לקו ההגנה. שני המגינים הצעירים והנמרצים (אף הם בסגל הלאומי) שמעון מנחם מימין ואלעד קורן משמאל, עולים תכופות לסייע להתקפה.

כדאי

שתי הביתיות בים ובחיפה

בנוסף למשחקה של המובילה ביום שישי, יתקיימו שני משחקי צמרת מרתקים בשבת. כדאי ללכת לראות. באיצטדיון בלומפילד תארח בית"ר ירושלים (3) את הפועל באר שבע (5). באיצטדיון קרית־אליעזר תארח מכבי חיפה (4) את בית"ר ת"א (2).

בית"ר ירושלים מציגה העונה משחקים טובים (0:3 על הפועל פ"ת ו־0:2 על הפועל כפר־סבא) לצד משחקים מאכזבים. אורי מלמיליאן סובל מעליות וירידות וזה משפיע על הקבוצה כולה. לבית"ר קבוצה די מאוזנת עד בה. ההתקפה, למרות אולת ורגלס של שחקני הרכש יאני הרוקמן, הבקיעה 9 שערים, בעיקר בזכות הקשרים התוקפים. ההגנה ספגה רק 3 שערים. בשער מתייצב השוער הבינלאומי בוני גינצבורג ולפני שחקני הגנה מנוסים כאולאי ואשש.

להתקפה הפוריה של באר־שבע, שהבקיעה רק 6 שערים עד עתה, תהיה בעיה. בחוריו של נסים כבר מגלים העונה יכולת נאה בשדה המשחק וגם ההגנה היציבה שלהם ספגה רק 3 שערים, אך ההתקפה איננה ממלאת את תפקידה והכשל כבר סיימה הקבוצה 5 משחקים בתיקו. עם זאת, באר־שבע עדיין בלתי מנוצחת.

בית"ר ת"א מהווה את הפתעת העונה עד עתה. מקום שני עם 4 שערים ויכולת נאה. ההרכב של השנה שעברה, שנינגש יצחק שום, משחק היטב והרכש החדש, אלי בראמו הבקיע 4 שערים וניצב בראש טבלת „מלך השערים".

בשערה של בית"ר ניצב שוער מנוסה כאריה תביב. בקישור קיים שיתוף פעולה מצויין בין הבינלאומי לשעבר ניסים כהן לבינלאומי החדש, ניסן כהן. בחלק הקדמי מושך ירון כהן את ההתקפה ביחד עם בראמו.

מכבי חיפה איבדה את הכוכב המבריק דניאל בריילובסקי, אך יש לה צוות צעיר ושאפתני, הכולל את ניר קלינגר, ראובן עטר, איתי מרדכי ירון גבעול, ושלך ותיק, ששיחק בשנות האליפות כזאהי ארמלי, אהרוני, מריל'י ואבוקרט. קבוצה מאוזנת עם מאמן קפדן כאמציה לבקוביץ, המסוגלת לרוץ במכרה.

אלי מילר ויצחק אביעד יצאו מהנהלת ההתאחדות

מאת שמואל קלינר

אלי מילר הגיש התפטרותו מהנהלת ההתאחדות לכדורגל ומהנהלת הפועל ת"א ובכך מנע מבית הדין של ההתאחדות לכדורגל לדון בעניינו. בית הדין היה אמור לדון באשמה שהוגשה נגד אלי מילר בעניין העבירות מתקנון שחקני הסכסך.

מילר לא יוכל להיות עוד חבר בהנהלה הנוכחית של ההתאחדות לכדורגל.

לעומת מילר נידון עניינו של יצחק אביעד יו"ר מכבי חיפה. אביעד הורחק מפעילות עד סוף העונה מהנהלת ההתאחדות.

בית הדין המשמעתי הרחיק את ציון מריליי, מגן מכבי חיפה, מ־8 משחקים בפועל. מכבי חיפה נידונה לתשלום 3000 שקלים קנס בגין העבירות בעניין התקנון.

דוד שוויצר נידון לתשלום קנס 500 שקלים בגין עבירת משמעת במשחק של הפועל ירושלים מול הפועל ת"א.

ניא ברק מהפועל חיפה הורחק ל־2 משחקים בפועל ואלישע ציפורט ממכבי יפו הורחק גם כן ל־2 משחקים. השניים הורחקו מהמשחק בין הפועל חיפה ומכבי יפו.

יעקב נגמדר מהפועל ר"ג הורחק ל־2 משחקים לאחר הרחקתו מהמשחק מול מכבי רמת עמידר. דני ירושלמי שחקן עמידר שהורחק אף הוא באותו משחק הורחק ל־3 משחקים בפועל. הפועל ר"ג נידונה לקיים 2 משחקי רדיוס עם קהל בגין התנהגות בלתי ספורטיבית במשחק עם הפועל בנים.

טניס

היום: מנסדורף מול לנדל

אלוף ישראל בטניס, עמוס מנסדורף יתמודד בסיבוב השני בטורניר הראווה באנטוורפן מול מחזיק התואר, הצ'כי איוואן לנדל, לאחר שגבר על האוסטרלי דארן קאהיל המדורג ליד מנסדורף (26) 4:6,4:6.

אורבע הודח בסיבוב השני

• אלה תוצאות משחקי סבב פורטוגל שנערכו בזוסו: שחר פרקיס – עמית נאור 6:4, 6:3, 2:6 ברעד מרנשטיין – דירזר (רומניה) 6:4, 6:0. פרקיס ומרנשטיין יפגשו בשלב חצי הגמר.

רומניה – יוון 3:0 בקדם עולמי לקראת אירוח נבחרת ישראל

נבחרת הכדורגל של רומניה הכניעה את יוון 0:3, במוקדמות גביע העולם בבית מספר אחד. רומניה תארח בעוד שלושה שבועות את נבחרת ישראל.

15,000 צופים, ובתוכם מאמן נבחרת ישראל, יצחק שניאור, חזו בעליונותה של הנבחרת הרומנית, שזקפה לזכותה נצחונה השני הרצוף ולה ארבע נקודות משני משחקים.

קודם־לכן ניצחו הרומנים בסופיה את בולגריה 1:3.

את השערים הבקיעו מאתאורץ' (26), האג'י (40 בבעיטת 11 מ') וסאבאו (84).

הנבחרת הרומנית הופיעה בהרכב: סילביה לונג, סטפן יובאן, מירודאג בלונדריצ'י, יון אנדונה, יוסיף רוטאריו־נארנה פופסקו, גארנה האג'י, אוקסידיין סאבאו־רודריין מאתאורץ', מריוס לאקאטוס (קלאודי יואייסקוביצ'י) ודורין קאמטארו.

עד 21: רומניה–יוון 0:2

הצליחה גם לנבחרתה הצעירה של רומניה, עד 21, שניצחה באליפות אירופה את יוון 0:2, משעריהם של דומיטרסקו (4) ודראגוצ'ין (73).

במשחקים נוספים: אוסטריה – תורכיה 0:3. בולגריה – דנמרק 1:3 בדנמרק.

לבולגריה ארבע נקודות לפני רומניה 2 דנמרק 1 ויוון 1.

אלוף וימבלדון השוודי סטפן אדברג הודח כבר בסיבוב השני בטורניר בשטוקהולם על ידי האיטלקי פאולו קאנה 6:4,6:3,6:3.

קאנה המדורג בסביבות ה־100 בעולם, ניצח בחודש מארס את מנסדורף ובלום במסגרת גביע דייויס.

האמריקאי ג'יס פיו גבר על היוגוסלאבי סלובודאן זיבוינוביץ' 4:6,3:6 והגרמני אודו רוגלבסקי ניצח את הצ'כי מילאן שרייבר 6:7,7:6,4:6. בודיס בקר־יון קרלסון 3:6,6:2,2:6.

קלן הודחה מהגביע הגרמני

קבוצת הכדורגל קלן, הודחה בסיבוב השני בגביע המערב גרמני, כשהפסידה במגרשה למנהיים 2:1.

סאארבריקן–שאלקה 3:3.
דורטמונד–הומבורג 1:2.
נירנברג–קרלסרוהה 1:1.

במשחק דחוי בליגה ניצחה בוכום את שטוטגרט 0:1.

פאאוק – הכוכב־האדום 85:95

קבוצת הכדורסל היוונית פ.א.או.ק. סאלוניקי ניצחה באולמה את הכוכב־האדום בלגרד 85:95, לאחר שפיגרה 48:41 במחצית.

המשחק היה בסיבוב השני בגביע קוראץ', בו שפט הישראלי מנשה הרמן.

במשחק נוסף גברה מנצ'סטר איגלס על מארימבורג מבלגיה 73:89.

במחזיקות גביע ולגידים – מכבי בריסל 71:106 פלי (שוויץ) – אאק אתונה 100:113. סבירידו קאווימה – צ'סקא סופיה 74:84. שמידט קלע 36 נקודות.

אלקבץ „סגר" עם מכבי ת"א

מאת מנחם בלום

ראובן אלקבץ החל להתאמן במכבי ת"א. אתמול סגר את תנאי הכספים עם ראשי הקבוצה ונותרו רק דברים לסיכום בין הנהלות מכבי ת"א ומכבי יבנה.

נודע, שמכבי יבנה רוצה שני שחקנים תמורתו שאחד מהם יהיה שוער נבחרת הנוער גבי אלבז, מכיוון שפרידי לסנר שוער הקבוצה הורחק משישה משחקים. אלקבץ שהובא כדי לחזק את ההגנה של מכבי ת"א לא יוכל לשחק השבת מפני שעוד לא נרשם בהתאחדות, אך במכבי מקווים שיוכל להשתתף במשחקים החל מהמחזור הבא.

ארז – קרן להשקעות משותפות בנאמנות

הודעה על אסיפה של בעלי היחידות בקרן

ניתנת בזה הודעה שאסיפה כללית של בעלי היחידות בקרן הנ"ל תתקיים ביום 13.11.88 בשעה 10.00 בתל־אביב, ברחוב יהודה הלוי 62, קומה ג' באולם הישיבות.
באסיפה יתבקשו בעלי היחידות לאשר השינויים בהסכם הנאמנות כפי שפורטו בכתב התיקון להסכם הנאמנות.
את נוסח כתב תיקון הסכם הנאמנות המוצע ניתן לקבל במשרדי מנהל הקרן ברחוב יהודה הלוי 62, תל־אביב.
על בעלי היחידות אשר תעודות ההשתתפות שלהם מופקדות בבנקים הרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, לבוא לאסיפה עם אישור הבנק בדבר התעודות המופקדות.
על בעלי היחידות, המחזיקים תעודות השתתפות ברשותם והרוצים להשתתף ולהצביע באסיפה, להפקיד את תעודות ההשתתפות אשר ברשותם 48 שעות לפני מועד קיום האסיפה, במשרדו של מנהל הקרן.
אם בתום מחצית השעה מן המועד שנקבע לאסיפה לא יהיה מנין חוקי, תידחה האסיפה ליום 20.11.88 לאותה שעה ולאותו מקום.
אם בתאריך הנ"ל לא ימצא מנין חוקי כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לאסיפה, יחשב כל מנין למנין חוקי.

מנהל הקרן: **פועלים – קרנות נאמנות בע"מ.**
הנאמן: **בנק הפועלים בע"מ.**
בנק המזרחי המאוחד בע"מ.

פועלים־קרנות נאמנות

הלוח הכללי ידיעות אחרונות הלוח הנפוץ ביותר

דבר ראשון בבוקר

עסקים

הצעות עבודה

מכוניות

דירות

רוצים לקנות

רהיטים

הלוואות

ריפוי והרזיה

פוליש וניקיון

בתי אבות

הכרויות

חיבה

ריפוי והרזיה

ריפוי והרזיה

ירושלים

דרושה
כתבנית מנוסה
הדרמיל 4.5
למשרה מלאה
03-5371166-7-8-9

לרשות מוניציפלית במרכז הארץ
דרוש
מהנדס מועצה
שיכהן גם כמהנדס ועדה מקומית לתכנון ובניה
מועמדים בעלי נסיון מוניציפלי יגישו מועמדותם בכתב יד תוך פרוט נסיונם לת.ד. 6318 תל־אביב וזאת עד יום 20.11.88.
– סודיות מובטחת –

תזמורת סימפונית ירושלים
התזמורת מודיעה על משרות פנויות:
קרן־יער (נומכה)
חצוצרה (Utility)
המבחנים יהיו במשך חודש דצמבר 1988
נא להתקשר אל דן בלייכר, כוח־אדם טל. 02-668210, 02-636547 ת.ד. 4640, ירושלים

هكذا من الاصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

50 שנה לליל הבדולח

המישים השנים שעברו מאז „ליל הבדולח" יצויינו ב„בית התפוצות" ב־10 בנובמבר ביום עיון ותערוכה. יום העיון יוקדש לנושא „יהדות גרמניה בשקיעתה" וישתתפו בו פרופ' **אוטו דה קולקה**, ד"ר **עדינה מאייר** והרב **יהודה אנסבכר**. במהלך מושב הנעילה, בערב, יוקרנו גם שקופיות על בתי כנסת בגרמניה שנהרסו באותו יום וקטעי סרטים על התקופה.

באותו יום תיפתח ב„בית התפוצות" גם מיני־תערוכה „בתי כנסת בלהבות" המציגה צילומי שריפתם של בתי הכנסת בגרמניה. התערוכה תהיה פתוחה במהלך חודש נובמבר.

בתמונה: שריפת בית הכנסת באורניינבורג שטראסה, ברלין, בליל הבדולח.

חדש על המסך

„שוטר בג'ינס" ו„פסים וכוכבים".
מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

המשטרה, שומרת החוק והסדר, היא בעצם מושחתת ופושעת, אומרים לנו בסרט „**שוטר בג'ינס**". המדובר במשטרת ניו־יורק. סוחר סמים, הנאשם ברצח שוטר, טוען כי הלה בעצם ניסה לשדוד אותו. עורך הדין השכיר להגנתו (פיטר וילר) נעזר בשוטר ההגון היחידי הנוהד במקום (פט אליוט). השניים יוצאים במסע לגילוי האמת ונקלעים לסחרחורת מרדפים והתקליות עם העולם התחתון. לתוספת סיבוך משמשת חברתו־לשעבר של עורך הדין כקטיגור.

הסיפור מבוסס על ידיעה שקרא במאי הסרט, ג'יימס גליקנהאוס, בעיתון. הסרט צולם כולו בניו־יורק.

★

„פסים וכוכבים" הוצג בפסטיבל הקולנוע האחרון בחיפה ועכשיו יוצא להקרנה מסחרית. קומדיה מטורפת המבוססת על ספר דב־מכר שכתב ויליאם בייד וביים פאט אוקונור („קאל", „חודש בכפר") ומבוססת על המפגש בין שתי תרבויות, זו הבריטית מול האמריקאית. שפה אחת, אבל פערי תקשורת גדולים.

הגיבור הוא מומחה לאמנות בשם הבדרטון דודס (דניאל דיי לואיס, „הקלות הבלתי נסבלת של הקיום", „מכבסה יפהפיה שלי"), כרימי המבקש להיות לאמריקאי לכל דבר. הוא מגיע לניו־יורק למשרה בבית מכירות פומביות ויוצא לדרום בעקבות ציור של רנואר. הוא מגיע לאחוזת משפחת ג'יג', שם הוא מוצא את ראש המשפחה (האריי דין סטנטון), בתו המשימה עצמה עיוורת, כנו הבכור המבקש להידמות לאלביס פרסלי, השני החי עדיין במלחמת וייטנאם בה לא השתתף כלל והצעיר, סתם מטורף. המכונית שלו מפורקת בידי הבן הצעיר, ארוסתו מגיעה למקום יחד עם אהכתו החדשה, בתה של ארוסתו מחליטה להינשא לג'ייג' הצעיר, גנגסטרים רודפים אותו, הוא בורח מהם כמעט־ערום. האם הפך לאמריקאי?

אמרנו כבר קומדיה מטורפת. וצריך להוסיף עיר מטורפת, ניו יורק. זו שמצטיירת בסרט היא עיר של פרנואידים, של מטורפים, של ריקנות, של פחד מפני שוד. האמריקאים בדרום אינם טובים מהם. מבקשים שעשועים אפילו בבית המלון הגדול באטלנטה שם חוגגים אחר צהריים בסגנון אינדיאני ומגיעים למעליות בסירות קאנו. בכל שולם הדקדנס והטירוף. והדבר האמיתי היחידי הוא, כפי שמגדיר מדריך הסיף של הגיבור, להתמודד עם הכל ולהתגבר עליו.

ורדה צימרמן

„פסים וכוכבים"

„שוטר בג'ינס"

מחול

חמורים עובדים קשה

„חמורים": ניר בן־גל וליאת דרור.
מוסיקה: אורי וידיסלבסקי; עיצוב: יעל פרדס.

בתוכניתם החדשה „חמורים", שהוצגה בתיאטרון „נוה צדק" התמקד צמד הרקדנים־כוריאוגרפים ניר בן־גל וליאת דרור בתיאטרון־מחול המשלב מינימליזם בדינמיקה אגרסיבית. שידתו אותם היטב התאורה המרשימה של ההולנדי יהודה־איטאיקר והמוסיקה המקורית של אורי וידיסלבסקי. לאחר הצלחתם בשנה שעברה עם יצירתם „דירת שני חדרים" נשארה תלויה ועומדת השאלה האם יוכלו לשמור על הקיים ולהמשיך לחדש בתכנית נוספת, תוך מספר חודשים. „חמורים" מצביע „כן". עדיין נשמרו התבניות המודולריות מהעבודה הקודמת אך במבנה מורכב יותר. בן גל ודרור עובדים על מוטיבים מתוחכמים המתפתחים באופן איטי ומתקרמים הלאה כוואריאציות משתנות הנובעות אחת מקודמתה. מבנה העל של היצירה מביא תחביר ברור ושקול הבנוי על ניפוי קפדני וחמור.

כמו באגדה על סיזיפוס, פעילות נמרצת לא כהכרח מביאה להתקדמות. עבודה, מאמץ, מלחמת קיום, עימות כוחות סוגרים מעגלים אינסופיים של אין מוצא. חילופי תפקידים שמקודם בסטריאוטיפים חברתיים, משמשים להדגשת חוסר האונים, ומותירים אותנו עם שאלות כלתי פתירות. יחסים בין המינים, תפקידי גבר־אישה מקבילים ביצירה ליחסים בין עמים. מבחינה זאת יצירתם „חמורים" מטפלת ככלל ולא בפרט, באמצעים בנאליים אך באופנים מתוחכמים. אופן הטיפול בחילופי התפקידים ושינויי מערך הכוחות של חזק־חלש, שולט־נשלט, קל־כבד הופכים את יצירתם זו לאחת החשובות שנוצרו בארץ בשנים האחרונות. הביצוע המקצועי של כל מרכיבי הבמה תורמים גם הם לתחושה של יצירה בשלה ובוגרת.

יש כמובן יתרון בלתי רגיל בעבודה שהם רוקדים את עצמם. אין פה הפסד חומרים של העברה מכלי לכלי, כמו שיתכן בעבודה של כוריאוגרף עם רקדן אחר.

„חמורים" מביא אלינו ערכה שלמה. יוצר ומבצע בחבילה אחת. מבצע – שהוא גם הבמאי וגם עין מבקרת, מבשול גבוה שהשניים דילגו מעליו כהצלחה.

אורה ברפמן

ה„טריביון" על תערוכות בישראל

ה„הראלד טריביון" מקדיש, באחד מגליונותיו האחרונים, ארבעה עמודים לעולם האמנות הבין־לאומי לקראת „פתיחת העונה". גם ישראל זוכה שם לאיזכור. הנושא, תערוכות במוזיאון ת"א, שעדיין לא זכו לפרסום מפורט כאן. ה„טריביון" מוסר על תערוכת פסלים מודרניים מאוסף של איש העסקים הטקסני דיימונד נאשר. התערוכה הוצגה בדאלאס, מאדריד ופירנצה ובתחילת השנה האחרונה תגיע גם לתל־אביב. באפריל, מדווחים, תיפתח במוזיאון תל־אביב תערוכה בשם „לחיות עם החלום" והיא תציג את ההסטוריה של החלום הציוני והתפתחותו בעבודות אמנות, צילומים ומסמכים.

ארבעה סרטים לג'סיקה לאנג

לאחר הפוגה של מספר שנים חוזרת השנה ג'סיקה לאנג להופיע על המסך, בשלושה סרטים. האחרון הוא „**גברים אינם עוזבים**" אותו מביים **פול ברוקמן**, שהיה גם שותף לכתיבת התסריט. לאנג מגלמת בו אשה בת המעמד הבינוני הממוצע, אם לשני בנים, המתמודדת עם מותו בתאונה של בעלה. לפני כן צילמה שני סרטים: האחד „**הצפון הרחוק**", שאת תסריטו כתב ואותו ביים **סם שפרד** והוא מספר את סיפורה של אשת קאריירה שגדלה במינסוטה וחוזרת לצפון ארה"ב בעקבות תאונה של אביה. הסרט השלישי נקרא All American Everybody's בבימויו של **טיילור הקפורד** ובו מגלמת לאנג אישה בת 47 המתמודדת עם חייה. סרט נוסף נמצא בתכנון מתקדם, סרט בבימויו של **קוסטה גברס** בו תגלם לאנג את דמותה של עו"ד לעניינים פליליים.

בכורה

בתיאטרון ה„קאמרי" יעלה הערב המסך על „הריון" – מחזה מאת **מרן אגמון** בבימוי **איציק וויינגרטן**. ויינגרטן מספר על המחזה: „המדובר בזוג שהכיר במסיבה, המשיך את ההיכרות ללילה. הוא סטודנט לארכיטקטורה, ישראלי הלומד בניו יורק. היא מנצחת. האשה נכנסת להריון. מתלבטת אם להפיל או לא. ההריון מפריע לה, גורם לה בחילות, מעמיד בסימן שאלה את השתתפותה בתחרות חשובה. הוא מתעקש על שמירת ההריון אבל לא יודע ליצור את הקשר עם הגיבורה. הוא בורח חזרה לניו־יורק, היא רודפת אחריו לשם. בסופו של דבר היא אינה מוותרת על הנינה; ומגיעה לתחרות, בחודש התשיעי להריונה. המדובר בשני אנשים החיים בעולם משלהם, מגורים מפני העולם החיצוני, ואין במחזה אף מילה על המתרחש מסביב. על בעיות עכשוויות ישראליות. שניהם מנותקים. עוסקים ביצירה וסגורים בתוך עצמם. שניהם פוחדים מקשר, מהתחייבות. הגבר לומד להכיר את עצמו באמצעות היחסים הללו, ומגיע למסקנה שבעצם כלל אינו נמשך לארכיטקטורה. הסיטואציות הנוצרות בסופו של דבר מצחיקות".

בנוסף לשתי הדמויות המרכזיות הללו, אותן מגלמים **עופרה וויינגרטן** ו**רמי ברוך** (בתמונה), מופיעות שתיים נוספות במחזה. **אבי טרמין** מגלם את ידידה של המנצחת, האוהב אותה ומציע לה נישואין ו**נתן** כוגן כאביו של הסטודנט.

המוסיקה בהצגה היא משל בטהובן ושוברט אך גם מוסיקה מיוחדת שנכתבה על־ידי **אלדד לידור**. את התפאורה עיצבה **פרידה שוהם**.

סולן מארה"ב ב„עבודת הקודש"

זמר הבריטון האמריקאי ריצ'ארד קון ישיר כסולן, בקונצרטים הקרובים של התזמורת הסימפונית ירושלים, בביצוע האוראטוריה „עבודת הקודש" של בלוך, מיצירותיו המקהלתיות הגדולות והחשובות של המלחין היהודי. קון, יליד פלורידה, כיום תושב שיקאגו, מרבה להופיע עם התזמורות הנכבדות בארה"ב ובבתי אופרה יוקרתיים. הוא גם מכהן כחזן ראשי של „עדת ישראל" בבית הכנסת בגלנקו, אילינוי. זהו ביקורו הראשון בישראל. על הביצוע בהשתתפות שלוש מקהלות ישראליות („רינת", האקדמיה למוסיקה בירושלים ו„זמיר"), ינצח **סטנלי ספרבר**, המנהל המוסיקלי של מקהלת „רינת" ותזמורת הסימפונית חיפה, שכלל בקונצרטים גם את הסוויטה „עולמו של ילד" מאת המלחין הישראלי אהרון הרליפ (שבוצעה לראשונה בעונה שעברה בסינפונייטה הישראלית) ואת הסימפוניה השמינית של בטהובן.

י.ד.

קונצרט

יצירה כחשיפה עצמית

לסיום כיתת האמן לחלילנים ולהרכבי כלי־נשיפה (במרכז המוסיקה ירושלים), כהדרכת החלילן האמריקאי סמואל ברון (מכית הספר ג'וליארד בניו־יורק) התקיים, כיום חמישי ה־27 באוקטובר, קונצרט במתכונת מגוונת. ברון הוא חלילן מנוסה, בעל תרבות נגינה שסימן ההיכר שלה – בהירות ודייקנות. לאו דווקא טכניקה מרהיבה לשמה (ביצירות סולו של דביסי ובריו). בהשמעת יצירות מאת באך, פולנק וקופלנד נעזר בכישוריה המצויינים של הפסנתרנית מיכל טל. הצ'לנית אריאלה מרגלית הצטרפה בהצלחה לביצוע הבכורה של „עד עולם אתכה", שלישיה לחליל, צ'לו ופסנתר, שחוברה בהזמנת ברון, על ידי המלחין הישראלי עודד זהבי בן ה־27, שזכה כבר להכרה בזכות כמה יצירות קודמות הבולטות בטיבן ובייחודן המקורי. זהבי הוא, ללא ספק, אחד המלחינים הצעירים המעודדים בצדק שימת לב מיוחדת. נראה בחולם שיש לו מה לומר ואמירתו נובעת ישירות וללא המקמקות והתחכמות לשמה. הוא אינו מקל על מאזיניו. בו בזמן המוסיקה שלו, בדרך כלל, אינה כה מסובכת לקליטה. ליצירתו החדשה יש אופי אישי של מעין חשיפה עצמית. מהאזנה ראשונה וחד־פעמית התרשמתי מהחיוניות הרעיונית, מעוצמת הכיטוי וכן מהשליטה המקצועית האמינה בעיצוב הצלילי ובפיתוחו שיש בה מידה רבה של דמיון והעזה. אידגון החומר המוסיקלי אמנם מחושב יפה אבל, במסגרת הכללית, של היצירה, נוצר רושם חזק שהמלחין השכיל גם למזג במקוריות – משמעת וחופשיות. נקודת תורפה היא הנטיה להאריך שלא לצורך ולחזור על כמה רעיונות, ללא צירוק משכנע, על חשבון הבעה החלטית ומרוכזת. החליל נוצל במידה ניכרת של הבנה רב־צדדית. כמה צירופים של הצ'לו והחליל הפתיעו בחדשנותם. זהבי, המשתלם כיום כארה"ב, נמצא למעשה כ„ראשית הדרך" במלחין. השלישיה שבוצעה במקצועיות, על ידי שלושת המוסיקאים, היא בבחינת ניצן מבטיח נוסף ביצירתו. נותר לחכות בסקרנות ליצירות נוספות, מסוגים שונים, שיעניק למאזיניו ולאלה העוקבים אחר התפתחותו כמלחין. הרק מזה אני מצפה שתימצא הזדמנות לשוב ולהשמיע בהקדם, בקונצרט פומבי, את „עד עולם אתכה".

ישראל דלינה

שידורים

טלויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 מושגי יסוד ביהדות על מזוזות (כ).
08.40 בלי סודות: א' – ח'.
09.00 אנגלית (ד').
09.15 פרפר נחמד חורים חורים (כ).
10.30 תולדות הישוב: ארץ מולדת בעיר ובעמק (כ).
11.00 אנגלית (ה').
11.20 ערבית מדוברת בית אבו גמיל.
11.35 אנגלית (ה').
12.00 מדעי הטבע (על־יסודי) – אלקטרונים מצוירים.
12.25 אנגלית (ט').
13.00 תולדות ישראל רמתי"ל 2.
13.30 מוסיקה; קולות הצלילים צלילי המיתרים.
14.00 עד כאן: רצף דפי הטלטקסט.
14.05 מושגי יסוד ביהדות: וקשרתם לאות (תפילין) – המשדר עוסק בהנחת תפילין; טעמיה במחשבה היהודית, דרכי עשייתם של התפילין במשך כל הדורות וחשיבותה של מצוות תפילין בעיני יהודים בתקופות שונות (כ).
14.30 קשר משפחתי (ש.ח. מיום ב' ה־31.10.88) (כ).
15.10 רחוב סומסום מפגשים מן הסוג הקיפודי ברחוב סומסום! והרבה מיסטוריון ברחוב.
15.40 שעת כושר.
16.00 זהו־זה שידור חי.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 סמוך עלי – סידרה חדשה לצופים הצעירים בהשתתפות ישראל גוריון וילדים. באמצעות סיפור, משחק וסרט אנימציה יקבלו הילדים הדרכה הכוונה להתנהגות בטוחה ונבונה בנושאים כמו: איך להזהר מסכנות, איך להשמר מזרים, איך לעמוד על הזכות לומר לא, איך להתנהג כשאתה לבד בבית. מטרת התוכנית ליצור אצל הילדים מודעות לסביבה ובטחון עצמי להתמודד באחריות עם בעיות שונות, מומלץ למחנכים והורים עם ילדיהם.

17.55 הרפתקות מטירת מוטלי – (סידרה קומית בריטית חדשה בת 13 פרקים). טירת מוטלי קיימת מאז ימיה של אליזבת הראשונה (המאה ה־16). והיתה משכנה של משפחת אפרוד. זה 20 שנה לא גר בה איש – חוץ מחמש רוחות רפאים. בדקין, גרועות, „הלידי הלבנה", סיר פרטסיס אפרוד, סיר גינרל בורג' אפרוד ומאט, הנער – חייתך היכול לצאת מהטירה, ולהזהיר את השאר מסכנות וסרוחות שונות. בתפקידים הראשיים – ארתור אינגליש, פרדי ג'ונס ושילה סטיפל. הפיק וביים – קונסטין לורנס (עברי־ערבי).

18.25 הגיע זמן לשון – חפעם בפינה הלשון על „כותל המזרח והכותל המערבי".

18.30 קיצור החדשות (ערבית).

18.32 בחירות 88 – לקראת מערכת בחירות 88 הכינה הטלוויזיה הישראלית סרט בשפה הערבית הפורש את תמפה הפוליטית של ישראל 88 על כל גווניה, תוך ניאור המהלכים של כל המפלגות. הסרט צולם במשך 3 חודשים בכל רחבי הארץ והוא מנסה לשרטט גם את ההליך הדמוקראטי, ואת הפעילויות של המועמדים במיטינגים להגיע אל הבוחר בין בחוגי בית מצומצים ובין בעצרות עם גדולות.

19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרת מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.50 הגיע זמן לשון – בפינת לשון השבועית על „מגיות ומאמר".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.

21.35 בלוז לכחולי המדים – שם הפרק: „פרי עץ רעיל". פרילו מוצא עצמו בעימות עם חברתו, התובעת המחוזית, בבית המשפט, משום שאנשיו עצרו חשוד שלא לפי הנהלים. כן הוא מנסה למנוע התקלחות מחודשת של מלחמת הכנופיות בעקבות רצח נערה (עברי־ערבי).

22.20 תבוא מלכותך... ייעשה רצונך – סרט תעודה בשני חלקים. בשנים האחרונות התחזקה מאד התנועה הנוצרית פנדמנטליסטית בארה"ב, שאנשיה מאמינים בכל מלה ומלה שכתובה בתנ"ך כפשוטה. תנועה זו כבר משפיעה על מדיניות החוץ והפנים של ארה"ב – ולמנהיגיה גישה לאגף הימני של המפלגה הרפובליקנית. יש להם מאות תחנות רדיו וטלוויזיה המטיפות נגד „שדים" כגון: חינוך חינם, זכויות האישה, הפלות וטלוויזיה מסחרית, ובעד עונש מוות ונשק אטומי. הפיק וביים: אנתוני תומס. (חלק ראשון): „תבוא מלכותך" – מעקב אחרי גידולה של התנועה, מראשיתה בדרום העמוק ועד להשתלבותה בארמים העיקריים בפוליטיקה האמריקאית. (עברי־ערבי).

23.10 ויילד משתולל – (פרק אחרון): סוף ורוב נדהמים משינוי באורח חייו של מקס – ביתו מסודר והוא החל לשתות מיצי פירות. מתברר שכל זאת בזכות ידידתו החדשה חנה. גם לבאבס ידיד – מייק, הם מחליטים לצאת לארוחת ערב ברביעייה (עברי־ערבי).

23.35 חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב".
18.35 „עולם החי" – הזדמנות נדירה לחזות בדוב הגריזלי, חיית טבע מצחיקה המלאה סתירות – לעתים פחדנית ולעתים אמיצה. דוב הגריזלי כמעט נכחד מן העולם והפך לחיה נדירה (ש.ח).
19.03 „חוקרי ארץ ישראל במאה הי"ט" – תוכנית תיעודית־היסטורית. על גילויה מחדש של ארץ ישראל במאה הי"ט. עד מסעו של נפוליאון לא־י היתה הארץ אזור נידח, בשולי האימפריה העותומנית. בעקבות נפוליאון מגיעים ארצה שורה של חוקרים וסקרנים, המנסים לחקור וללמוד את טופוגרפיה של ארץ התנ"ך.

19.45 „בקרוב בערוץ 2" – סקירה.

20.00 „אנטארקטיקה" „דגש חזק" היכרות עם הקוטב הדרומי, (באמצעות צילומים של הצלם ג'ון גורדון). סקירה היסטורית החל מהשנים 1910–13, כאשר אמונדסון וסקוט חקרו את האזור, ועד עתה. כיום נערכים, מחקרים בהשתתפות מדענים מארה"ב, בריטניה, יפן, ניו זילנד ומארצות נוספות הנוטלים חלק בחקר האזור. התוכנית מתמקדת ב־4 תחנות מחקר אמריקאיות הפועלות במשך כל השנה. (ללא תרגום לעברית).

21.05 „שירים ברצף".

21.40 „למות מצחוק" (פרק תשיעי): „קן הקוקיה" לבילי אין לו מעון משלו, בן יוכל לארח את ידידתו. בילי גר עם דודתו איוי, הבלשת אחר כל מעשיו... לאחר תקרית בלתי נעימה עם ידידתו האחרונה, מחליט בילי לברוח מהקן החם של דודתו ולמצוא פינה משלו; בלב כבד הוא מספר לה על תוכניותיו, ומגלה כי הדודה לא בלבד שאינה מצטערת על עזיבתו, אף נותנת ברכתה לכך.

22.06 „מה נשדר מחר".

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האזור הדליליגי (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצוייר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „רובינזון קרוזו על המרס" עם פאול מנטי; 17.30 ניו־הארט (סידרה קומית); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לגן עדן (דרמה); 22.00 „קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 18.15 אלף (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 20.30 הצפון של ביל קוסבי; 21.10 היפה והחיה (סידרה אמריקאית); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – ווזלי: סימפוניה ברה; מוצרט: קונצ'רטו לאבוב ק. 314 (ע"נ ת"ק); קרבליה: הפתיחה לאופרה „פרסהו"; היידן: קונצ'רטו במי במול מזור לחצוצרה (ע"נ ת"ק); סרסטה: סויטה אלגריה אופוס 60 (ע"נ ת"ק); קודאי: „הארי יאנוש" (ע"נ ת"ק).

09.00 צלילי ספרד – אורחים בספרד, מיצירות: הלמסברגר, גלינקה, רימסקי־קורסקוב, שמינד, הוגו וולף, ביזה וראוול.

10.00 קונצרט בוקר (ע"נ ת"ק) – סיבליוס: טפיולה; טוביך: מוסיקה לכלי קשת; אלגר: קונצ'רטו לכנור אופוס 61; ברליוז: רקויאם.

12.57 פינת השיר – ריינר מריה רילקה: סתיו.

13.00 קלאסיקל.

14.06 מן הטרסיה – רייכה: רביעייה ל־4 חלילים; הינדמית: סרנדות אופוס 35; צבי סגנונית: פרטיטה לכלייקשת.

15.00 מפגשים – שיחות, ראיונות, דיונים.

16.00 אתנחתא (שידור חי) מיכל טל פסנתר – בטהובן: סונטה מס' 13 במי במול מזור, אופוס 1 / 27; ? פלס: קטע לפסנתר (1988; בכורה); שנברג: 3 קטעים, אופוס 11; רוול: מראות.

17.30 יום הולדת – ויטצנצו בליני (נולד ב־3 בנובמבר 1801).

18.00 אנתולוגיה – בני באך הצעירים.

19.00 רסיטל – עם ניקנור זבלטה נבל – גרנדוס: מחול ספרדי־מזרחי; מוצרט: אדאג'ו ורונדו בדו מינור לנבל, חליל, אבוב ויולה וצ'לו ק. 617; גלינקה: וריאציות על נושא של מוצרט אופוס 45; הינדמית: סונטה לנבל.

20.05 פריאמה מימים עברו.

20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – המקהלה והתז. הסימפונית של רדיו הונגריה אנדראש ליגטי – קרובינר: רקוויאם; סטרווינסקי: סימפוניות תהילים.

22.00 צלילי הזמן – וילהלם טל (תכנית שניה).

23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות; הזמרת סילויה קורסיו – אריות, דואטים ושירים מאת מוצרט, דוניצטי, אופנבאך, רימסקי־קורסקוב ועוד.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה – „פתרונות לסכסוכים בינלאומיים" והפעם: „הפתרון בגבול המזרחי – משולש או דו־צדדי" – פרופ' אהרון קליימן.

16.05 ארץ לא נודעת.

22.05 יש לי חלום והפעם: עם הפסיכולוגית ניצה אברבנאל ואיש התיאטרון ד"ר שמעון לוי.

רשת ב'

20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 ג'ז ועוד.
23.05 משחקי לילה.

רשת ג'

18.06 קול־בו – שבועון פופ.
20.05 צליל מכוון.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משודר – ענייני צבא ובטחון (ש.ח).
20.05 שירי משוררים.
21.30 אוניברסיטה משודרת – סמנטות בפרשנות המקרא בימה"ב – סוחרות ואילתים אצל רש"י. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין.

צה"ל 2

19.05 יומנים מוסיקה.
20.05 צ־8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הג'י הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 שעון מוסיקלי.
07.07 מה נשמע.
20.27 פינת השיר.
23.58 פרטים על תתכנית.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 והאר עינינו.
06.30 סיכום המשנה היומית.
06.50 דף גמרא יומי.
07.30 ישן בעיניך.
08.05 הבוקר מחורה.
09.00 טלרדיו.
10.05 פנינגי בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 מעורב ירושלמי.
14.06 בראש צעיר.
17.05 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.00 שמע ישראל.
06.06 השכם בבוקר.
06.53 אור ירוק.
06.57 רגע של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סער לשלום.
09.05 ביקור בית.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.50 פינת המודעה הקטנה.
12.05 אא בב.
12.50 מה נשמע.
13.05 בחצי היום.
14.06 בת צהוק.
14.30 שירים ושעורים.
16.05 תוצרת הארץ.
17.05 רגעי קסם.
17.51 לוח מודעות.
17.55 קראתי ספר.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.

19.35 שירים עבריים.
21.00 מבט לחדשות.
22.58 רגע של עברית.
00.05 זמן חצות.

רשת ג'

06.05 בהוזרה לאושר.
07.05 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 מה, כבר תשע?
10.06 דברים טובים.
11.05 מלאכי הזקיה – על הקו.
12.05 אהובה יומיומית.
13.05 רק בימי חול.
14.06 לי ולך.
15.06 חדש, חדיש ומחודש.
16.05 פרפ 89.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פקוחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.00 בקר טוב, ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 שירים עבריים.
11.05 נכון לעכשיו.
13.05 דו רה יומי.
14.05 פסק זמן מוסיקלי.
15.05 שירים לתג.
16.05 ארבע אחר הצהרים.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב, ישראל.
19.00 מבזק ידיעות.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע, היום שהיה.
00.05 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, כאישור שר הפנים, שינוי תכנית מקומית הנקראת: „שינוי תכנית, מתאר מקומית מס' נת/1/557.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7932 חלקות 15–114, 116–133, 158–164, 166, 170 מס 171–189, 318 מס 321 מס 317 מס גוש 7941 חלקות 9–22, 37,36,35,32,51 מס 34 מס בהמשך לשדרות בן גוריון.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: איחוד וחלוקה מחדש, איתור שטחים לצרכי צבור, קביעת אזור מגורים והמספר יחידות דיור, התוויית דרכים, ביטול דרכים קיימות, התרעה על הפקעות שינוי התכנית יחד עם התשריט הנלווה אליו, פורסמה ב.פ. מס' 2823 תשכ"ב ע"מ 2088 ובעתון בוקר הצופה, מתאריך 26.5.82 ובעיתון ערב מעריב מאריך 26.5.82, בשפה העברית ובעתון בוקר מסף דבר מתאריך 26.5.82.

שינוי התכנית האמור בהודעה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

18.10.1988

קולנוע

תל־אביב

אביב: ביג 9.50, 7.50, 5.00
אדלר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
אלנבי: המעקלים 7.15, 9.30
בית ליסין: לורה 23.15
בן־יהודה: פרסידיו – המקום השמור בעולם 9.30, 7.15, 5
בורדון: החגיגה של באבט 9.45, 7.30, 5
גת: בוקר טוב וייאטנם 9.45, 7.20, 5
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 9.30, 7.30, 5, 3, 11, 1
דיזנגוף 2: פקין בלוז 9.30, 7.30, 5, 3, 11, 1
דיזנגוף 3: כפר קטן שלי 9.30, 7.30, 5, 3, 1, 11
דקל: ביג 9.30, 7.10
הוד־ביראמו: מגלה את אמריקה 9.30, 7.30 סקס 24.00
הוד: אקשן ג'קסון 9.50, 7.15, 5
הסינמטק הישראלי 5.00 הרצאה בנושא „אראביב מסחרי – בני תרזה קוגלר
7.00 שובו של פרטין גר
9.30 מותה של מריה מאליברן
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) 4.15, 7.00 הפרטיזנים מוילנא
9.30 שבלול
214.00 ביפל גרים
חן 1: מת להיות 9.50, 7.20, 5, 2.30
חן 2: פרנטיק 9.50, 7.30, 5
חן 3: ללא מעצורים 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: לסניור באהבה 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 22, 20, 17, 14
לב 2: הסוער (בכורה ארצית) 14.00, 17.00, 20.00, 22.00
לב 3: בגלל המלחמה ההיא 14.00, 17.00, 20.00, 22.00
לב 4: הנסיכה הקסומה 14.00, 17.00, 20.00, 22.00
ליטמן: צבעים 5.00, 7.15, 9.30
מגדל: גבי: סגור
פריאון: קיין אבל מבא 9.30, 7.15, 4.30
מקסים: מגלמה בלי ברשה 9.30, 7.30
פאר (לשעבר אלנבי): המעקלים 9.30, 7.15
סטודיו 1: מעריצה צמודה 9.40, 7.15, 5
סטודיו 2: מגלה את אמריקה 9.30, 7.00, 4.45
סטודיו 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
סטודיו: סגור
פאר: צל הטוס 9.30, 7.30, 5
פריז: לידי איינג 12, 2, 4, 7.15, 9.30
11.30 בעקבות הרדף
החברים של אלכס 23.30
צפון: טאקר – האיש והחלום 9.30, 7, 4.30
שחף: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – רמת־אביב: עיניים שחורות 7.15, 9.40
כל מה רצית לדעת על המין ולא העזת לשאול 24.00
תכלת: הקומיסרית 9.45, 7.30, 5
תל־אביב: סרוד ברחובות 9.30, 7.15, 5

ירושלים

אימפריה 1: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5
אימפריה 2: כמעיין המתגבר 9.50, 7.15, 5
אימפריה 3: הפתיחה בקרוב
אימפריה 4: הפתיחה בקרוב
אוריון: מת להיות 9, 6.45, 4.50
אורנה: ביק 9.00, 7.00, 4.30
אור 1: הנסיכה הקסומה 9, 7, 4.30
אור 2: פרנטיק 9.00, 7.00, 4.30
אור 3: ללא מעצורים 4.30, 7.30, 9.30
אור 4: מגלמה בלי ברשה 4.30, 7.00
הקיסר האחרון 8.45
אור 5: הליוחר בשחור 4.30, 7.30, 9.30
בית אגרון: 5.30 ברי לינדון
8.15 משחו שונה לגמרי
22.00 השור מבגר מגור
24.00 העד
7.00 ביחדי
9.15 ברי לינדון
22.00 משהו שונה לגמרי
אדריל: בוקר טוב וייאטנם 9.15, 7
4.30
כפיר: מרדף חצות 9.00, 6.45, 4.30
מיטשל: פסל־ייסט 9.00, 7.00
סמדר: אהבנו כל כך 9.15, 7.00
עדן: אקשן ג'קסון 9.00, 7.00, 4.30
רון: ביג 9, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדאד 7.00, 9.30, טאקר – האיש והחלום 7.00, 9.38
אדיל: כפר קטן שלי 9.15, 7.00
אבנת־האמבורן: סגור
ארמון: סגור
חן: ביג 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: סרוד ברחובות 7.15, 9.30
עצמון 2: קפה בגדאד 7.15, 9.30
עצמון 3: ג'אקר האיש והחלום 4.30, 7, 9.15
פאר: מת להיות 9.15, 6.45, 4.15
קריאור: כמעיין המתגבר 9.15, 7.00, 4.30
גשם סגול 23.30
רב אור 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 2: שם המשחק 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: העולם עפ"י גארפ 9.15, 6.45, 4.15
רון: מרדף חצות 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 1: בוקר טוב וייאטנם 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: ביג 9.15, 7.00, 4.30

חיפה

אורה: אקשן ג'קסון 4.30, 7.00, 9.15

קריות חיפה

סמיר: ביג 7.30, 9.15
סביון: עיניים שחורות 9.15, 6.45
אדרת: מרדף חצות 6.45, 9.15
בית העם: אקשן ג'קסון 7.00, 9.15
הזובל: החבר של החברה שלי 9.15
ביצן: פרסידיו 7, 9.15

אשדוד

צפורה: תתיך מבוקש 9.30, 7.15
אשדודה: מת להיות 9.30, 7.00

אשקלון

אסתר: שם המשחק 9.30, 7.30
מאור: ללא מעצורים 9.30, 7.30
רחל: מגנט גורלות 9.30, 7.30

באר־שבע

חן: פרסידיו 9.30, 7.15
היכל התרבות: תופסה בכפר 9.30, 7.15

הרצליה ■ רמת השרון

היכל: מעריצה צמודה 9.30, 7.15
מלון דניאל: אהבנו כל כך 9.30, 7.00
כוכב: 4.30 מק חברי השוב ביותר
7.15 קרוקודיל דנדי
9.35 פרחים בעליית הגג
קרוקודיל דנדי 2 7.15 דוד: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15

חולון ■ בת־ים

ארמון: צבעים 9.30, 7.15
עצמאות: סרוד ברחובות 9.30, 7.15, 5.00
מגדל: מת להיות 9.40, 7.15
רינה: פרסידיו 9.30, 7.15
סביר: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30

חדרה

חדרה: תתיך מבוקש 9.15, 7.00

כפר־סבא ■ רעננה

עמל: מגלה את אמריקה 7.00, 9.15
חן: פרנטיק 7.00, 9.15
אורות: סגור

לוד ■ רמלה

אורן: סגור
נוה זוהר: לול 9.15, 7.15

נהריה ■ עכו

רון: תופסה בכפר 9.00, 7.00

נתניה

אסתר: סרוד ברחובות 9.30, 7.15, 5
סמוריה: בוקר טוב וייאטנם 7.15, 9.30
סקנדל באושל – פרס בגרמנית 5.00
שרון: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 7.00
חוד: 7.15, 9.30 החיים הם נהר ארוך ורוגע

עפולה

כוסיתרון: מגלה את אמריקה 9.00

פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
היכל 2: סרוד ברחובות 9.40, 7.15, 5.00
היכל 3: תתיך מבוקש 9.40, 7.15, 5.00
שלום: נעורים בהשאלה 9.30, 7.30

ראשל"צ ■ רחובות

בית העם: אהבנו כל כך 7.15, 9.15
חדר: מת להיות 7.00, 9.15

היכל התרבות: פרחים בעליית הגג 9.15, 7.00
חן: פרסידיו 7.15, 9.15
ג.ג. רון 1: מרדף חצות 9.30, 7.00, 4.30
ג.ג. רון 2: ביג 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רון 3: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
נגמן: מת להיות 9.30, 7.00
ראשון: מגפיים להוסים 9.30, 7.00

קרית אונו

מתנ"ס: 7.00 המשימה מיאמי
9.15 היחור גדולי

קרית שמונה

שגריר: משודרים והוכחות 9.00, 7.00

רמת־גן וגבעתיים

ארמון: מת להיות 9.45, 7.15, 5
ארמון: סגור
ליליי: החגיגה של באבט 9.30, 7.30
הדר: סרוד ברחובות 9.30, 7.15, 5
רב גן 1: בוקר טוב וייאטנם 9.50, 7.00, 5.00
רב גן 2: פרנטיק 9.50, 7.20, 5
רב גן 3: בעל בהשאלה 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: הנסיכה הקסומה 9.50, 7.30, 5
שבביב: מאגנום 7.00, 9.30